

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Mocsa Község Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	60
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	68
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	76
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	80
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	81
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	83
1. A HEP IT részletei.....	83
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	83
Jövőképünk.....	88
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	89
3. Megvalósítás.....	103
3.1 A megvalósítás előkészítése	103
3.2 A megvalósítás folyamata	103
3.3 Monitoring és visszacsatolás	105
3.4 Nyilvánosság	106
3.6 Érvényesülés, módosítás	107
4. Elfogadás módja és dátuma.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Mocska Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Mocska általános jellemzői

Mocska község Komárom-Esztergom vármegye északnyugati területének közepén helyezkedik el, a Kisalföld tájegység keleti sarkában.

A Komárom-Bábolna Kistérséghez, és a Közép- Dunántúli Régióhoz tartozik.

Komáromtól 11, Tatától 14, a megyeszékhelytől, Tatabányától 30, Budapesttől 80 km-re található. A legközelebbi vasútállomás Komáromban van. A települést autóbusz közlekedés köti össze Komárommal, Tatával, Almásfüzitővel és Kocs községgel. Határát átszeli az M1-es autópálya, de lejáró nem található a község területén.

Közigazgatásilag Tömörd- és Boldogasszony pusztája tartozik hozzá.

Gazdasági vonatkozásban a kis- és középvállalkozások jelenléte jellemző, amelyek túlnyomórészt mezőgazdasági tevékenységgel foglalkoznak. A helyben munkát vállalók száma a lakosság mintegy 30 %-a. A többi aktív munkavállaló - kb. 70 % - ingázik lakóhelye és a környező települések között. A

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

helyben dolgozók az önkormányzat köztisztviselői, az intézmények dolgozói, a kis- és középvállalkozások alkalmazottai.

A bejárók legnagyobb része a komáromi, tatai, tatabányai ipari parkban talált munkát, mások a közeli városokban, a kereskedelemben, szolgáltatásokban, fizikai és szellemi munkakörben dolgoznak.

Az infrastruktúra kiépítettsége a térségi átlagnak megfelelő. A villany-, víz-, szennyvízcsatorna-, gáz-, és telefonhálózat kialakítása belterületen 100 %-os, a külterületi pusztákon nincs minden kiépítve, az útfelújítások a pályázati lehetőségek függvényében történnek.

A természeti és a gazdasági környezet jellemzői

A kistérség a Közép-dunántúli régióon belül Komárom-Esztergom vármegyében helyezkedik el. A vármegye földrajzilag nem alkot egységet: nyugatról a Kisalföld, délről a Bakony, keletről pedig a Pilis határolja, és határozza meg földrajzi adottságait. A komáromi kistérség a megye hat kistérségének egyikeként a megye észak-nyugati határán, a Duna jobb partján, a Kisalföld és a Győrtatai teraszvidék északi peremén helyezkedik el. Határai északról a Duna, keletről és délről a tatai, oroslányi és kisbéri kistérségek, míg nyugatról Győr-Moson-Sopron vármegye.

A komáromi kistérség tehát Magyarország közép-dunántúli régiójában található, a fővárostól 80-85 km-re nyugat-északnyugati irányban. Budapesttel való közúti és vasúti összeköttetése a fővárosból eredő sugaras közlekedési hálózatból adódóan kiváló. A kistérség országos és regionális jelentősége is főként közlekedés-földrajzi helyzetének köszönhető. Határ menti fekvése és a Dunával való 30 km-es közvetlen kapcsolata jelenti ennek alapját. Területén halad át az M1-es autópálya, ami a kistérség településeinek kiváló megközelítési lehetőségét nyújtja.

A kistérség központja - a közúti és vasúti határátkelőhely - Komárom, a belföldi és nemzetközi áruforgalom központja is.

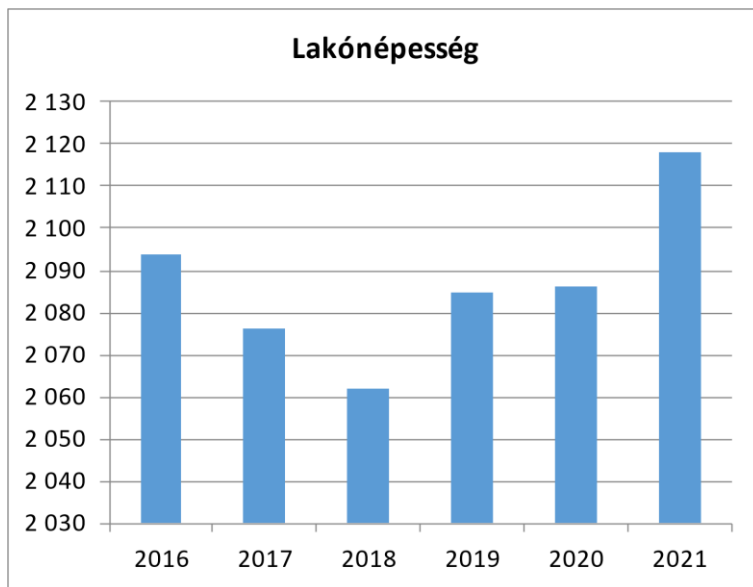
Mocsa és a térség gazdasági helyzete az országos átlaghoz mérve jónak mondható. Számos ipari és gyártó cég választotta telep- és gyártóhelyéül a térség központját, Komáromot. Ennek a tendenciának köszönhető, hogy a Komárom-Bábolnai Kistérségben a munkanélküliségi ráta csökkenő tendenciát mutat.

Gazdaságföldrajzi szempontból a térség rendkívül kedvező helyzetben van, gazdálkodására alapvetően az jellemző, hogy a Duna vonalában ipari, míg az attól délre lévő területeken inkább mezőgazdasági jellegű termelés zajlik.

A népesség alakulása, lakosság, demográfia

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	2 094	bázis év
2017	2 076	99,14%
2018	2 062	99,33%
2019	2 085	101,12%
2020	2 086	100,05%
2021	2 118	101,53%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

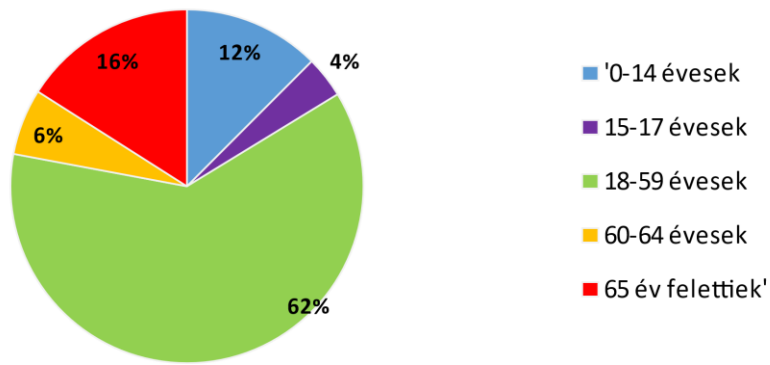

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint

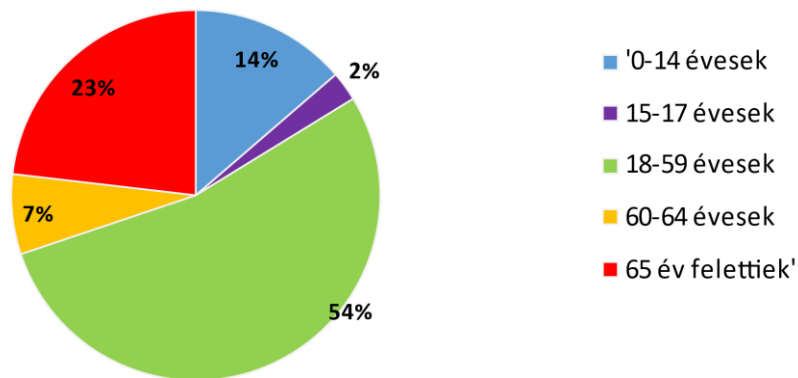
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 056	1 088	2144	49,25 %	50,75 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			59	2,75%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	132	149	281	6,16%	6,95%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	40	28	68	1,87%	1,31%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	651	583	1234	30,36 %	27,19 %
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	64	76	140	2,99%	3,54%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	169	252	421	7,88%	11,75 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

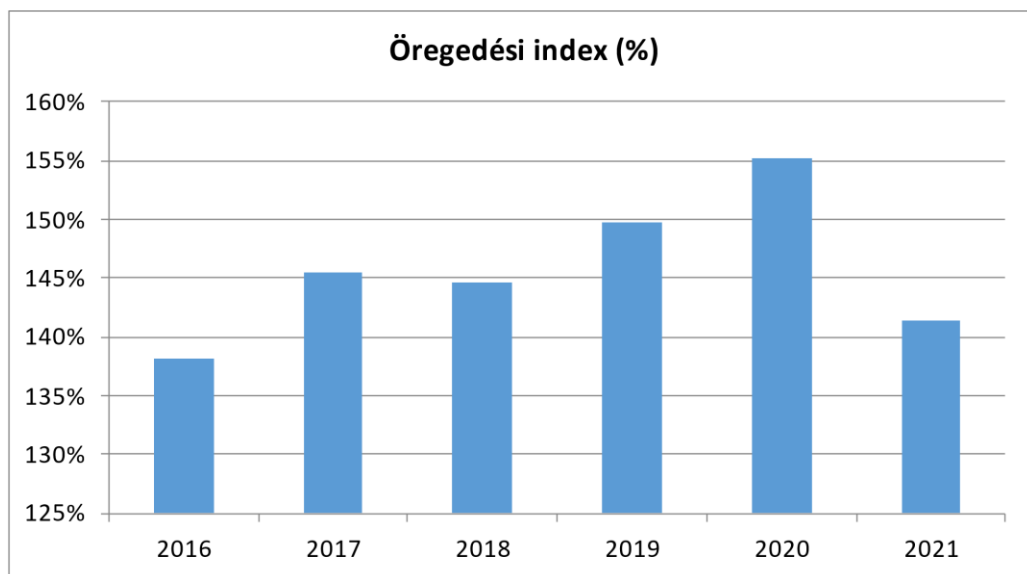

A 2019-es adatok vizsgálata során megállapítást nyert, hogy az állandó népességben a nők nagyobb számban vannak jelen, kiemelkedően a 65 év feletti korosztályban, amely az országos átlagot tükrözi.

Öregedési index:

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	387	280	138,21%
2017	393	270	145,56%
2018	408	282	144,68%
2019	421	281	149,82%
2020	436	281	155,16%
2021	431	305	141,31%

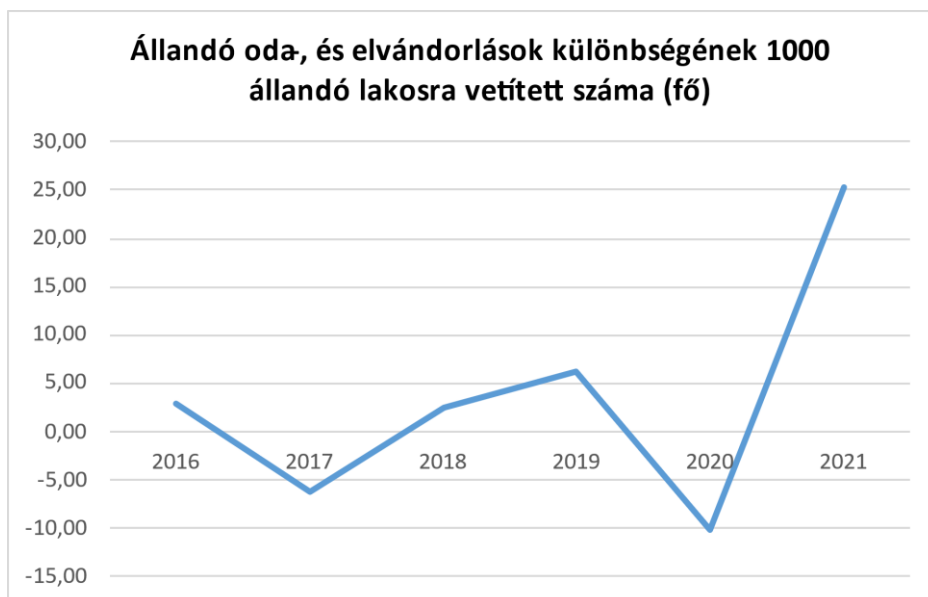
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A gyermekek száma lassú növekedést mutat, ez köszönhető a kormány családtámogatási politikájának is, de ennek ellenére az elöregedés még mindig probléma a településünkön, de országos szinten is. A 65 év feletti lakosság szám növekedést mutat 2020-as évet megelőző években. A 2021-es év öregedési indexe 13,85 %-os csökkenést mutat az előző évhez képest. A 0-14 éves korúaknál itt nagyobb mértékű volt a növekedés, ami a születések számának növekedésével is magyarázható.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	2,86
2017	-6,24
2018	2,42
2019	6,27
2020	-10,07
2021	25,21

Forrás: TeIR, KSH-
TSTAR

A lakosságszám változását több tényező is befolyásolhatja, egyrészt a természetes szaporodás vagy fogyás, másrészt pedig a belföldi vándorlások.

Az alábbi táblázat a belföldi vándorlások egyenlegét, az odavándorlások és az elvándorlások különbségét mutatja.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-3,82
2017	-5,28
2018	-11,12
2019	-5,79
2020	-5,27
2021	-5,71

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élve születések száma minden évben alacsonyabb, mint a halálozások száma, ami szintén népesség csökkenést okoz. Mindenképpen szükséges lenne a gyermekvállalás ösztönzése, támogatása. Ennek érdekében Mocsá Község képviselő-testülete 2018. évtől kezdődően minden évben a Mocsán élő újszülötteknek a szociális rendelet alapján 50.000 Ft-os támogatást nyújt. (2022-ben 14 családban született újszülött, akik egyszeri 50.000 Ft-os támogatásban részesültek.)

Értékeink, küldetésünk

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Mocsá település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

- Mocska Község Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2021. (IX. 22.) önkormányzati rendelete a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Településfejlesztési koncepció - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

Az esélyegyenlőségi programunk a fenti koncepciók figyelembevételével készül a továbbiakban.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Mocsa Község Komárom-Bábolna Kistérséghez tartozik.

A Társulásban résztvevő önkormányzatok képviselő-testületei a közös céloknak megfelelő hatékony és eredményes tevékenység érdekében, társadalmi és gazdasági érdekeik érvényesítése és településeik fejlesztése céljából megszervezik és összehangolják jelen megállapodásban rögzített feladatokat. A társulás által ellátott kormányzati funkciók megnevezését és kódját a megállapodás 1. melléklete tartalmazza. A Társulás tagjainak képviselő-testületei az alábbi feladatok megvalósításához szükséges mértékben azon feladat- és hatásköröket átruházzák a Társulásra, amelyeket a Társulás keretében látnak el:

- a) településfejlesztés, településrendezés,
- b) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,

- c) belső ellenőrzés,
- d) gyepmesteri feladatok,
- e) város- és községgazdálkodás,
- f) ingatlan és vagyongazdálkodás,
- g) közreműködés a település közbiztonságának biztosításában, összehangolásában.

A Társulás feladatai ellátása, a programok tervezése és előkészítése során különös gondot fordít arra, hogy:

- a) milyen önkormányzati erőforrások vehetők igénybe a célok megvalósításához,
- b) milyen egységes kedvezmény vagy támogatási rendszer kidolgozása és működtetése indokolt,
- c) fel kell kutatni a szóba jöhető állami és nem állami külső és helyi forrásokat,
- d) vizsgálni kell, hogy más járással, társulásokkal történő együttműködésnek milyen lehetséges eljárása és módozata lehet, az ilyen irányú alternatíva elemzését előnyeivel és hátrányaival számba kell venni,
- e) a tervezés során a Társulás települései és más érintettek érdekviszonyait fel kell tární, az érdekeket össze kell hangolni,
- f) a programtervezésnél a lehetséges együttműködők teljes körét fel kell tární.

A Társulás koordináló feladatkörében – a cél megvalósulásáig, ha folyamatos működtetést kíván,- a működtetés során valamennyi résztvevő munkáját összefogja, szervezi.

A Társulás a döntések végrehajtása és figyelemmel kísérése során:

- a) komplex módon elemzi a végrehajtást a cél megvalósulása szempontjából,
- b) a végrehajtás tapasztalatai alapján – a hatékonyabb és magasabb szintű ellátás biztosítása céljából – a Társulás Tanácsát összefoglaló elemzéssel és javaslattal tájékoztatja.

Településfejlesztési és településrendezési feladatok

A Társulás a társadalmi gazdasági és környezeti fejlesztés érdekében összehangolja a társulástagjai és a gazdasági szervezetek fejlesztési és rendezési elképzeléseit. A társulás tagjai közösen pályázhatnak településfejlesztési források elnyerése érdekében. A Társulás tagjai településrendezési terveiket összehangolják.

Gyermek és ifjúságvédelem

A Társulás összehangolja a járásban a gyermek- és ifjúságvédelmi munkát és a fejlesztéseket.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A Társulás a következő szociális alapellátási feladatok ellátását biztosítja:

- a) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás vonatkozásában a Társulás a feladatellátást Ács, Almásfüzitő, Bábolna, Csém, Kisigmánd, Komárom, Mocsa, Nagyigmánd közigazgatási területén Komárom Város Önkormányzat által fenntartott Komárom Város Egyesített Szociális Intézménye (2900 Komárom, Árpád út 2-4.) útján látja el.

Belső ellenőrzési feladatok

A Társulás végzi Komárom Város Önkormányzata kivételével a társult önkormányzatok intézményeinél a pénzügyi-gazdasági ellenőrzést, a cél-, téma- és utóvizsgálatot, továbbá a polgármesteri hivataloknál és a közös önkormányzati hivataloknál függetlenített belső ellenőrzési feladatokat a képesítési előírásoknak mindenben megfelelő vállalkozó útján, akivel megbízási szerződést köt.

Gyepmesteri feladatok

A Társulás Almásfüzitő, Ács, Bana, Bábolna, Csém, Kisigmánd, Komárom, Mocsa, Nagyigmánd tagönkormányzatok közigazgatási területére kiterjedően az állategészségügyi jogszabályok érvényre juttatása céljából a gyepmesteri feladatok ellátására vállalkozóval megbízási szerződést köt.

Közbiztonsági feladatok

A Társulás a tagönkormányzatok településeinek közbiztonsága biztosítása érdekében Közbiztonsági Egyeztető Fórumot működtet. A Társulás együttműködik a közbiztonságot érintő stratégiai dokumentumok kidolgozásában.

- 2013. március 1-től Kisigmánd községgel közös hivatalként működik önkormányzatunk.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a KSH, a TEIR adatbázisából, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Sok helyen a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki, illetve a Kormányhivaltól kapott statisztikai adatokat használtuk, de sok adat még így is hiányzik. A hiányzó adatok megszerzése a jövőbeni intézkedési tervek egyik feladatának kell, hogy szerepeljen.

Hiányzó szükséges adatok:

- Általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma korra, nemre
- Általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma korra, nemre,
- A külterületen élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői:
 - életkori megoszlás, iskolai végzettség kimutatása korra, nemre
 - foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek korra, nemre
- A külterületen (pusztákon) élők lakhatási körülményei:
 - egy lakásban élők száma
 - egy lakásban élő családok száma
 - a lakásállomány összetétele
 - a lakásállomány minősége
- A szűrőprogramokon való megjelenés adatainak feltárása korra, nemre, tekintettel
- Az esélyegyenlőségi célcsoportok egészségi, szociális állapotára vonatkozó adatokkal korra, nemre

- A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb meghatározó adatai (gyermekszám, képzettség, életkor, családi állapot,)
- A bűnmegelőzési és áldozatvédelmi adatok kiegészítése a rendőrség és az ügyészség segítségével: nemek szerint bontott adatok, főbb korcsoportokban, a családi kapcsolatok szerint leválogatva a kiemelt bűncselekmények (személy, vagyon, nemi erkölcs elleni stb. bűncselekmények) elkövetői, sértettjei / a családon belüli erőszakról sem áll rendelkezésünkre adat, 2013-ban a Komáromi Rendőrkapitányságról havonta jelentést kaptunk a községünkben történő rendőri intézkedésekről de ezt megszüntették./
- A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről további információgyűjtés
- A településen fogyatékossgal élők létszáma, a fogyatékossg formájára és mértékére, korra, nemre

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A település földrajzi elhelyezkedése kedvező lehetőséget teremt a foglalkoztatásra (Tata és Komárom közelsége, amelyek mindegyike rendelkezik ipari parkkal). A helyben elérhető munkahelyek száma kevés. A legnagyobb foglalkoztató a mezőgazdasági szövetkezet, ezt követi az önkormányzat és intézményei, az általános iskola kb. 50 fős köztisztviselői és közalkalmazotti létszámmal.

Az Eurocast Kft. időközben bezárt, helyén 2016-tól az Éltex Kft. folytat hulladékgazdálkodást. A közép- és kisvállalkozások, magánvállalkozók és az önfoglalkoztatások jelentik még az elhelyezkedés lehetőségét.

2018. december 31-én nyilvántartott iparüzési adóalanyok száma: 198 fő.

2019. december 31-én nyilvántartott iparüzési adóalanyok száma: 211 fő.

2020. december 31-én nyilvántartott iparüzési adóalanyok száma: 222 fő.

2021. december 31-én nyilvántartott iparüzési adóalanyok száma: 232 fő

2022. december 31-én nyilvántartott iparüzési adóalanyok száma: 243 fő.

Az adóbevételek 91 % -a KFT, ZRT, BT, Szövetkezetek befizetéséből származik, a 9 %-át pedig a magánszemély vállalkozók adják.

A Komáromi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya számos eszközzel igyekszik támogatni az elhelyezkedést. Képzések szervezése, vállalkozóvá válás támogatása, az önkormányzat támogatása a közfoglalkoztatási munka lehetőségeinek bértámogatásával.

Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív lépések szükségesek a döntéshozók részéről.

A kisebbségi hovatartozást illetően, míg a 2001-es népszámlálás adatai alapján 11-en vallották magukat valamely kisebbséghez tartozónak, addig a 2011-es adatok alapján 31-en.

Az összlakosságot tekintve ez a szám elenyésző, mindösszesen 1,4 %. 2001-ben a roma népességhez tartozónak senki sem vallotta magát, míg 2011-ben 14 fő vállalta fel, 3 fő ukrán, 8 fő szlovák és 6 fő egyéb nemzetiséginek vallotta magát.

A Mocska községben élő roma és mélyszegénységben élő népesség nagy része az általános normák szerint él, családi házakban, saját tulajdonú ingatlanokban. Az iskolaköteles fiatalok mindegyike részt vesz az általános iskolai oktatásban, néhányan tovább is tudnak lépni a középiskolai oktatásba. Többen szakképesítést szereznek, leérettségiznek, illetve néhányan a felsőoktatásban szereznek diplomát. A lakosságnak ez a rétege átlagos szociális, lakhatási és foglalkoztatási viszonyok között él.

A népesség másik szegmense - akik az utóbbi 10-15 évben települtek be a faluba -, lényegesen rosszabb szociális és lakhatási körülmények között él. Életszínvonaluk, egészségi állapotuk,

iskolázottságuk, foglalkoztatottságuk a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Ez a tendencia az utóbbi években is folytatódott.

Releváns hiányzást, indokolatlan távolmaradást azonban nem jelentettek irányukból. A gondos gyermekvédelmi ellátásnak, a széleskörű szociális védelmi rendszernek köszönhetően diszkriminációnak minősíthető panasz nem érkezett. Ezek az információk viszont nem adják meg a valós képet erről a társadalmi csoportról, hiszen az oktatásban való részvétel sokuk esetében nem párosul az oktatás sikeres befejeztével. Beilleszkedésük nehézkes.

Az óvodában és az általános iskolában nincs szegregáció, évtizedek óta az integráció, a segítségnyújtás határozza meg a pedagógiai munkát. A Tehetséggondozó, felzárkóztató Alapítvány lehetőséget biztosít a hátrányos helyzetű gyerekek támogatására étkeztetés és táboroztatás formájában. A Református Egyház nyaranta szabadidős alkotótábort szervez gyermekeknek, ezen a hátrányos helyzetű gyerekek is részt vesznek a családsegítő együttműködésével.

A Bursa Hungarica ösztöndíj pályázat, melyhez Mocsá Község Önkormányzata minden évben csatlakozik, újabb lehetőséget nyújt a hátrányos helyzetű rászoruló fiataloknak a diploma megszerzésére, tovább javítva ezzel a felsőfokú oktatásban résztvevő és felsőfokú oklevéllel rendelkezők számát.

Munkához jutási lehetőségeik – szintén társadalmi elidegenedés miatt – korlátozottak. Az állami szektor által kínált alkalmi munkák jelentik a munkaviszonyból eredő bevételeik nagy részét.

Sajnos – éppen a végzettség hiánya miatt – a munkaerő szektorba való belépés igencsak nehézkes számukra. Néhányan, akik elenyésző részét képezik a roma közösségnek, szakmát tudhatnak a kezükben és a középiskolai tanulmányok sikeres elvégzésével munkát is vállalhatnak az elvégzett szakmán belül, azonban ez sem mindig jelent megoldást, hiszen a közösség visszahúzó ereje nagyban hat a viszonylag sikeresebb tagjaira is.

További bevételeket jelenthetnek számukra az önkormányzat kínálta segélyezési formák, melyek mindegyikével élnek is.

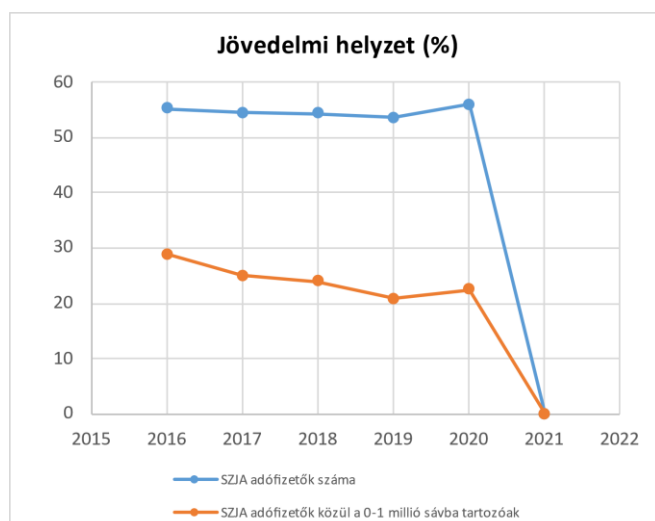
Általánosságban kijelenthető, hogy a romák és mélyszegénységben élők esélyegyenlősége nem mutatható ki sem a munkaerő-piacon, sem a társadalmi szerepvállalás, társadalmi beilleszkedés terén.

Ez részben önhibából fakad, részben ellehetetlenülés okozza. A megélhetés számukra nehézkes, sokszor alkalmi – nem bejelentett – munkaviszonyokból származó pótbevételek bevonásával lehetséges csupán. A gyermekek társadalomba való beilleszkedését, későbbi esetleges munkavállalási hajlandóságát nagyban visszaveti az otthoni közösségben tapasztalt és számukra viselkedési mintaként szolgáló általános munkanélküliség, a kívülről fakadó kirekesztettség érzése. Mocsá Község Önkormányzata együttműködve a Komáromi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával kiemelten foglalkozik a községben élő munkaképes korú roma és mélyszegénységben élő lakosság foglalkoztatásának elősegítésével.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet
--

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	55,22	28,79
2017	54,40	25,04
2018	54,32	23,99
2019	53,59	20,89
2020	55,91	22,48
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján első sorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készítünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól nincs megfelelő adatunk. Mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen, ennek megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta. Ez a mérőszám első sorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban, más mutatókat használnak.

2019-ben folytatódott a magyarországi háztartások jövedelmi helyzetének javulása. Az egy főre jutó éves bruttó jövedelem 2 millió 6 ezer forint volt, 10,5%-kal magasabb, mint az előző évben. A háztartások egy főre jutó éves rendelkezésre álló nettó jövedelme 12,5%-os növekedés mellett 1 millió 611 ezer forintot tett ki. A reáljövedelem 8,8%-kal nőtt 2018-hoz képest.

2019-ben a háztartások fogyasztása értékében és volumenében minden fogyasztási csoportban bővült. Az egy főre jutó összes személyes célú kiadás 1 millió 332 ezer forint volt, folyó áron 8,9, reálértéken pedig – a fogyasztói árak 3,4%-os emelkedése mellett – 5,3%-kal haladta meg az előző

évit. Legnagyobb mértékben a vendéglátás és szálláshely-szolgáltatásra, valamint a kultúrára, szórakozásra fordított kiadások nőttek (folyó áron 15,2, illetve 14,6%-kal), míg a legvisszafogottabb növekedési ütem a lakásfenntartás és háztartási energiakiadások terén mutatkozott, ahol a fogyasztás 4,6%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.

2019-ben a teljes népesség 17,7%-át, 1 millió 695 ezer főt érintett a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázata, 118 ezer fővel kevesebbet, mint 2018-ban. A jövedelmi szegénységi arány 12,4%-ról 12,2%-ra, a súlyos anyagi depriváció 8,7%-ról 8,0%-ra mérséklődött. 350 ezer ember élt munkaszegény háztartásban, a népesség 3,6%-a.

2020-ban a 16 évesnél idősebb magyar lakosság életkörülményeinek szubjektív megítélése számos területen javult a korábbi esztendőkhöz képest. Az emberek általános életelégedettsége 6,3-ről 6,8-re nőtt, de saját egészségi állapotuk megítélésében is közel 4 százalékpontos javulás figyelhető meg az előző évhez képest, így most a lakosság 62,1%-a mondta jónak vagy nagyon jónak egészségi állapotát. A lakosság közterületen érzett biztonságérzete is nőtt (80,8%-ról 82,1%-ra). Az embertársainkba vetett bizalom átlagértéke stagnál, a korábbi évekhez hasonló: 5,1.

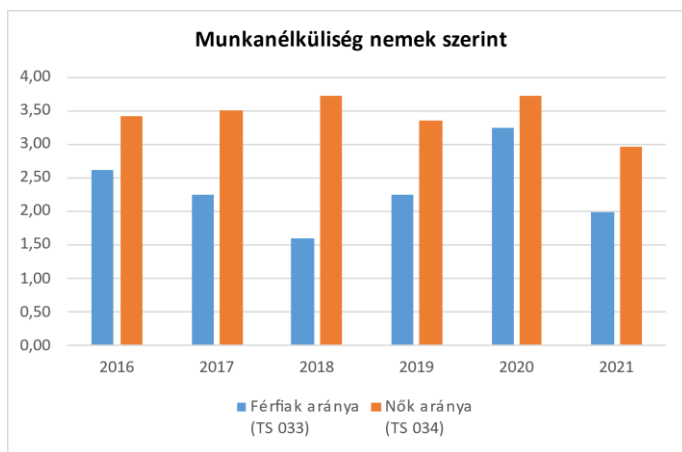
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	2,61	3,42	3,02%
2017	2,24	3,50	2,87%
2018	1,60	3,71	2,66%
2019	2,25	3,35	2,80%
2020	3,24	3,71	3,48%
2021	1,99	2,96	2,48%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

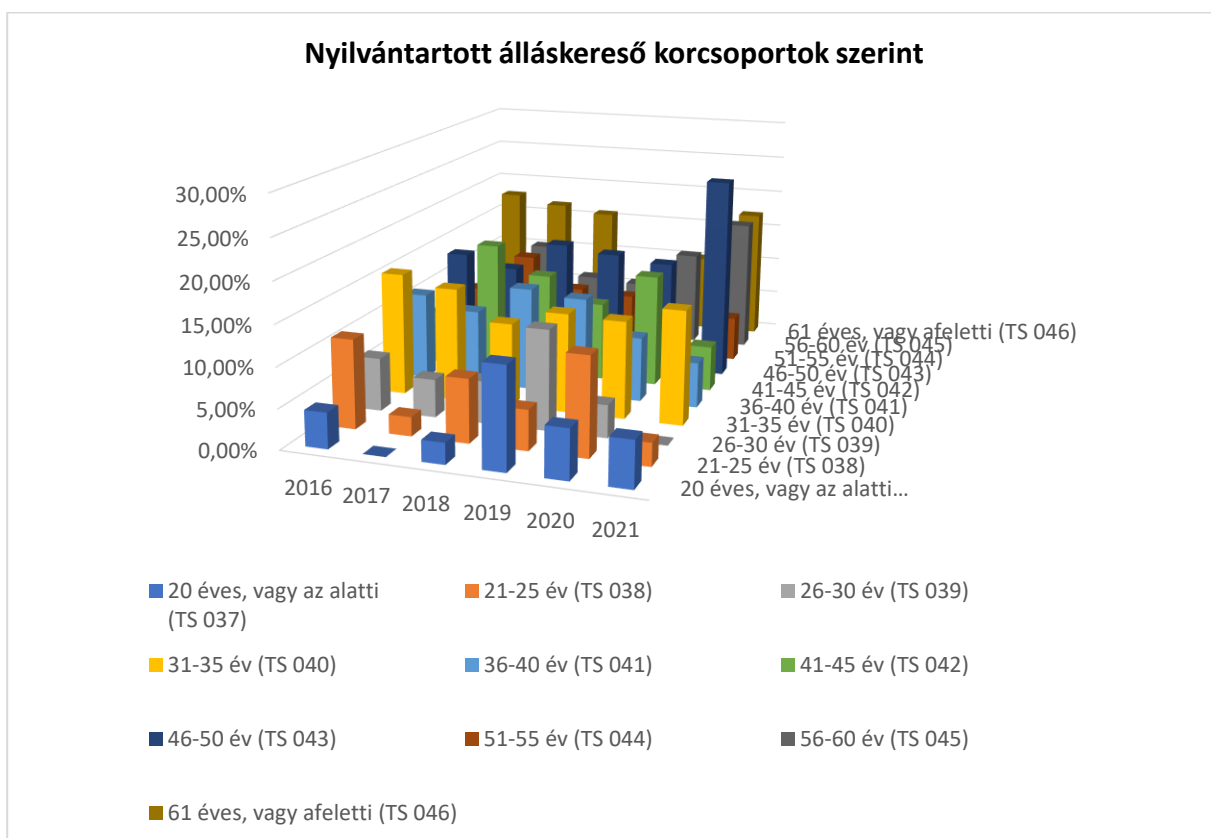
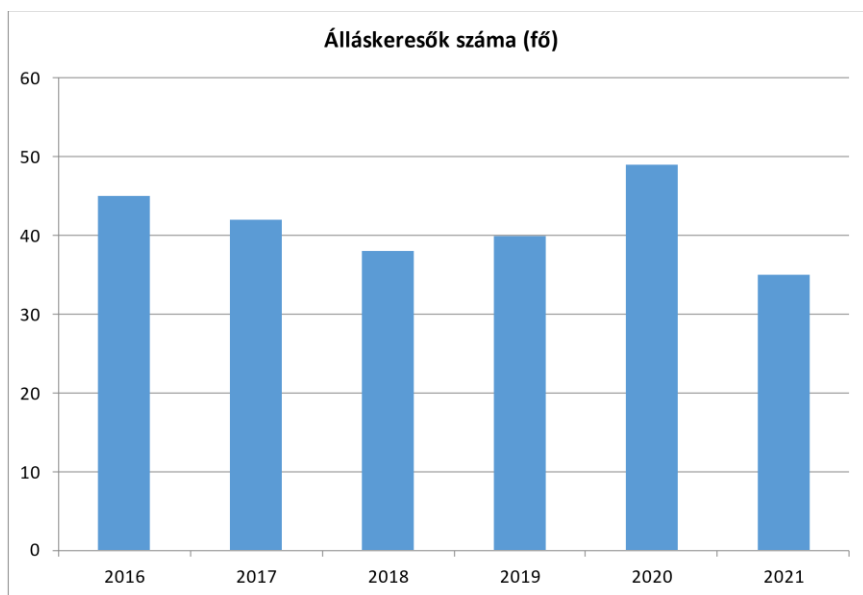

A táblázatból kitűnik, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma 2016-2021 közötti időszakban a Covid járvány miatt 2020-ban a legmagasabb, 2021-ben a legalacsonyabb. A nők nehezebben tudnak elhelyezkedni. Fontos lenne a család-barát munkahelyek, megfelelő időbeosztás, intézmények (iskola, óvoda) kedvező nyitva tartása.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	45	42	38	40	49	35
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	0,00	1,00	5,00	3,00	2,00
	%	4,44%	0,00%	2,63%	12,50%	6,12%	5,71%
21-25 év (TS 038)	Fő	5,00	1,00	3,00	2,00	6,00	1,00
	%	11,11%	2,38%	7,89%	5,00%	12,24%	2,86%
26-30 év (TS 039)	Fő	3,00	2,00	2,00	5,00	2,00	0,00
	%	6,67%	4,76%	5,26%	12,50%	4,08%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	7,00	6,00	4,00	5,00	6,00	5,00
	%	15,56%	14,29%	10,53%	12,50%	12,24%	14,29%
36-40 év (TS 041)	Fő	5,00	4,00	5,00	5,00	4,00	2,00
	%	11,11%	9,52%	13,16%	12,50%	8,16%	5,71%
41-45 év (TS 042)	Fő	3,00	7,00	5,00	4,00	7,00	2,00
	%	6,67%	16,67%	13,16%	10,00%	14,29%	5,71%
46-50 év (TS 043)	Fő	6,00	5,00	6,00	6,00	7,00	9,00
	%	13,33%	11,90%	15,79%	15,00%	14,29%	25,71%
51-55 év (TS 044)	Fő	3,00	5,00	3,00	3,00	3,00	2,00
	%	6,67%	11,90%	7,89%	7,50%	6,12%	5,71%
56-60 év (TS 045)	Fő	3,00	5,00	3,00	3,00	6,00	6,00
	%	6,67%	11,90%	7,89%	7,50%	12,24%	17,14%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	8,00	7,00	6,00	2,00	5,00	6,00
	%	17,78%	16,67%	15,79%	5,00%	10,20%	17,14%

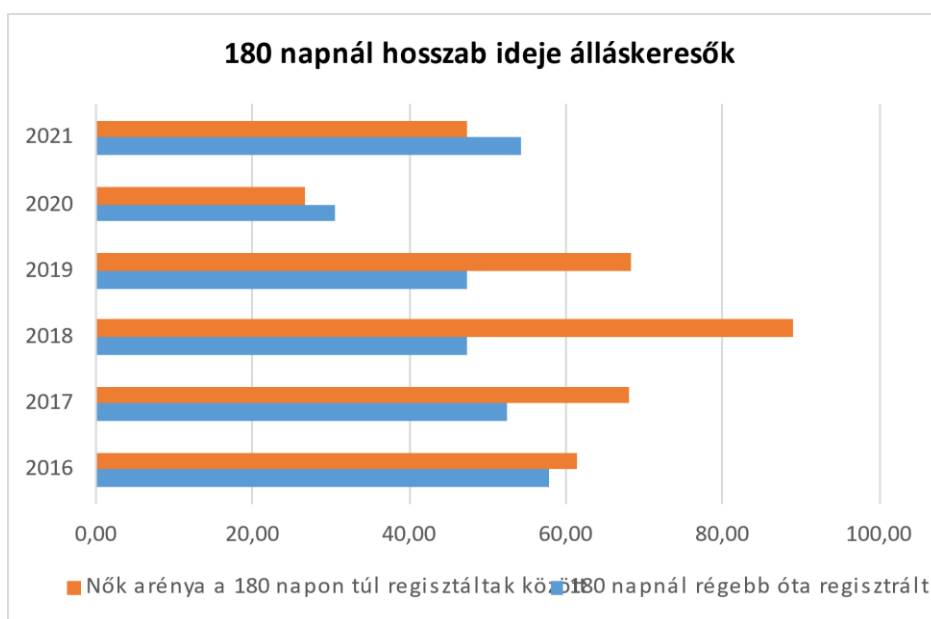
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek száma fokozatosan csökken. Sokan nem is regisztráltatják magukat. A közeli ipari parkokban (Komárom, Tata) új üzemek nyíltak, ezáltal ismét csökkent a munkanélküliek száma.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	57,78	61,54
2017	52,38	68,18
2018	47,37	88,89
2019	47,50	68,42
2020	30,61	26,67
2021	54,29	47,37

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

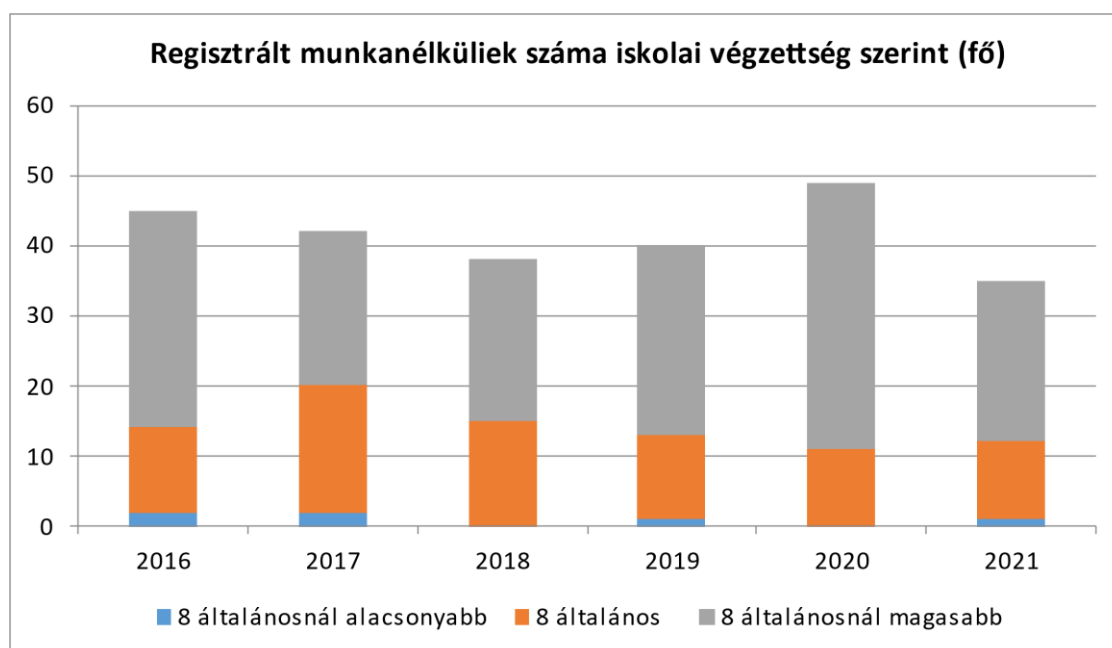
Az országos adatok alapján a képzetlenek, a piacon nem keresett szakmákkal rendelkezők, a megváltozott munkaképességű emberek nagy többségének esélye sincs a munkaerőpiacra való visszatérésre. Megélhetésük biztosítását a szociális ellátásokon túl az önkormányzatok által szervezett közmunkaprogramok, vagy az ideény munka, alkalmi munka, napszám, feketemunka, a vállalkozóknál történő munkavállalás jelenti. Vannak akik nem képesek vagy nem is hajlandók ezeket a munkákat elvégezni. A bejelentés nélküli foglalkoztatás járulékos kockázatait közt

emelendő ki – a teljes bizonytalanság mellett –, hogy betegség esetén a táppénzre, a foglalkoztatás után az álláskeresői járadékra, a foglalkoztatási osztállyal való kötelező kapcsolattartás elmaradása esetén a rendszeres szociális segélyre sem válnak jogosulttá.

Az iskoláskorú gyermekeket nevelő családok anyagi helyzetét segíti az önkormányzat által biztosított ingyenes óvodai ellátás, kedvezményes étkeztetés.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint								
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint						
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség		
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	
2016	45	2	4,44%	12	26,67%	31	68,89%	
2017	42	2	4,76%	18	42,86%	22	52,38%	
2018	38	0	0,00%	15	39,47%	23	60,53%	
2019	40	1	2,50%	12	30,00%	27	67,50%	
2020	49	0	0,00%	11	22,45%	38	77,55%	
2021	35	1	2,86%	11	31,43%	23	65,71%	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

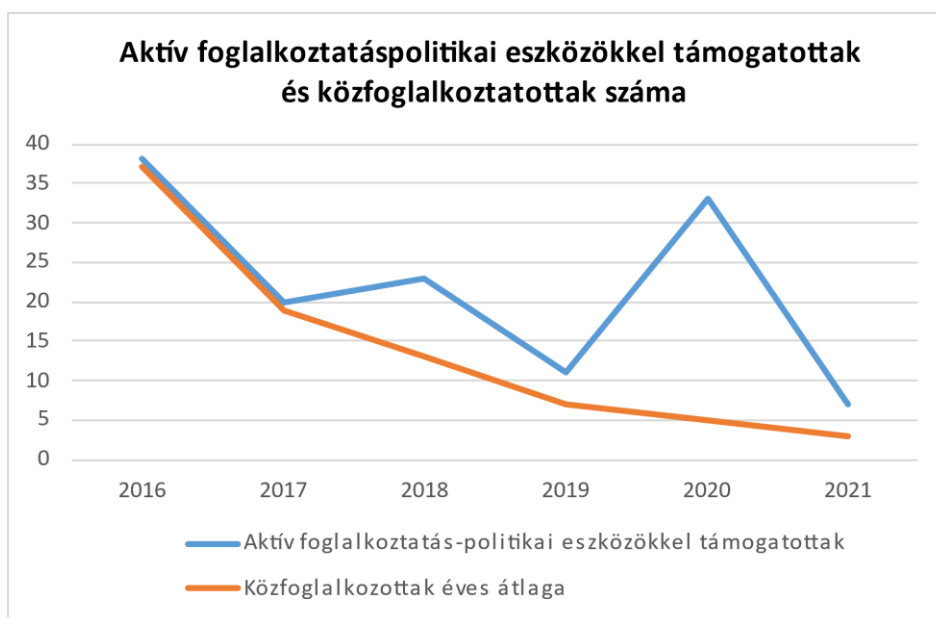

A 8 általános végzettségűek szakképzése fontos lenne, első sorban a hiányszakmák területén.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	38	37
2017	20	19
2018	23	13
2019	11	7
2020	33	5
2021	7	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

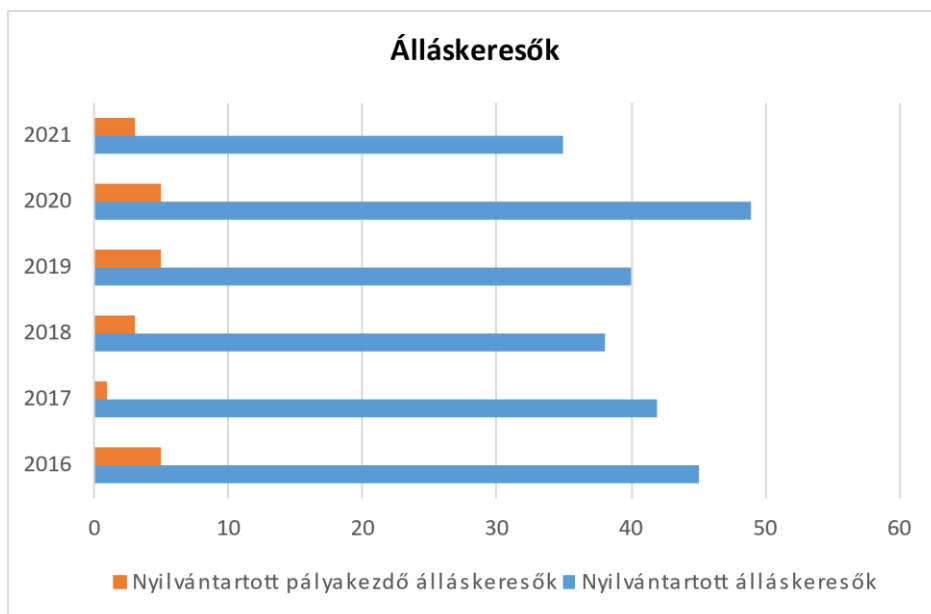
- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Településünk elhelyezkedése kedvező, legközelebbi városok Komárom, Tata, ahova az autóbusz közlekedés is megfelelőnek mondható, de a munkavállalók többsége személyautóval közlekedik. A megyeszékhely Tatabánya, ahol többen dolgoznak, de erről pontos kimutatás nincs.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	45	5
2017	42	1
2018	38	3
2019	40	5
2020	49	5
2021	35	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A Komáromi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya a rendelkezésre álló eszközökkel segíti az álláskeresőket elhelyezkedésükben.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Elsősorban közfoglalkoztatásban vesznek részt azok akik nem tudnak elhelyezkedni, bár az utóbbi években jobbak a kilátások, van munkalehetőség.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A településnek is fokozott figyelmet kell fordítania a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetűek foglalkoztatására, akiket köztudottan a legjobban sújt a munkanélküliség. A község közmunka programjának erre is lehetőséget kell nyújtania.

A hátrányos helyzetűek elhelyezkedése nagyon nehéz, elsősorban a szakmával nem rendelkezők esetében.

A munkanélküliség jól látszik a beérkezett segélykérelmek számán is.

A foglalkoztatás elősegítésének egyik alappillére az iskolázottsági szint emelése. Erre elsősorban a hátrányos helyzetű lakosság körében van szükség.

Összességében elmondható, hogy a foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak. Nem csoda hát, hogy egyre több fiatal és pályakezdő dönt úgy, hogy külföldön próbál megélhetést biztosítani magának. Ezen tendencia alól községünk sem kivétel.

Bár a Komáromi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya lehetőségeihez mérten igyekszik a foglalkoztatásokat, elhelyezkedéseket támogatni, de mégsem tud hatékony segítséget nyújtani az álláskeresőket elhelyezkedésükben. Ezért nem is regisztrálnak már sokan a munkanélküliek közül. Ez viszont azt a hátrányt hordozza, hogy a különböző önkormányzatokon keresztül kapott állami támogatásoktól a regisztráció, illetve együttműködés hiányában elesnek.

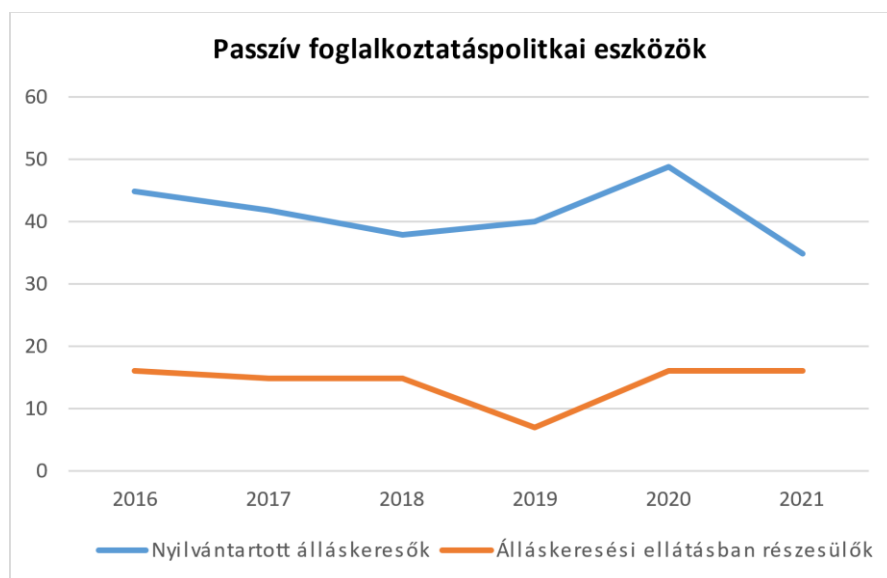
A foglalkoztatáspolitikai szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (megváltozott munkaképességűek, romák stb.) egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból, ezzel elveszítik a szervezett segítségnyújtás legfontosabb esélyét. Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek számukra, mert e csoportok a munkaerőpiacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek, az aktív támogatásokban pedig munkanélkülieken belüli arányuknál sokkal kisebb arányban vesznek részt.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Helyben, az iskola informatika termében, valamint a könyvtárban rendszeresen informatikai képzésen való részvételre van lehetőség, A Nyugdíjas Klub szervezésében többször volt lehetőség számítógép, okostelefon használatának elsajátítását segítő tanfolyamokon részt venni.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

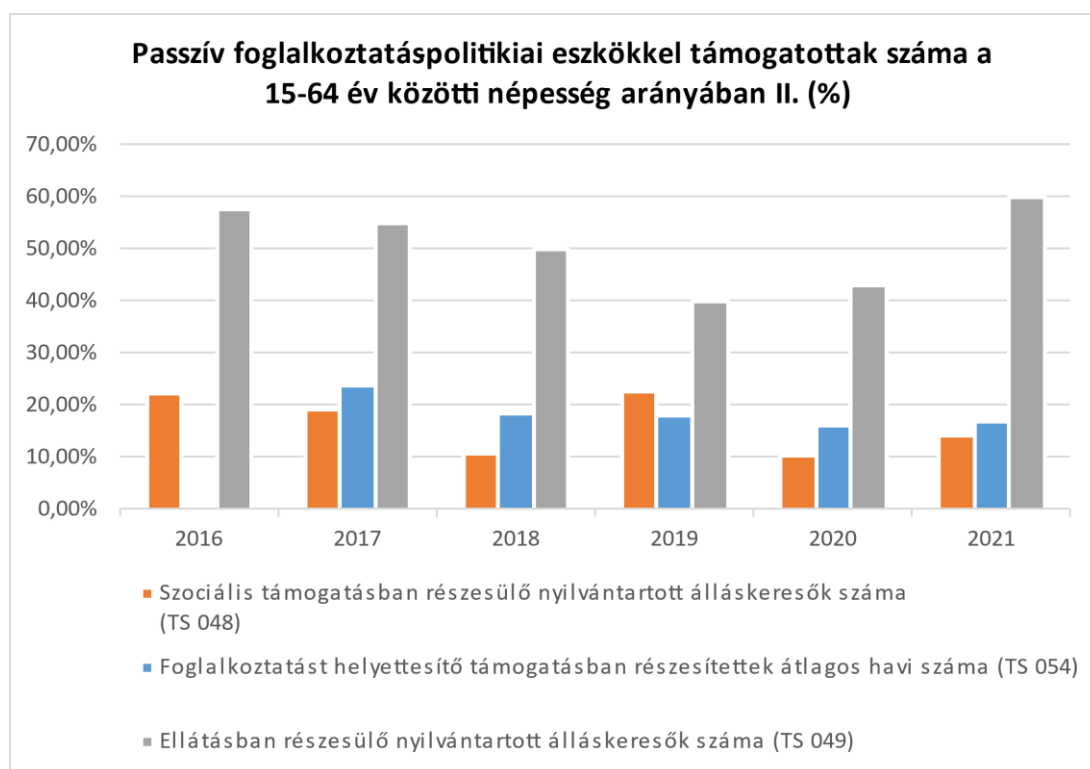
3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőket ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)		Álláskeresőket ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőket száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	45	3,15%	16	35,56%
2017	42	2,97%	15	35,71%
2018	38	2,77%	15	39,47%
2019	40	2,89%	7	17,50%
2020	49	3,58%	16	32,65%
2021	35	2,53%	16	45,71%

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	10	22,22%	n.a.	-	26	57,78%
2017	8	19,05%	10	23,86%	23	54,76%
2018	4	10,53%	7	18,18%	19	50,00%
2019	9	22,50%	7	18,05%	16	40,00%
2020	5	10,20%	8	16,16%	21	42,86%
2021	5	14,29%	6	17,00%	21	60,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

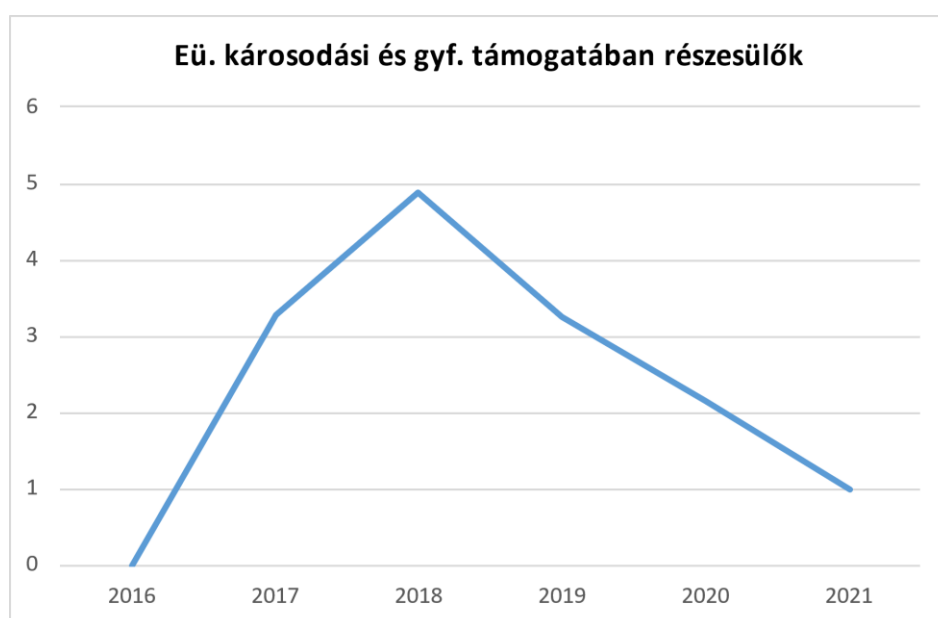

Az álláskeresők az álláskeresési járadékra jogosultak száma az elmúlt években jelentős csökkenést mutat, ez nem csak a foglalkoztatottság növekedésével magyarázható, hanem a törvényi feltételek szigorodásával is.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	3
2018	5
2019	3
2020	2
2021	1

Forrás: TeIR, KSH

A települési önkormányzat az aktív korú nem foglalkoztatott személyek munkaerő-piaci helyzetének javítása érdekében foglalkoztatást szervez, melynek keretében különösen a foglalkoztatást helyettesítő támogatást kérelmező igényjogosult személyek foglalkoztatását kell biztosítani. A foglalkoztatási kötelezettség közfoglalkoztatás (a továbbiakban együtt: az önkormányzat által szervezett foglalkoztatás) biztosításával teljesíthető.

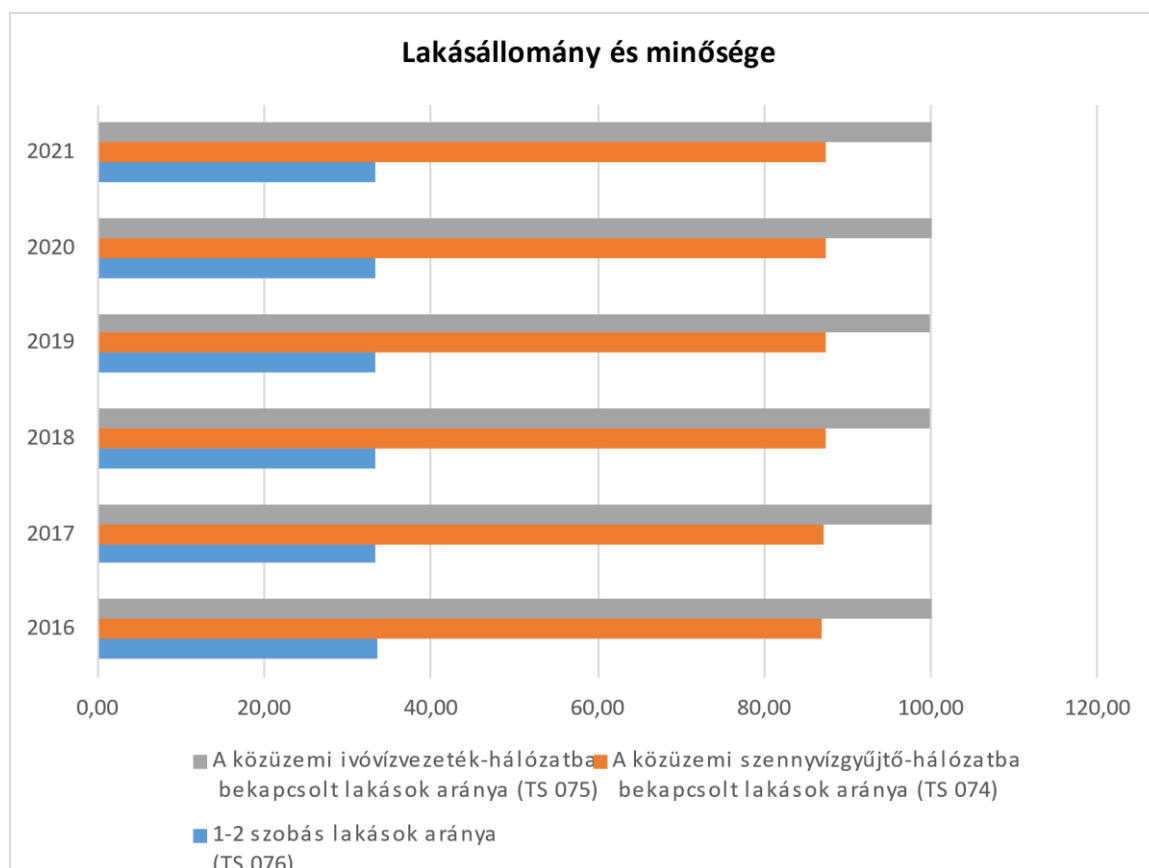
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	824	0	0,00	33,50	86,77	100,00
2017	823	0	0,00	33,41	87,00	100,00
2018	824	1	1,21	33,37	87,38	99,88
2019	825	1	1,21	33,33	87,27	99,88
2020	825	0	0,00	33,33	87,27	100,00
2021	825	0	0,00	33,33	87,39	100,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Községünkben az elmúlt években 1-2 újépítésű ház épült évente, de kb. ugyanannyi elbontásra is került. Eladó telek, ingatlan nincs az önkormányzatnak. Jellemző inkább a meglévő házak felújítása, illetve átalakítása, ezért a lakásállomány állandónak mutatkozik.

a) bérlakás-állomány

Település bérlakás állománnyal nem rendelkezik, ezért ez nem releváns.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	824	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	823	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	824	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	825	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	825	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	825	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Nem releváns.

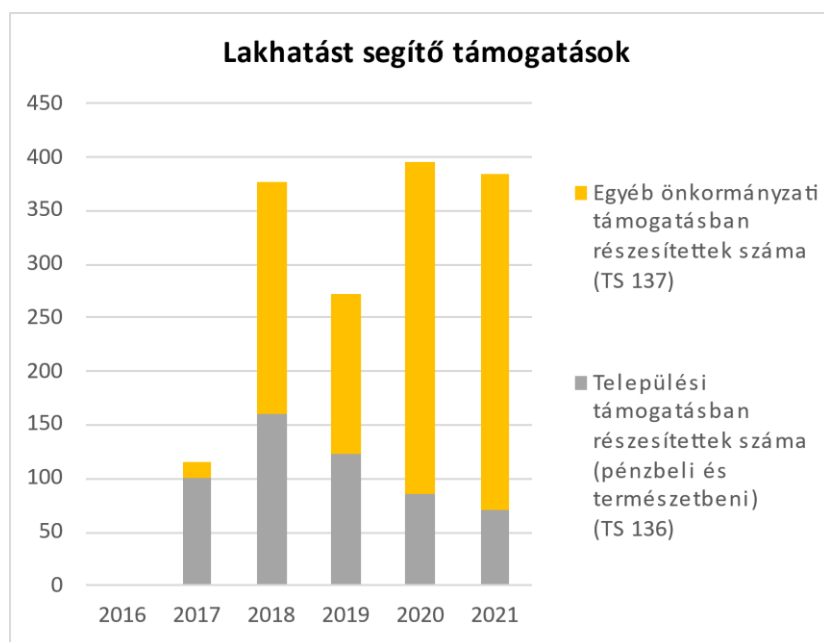
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Jelenleg önkormányzatunk egy rászoruló számára biztosít lakhatást.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	101	15
2018	161	215
2019	123	150
2020	85	311
2021	71	313

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elveszítő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. 2015-től úgy mint lakásfenntartási támogatás megszűnt, helyette települési támogatás igényelhető a lakásfenntartási költségek mérséklésére, ami helyi rendeletben lett szabályozva.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. A szociális törvény rendelkezik az adósságkezelési szolgáltatásról is, amely akkor nyújt támogatást, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék, ez azonban községünkre nem vonatkozik, mivel nem érjük el a 10.000 fős lakosságszámot. Tapasztalataink alapján elmondható, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése. A legveszélyeztetettebb csoportok a kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a hajléktalansággal veszélyeztetett, kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Községünkhöz tartozó Tömörd és Boldogasszony pusztán kb. 30-30 lakás található. Tömörd puszta helyközi közlekedéssel érintett útvonal mellett helyezkedik el, míg Boldogasszony pusztára napi kettő alkalommal megy buszjárat. Víz, villany van, de csatorna és gázvezeték nincs kiépítve.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Községünkhöz közigazgatásilag kettő puszta tartozik. Az anti-szegregációs terv elkészítéséhez kidolgozott útmutató nyomán szegregátum az a településrész, ahol az alacsony státuszú lakosság - az aktív korú népességben belül a legfeljebb 8 osztályos iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők - aránya meghaladja az 50%-ot. Mocsán telepek, szegregátumok hivatalosan nem léteznek, a későbbiekben lehetséges azonban, hogy a külterületi részek vonatkozásában számolnia kell az önkormányzatnak ezzel a társadalmi problémával.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Ezeken a területeken a szociálisan hátrányos helyzetű személyek száma egyre magasabb. Ennek oka, hogy az ingatlan árak itt a leginkább megfizethetőek és az agglomerációban a hiteltartozások miatt lakásukat eladni kényszerülők itt még tudnak a megmaradt pénzükből

házat venni. Így elsősorban szegény gyermekes családok, nyugdíjasok, idősek, rossz egészségi állapotban élők és egyszülős családok élnek ott, sokszor nem megfelelő lakhatási körülmények között és az önkormányzatnak nincs kellő információja róluk.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Az itt élők sokszor be sem jelentkeznek, ezáltal nem kerülnek be a lakcímnnyilvántartásunkba. Ez azért is probléma, mert bejelentett lakcím nélkül az önkormányzat sokszor segíteni sem tud illetékesség hiányában. Ezeknek az embereknek, családoknak a feltérképezésében a családsegítő és a védőnő nyújt sok segítséget.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik:

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
 - b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
 - c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
 - d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.
- A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 25.§ előírása értelmében a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható. Szociális rászorultság esetén a jogosult számára:

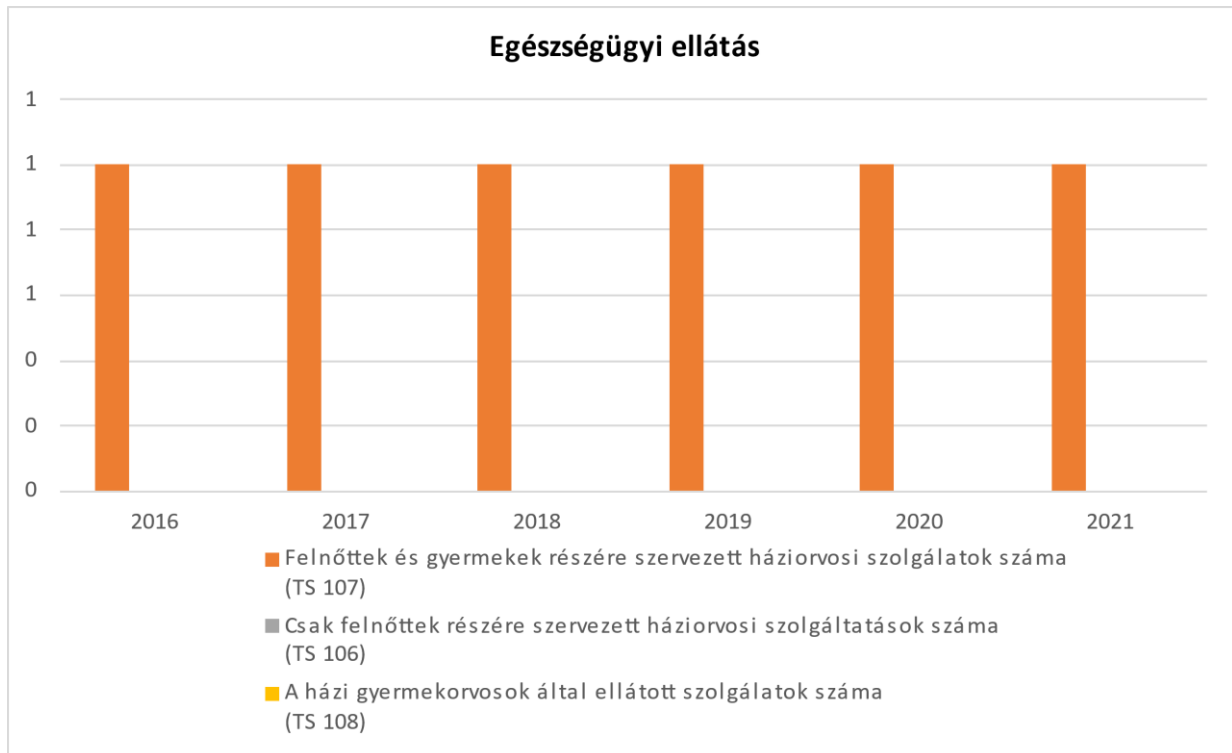
- rendszeres települési támogatást
- rendkívüli települési támogatás
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt,

Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészében vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	1	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	1	49	19,81
2018	1	0	0	1	51	18,76
2019	1	0	0	1	41	14,78
2020	1	0	0	0	45	11,63
2021	1	0	0	1	43	10,86

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Településünkön 1 fő házi orvos van, aki a gyermekeket is ellátja és egyben iskolaorvosként is dolgozik. Fogorvost heti 20 órás vállalkozói viszony keretében alkalmaz az önkormányzat, aki szintén Budapestről jár ki. Jelenleg a fogorvosi ellátás helyettesítéssel történik heti 9 órában.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi orvosi ellátás biztosítja.

Az iskolai fogászati szűrést a fogorvosi alapellátást végző fogorvos látja el. Az iskolafogászati szűrővizsgálaton a tanulók rendszeresen és teljes létszámban részt vesznek.

Pályázati pénzből elkészült az Egészség ház - házi orvosi rendelő, védőnői tanácsadó és fogorvosi rendelő felújítása.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az óvodában és az általános iskolában néptánc oktatás, iskolai sportkör, kézilabda, foci, zenés torna, akrobatikus rock and roll biztosít lehetőséget a mozgásra.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A házi segítségnyújtást és étkeztetést 3 fő végzi településünkön. Jelenleg 41 fő étkezik, és 14 főnek biztosít házi segítségnyújtást.

Az óvoda konyháján főznek az iskolás gyerekeknek is, és az idősek étkeztetése is onnan történik, szem előtt tartva az egészséges táplálkozás szempontjait.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az egészséges életmód kialakítása szintén fontos feladat. Községi sportpálya, az iskola udvarán futball- és kézilabdapálya ad lehetőséget a sportolásra, valamint az iskola melletti területen egy Rekortánpálya is.

A községben a legnépszerűbb sporttevékenység a labdarúgás. A Községi Sportegyesület felnőtt és ifjúsági csapattal rendelkezik és szerepelnek a területi bajnokságban. Az önkormányzat pályázat segítségével 2005-ben újjáépítette a sportpálya öltözőit. Az önkormányzat a sportpályát és kiszolgáló helyiségeit 2009. évben ingyenes használatba adta a sportegyesület részére. Majd pályázat segítségével 2018.-ban új öltöző és lelátó épült, ahova 200 db lelátó széket kapott a sportegyesület a Puskás Ferenc Stadionból.

A másik népszerű tevékenység a sporthorgászat, amely szintén egyesületi keretek között folyik, a tulajdonukban lévő bányatavakra alapozva.

Bejegyzett vadásztársaság is működik a község területén.

Az egészséges életmód népszerűsítését a könyvtárban előadássorozatokkal igyekszik biztosítani könyvtárosunk.

A református Nőszövetség is megragad minden lehetőséget az egészséges életmód elterjesztésére. Saját receptes könyvet is kiadtak ennek jegyében.

Az egyesületek, klubok működését, programjait az Önkormányzat éves szinten több mint 3 millió forinttal támogatja, ezzel is segítve a sport és az egészséges életmód népszerűsítését, és amennyiben szükséges ezt az összeget kiegészíti, pl. pályázatok esetén.

Az önkormányzat lehetőségeihez mérten igyekszik minden módon a sportok mind szélesebb körben történő megismertetését és megszerettetését.

Ezen intézmények mindegyike a saját intézményi formáján és tematikáján keresztül igyekszik átformálni a mai kor elkényelmesedett nézőpontját és viselkedésmintáját, egészséges, sportban és mozgásban gazdag életmódot hirdetve meg, mely segít az egészségügyi problémák megelőzésében, a helyes mozgáskultúra kialakításában, a jelenlegi szemléletmód gyökeres megváltoztatásában. Különös figyelemmel kell, hogy kísérjék a testi fogyatékosokkal küzdő lakosok igényeit és lehetőségeit mind fizikai, mind anyagi téren, hiszen talán ez az a réteg, amely a leginkább elhanyagolt a testkultúra gyakorlásában a közlekedési, anyagi stb. nehézségek miatt.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférést. A preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget kell nyújtani az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A házi segítségnyújtás keretében három fő tapasztalt, szakképzett gondozónő segít a gondozásra szorulóknak otthonában. (pl. a közvetlen környezet rendbetétele, fürdetés, etetés, gyógyszerek felírtatása és kiváltása, napi vagy heti gyógyszer adagolás, szükség szerint bevásárlás, hivatalos ügyek intézése,) ill. minden olyan tevékenységet elvégeznek, ami a gondozott életminőségén javít. Az egyedül élő idősök magányának oldására is nagy segítség a gondozónők jelenléte.

A településünkön Család- és Gyermekjóléti Szolgáltatás működik a Komáromi Tám-Pont Család- és Gyermekjóléti Intézménytől egy fő jár ki heti négy nap. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése, a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás meg szervezése, a szociális válsághelyzetben levő várandós anya támogatása, segítése, tanácsnokkal való ellátása, valamint számára a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése, a szabadidős programok szervezése, a hivatalos ügyek intézésének segítése.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Településünkön nem, de a közeli városokban elérhetőek ezek a szolgáltatások.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Pozitív diszkriminációról nincs tudomásunk.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	1 252	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A lakosság egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A településen élő emberek életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az un. humánszolgáltatások, a gyermekjóléti, a szociális egészségügyi, oktatási-nevelési, közművelődési, sport és egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása, az esélyegyenlőség biztosítása ezen a területen is.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A szolidaritás és felelősség mind a magánemberekben, mind a civil- és gazdasági szervezetekben jelen van, jellemzően felajánlásokban, vagy önkéntes munkában nyilvánul meg. A helyi vállalkozók az önkormányzaton keresztül élelmiszerrel segítik a rászorulókat. Az önkormányzat lehetőségeihez mértén szintén élelmiszerrel, építőanyaggal, tüzelővel igyekszik segíteni a nehéz helyzetben lévőket.

Az önkormányzat ezen túl a község minden újszülöttjét Falukarácsonykor emléklappal és pénzbeli támogatással (jelenleg 50 000 Ft) köszönti, novemberben a 70 év felettieket megvendégeli műsorral köszönti és pénzbeli támogatást kapnak, a mindenkori költségvetés maradványának figyelembe vételével.

A mindenkori polgármester virágcsokorral ajándécsomaggal köszönti otthonukban a Szépkorú lakosokat.

A település lakossága az önkéntes munkából is kiveszi részét, a Mocsai Faluszépítők Egyesülete (MOFE) évente szemétszedést szervez a településen, aktívan részt vesz a település rendezvényeinek szervezésében és lebonyolításában. A Polgárőrség részt vesz az Önkormányzati rendezvényeken, ünnepeken, segíti az intézmények munkáját, jelenléte emeli a lakosság biztonságérzetét.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Településünkön nincs nemzetiségi közösség.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

- Nyugdíjas Klub
- Polgárőr Egyesület
- Vadászok Közössége
- Sportegyesület
- Sporthorgász Egyesület
- Mocsai Faluszépítők Egyesülete

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A községben magyar nemzetiségű állampolgárok élnek, így kisebbségi önkormányzat, közöttük roma kisebbségi önkormányzat nincs.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<i>Nehéz anyagi helyzetben lévő családok megsegítése</i>	<i>Hátrányos családok megsegítése</i>
<i>Munkanélküliség</i>	<i>A mélyszegénységben élők foglalkoztatásának javítása a közmunkaprogramban részvétellel</i>
<i>A településen is élnek rászoruló családok</i>	<i>Élelmiszer- és ruha segélyek, szociális tűzifa eljutnak az érintettekhez</i>

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Mocsa községben 1 óvoda és mini bölcsőde és 1 általános iskola működik. Az éves költségvetés mintegy 21 %-át fordítjuk az óvodai nevelésre. 2013. januártól az iskolai oktatás állami feladat.

Az óvodában 75 férőhelyen jelenleg 66 gyermek napközbeni ellátását biztosítják, 3 gyermekcsoportban. 6 főállású óvodapedagógus, 4 dajka, és 4 kiegészítő személyzet alkalmazásával. A gyermekek közül jelenleg 4 - 4 fő hátrányos helyzetű gyermek, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

A Mocsai Arany János Általános Iskolában 128 gyermekkel, 1- 8 évfolyamon és 3 napközis csoportban végzik a munkát. Az iskolának sajnos a mai napig nincs tornaterme, így a testnevelés órákat rossz idő esetén az erre a célra kialakított tanteremben oldják meg. 14 főállású és 1 kirendelt pedagógus dolgozik, akiknek munkáját 2 fő pedagógiai asszisztens segíti. A gyermekek közül 10

hátrányos helyzetű, 9 fő halmozottan hátrányos helyzetű. 15 fő sajátos nevelési igényű, 28 BTMN tanuló van. Az intézménynek saját gyógypedagógusa van.

Heti 2 órában gyógytestnevelő jár az intézménybe Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálatától. Komáromban Nevelési Tanácsadó és szakpszichológus működik a Családsegítő Szolgálaton belül, Tatabányán pedig Szakértői Bizottság fogadja a rászorulókat.

A tanulók/gyermekek összlétszámához viszonyítva a két intézményben 36 % szorul különleges gondozásra (SNI, halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos helyzetű, pszichés zavarok miatt tanulási, magatartási beilleszkedési problémával küzdő).

Az intézmények alapító okiratába bekerült a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátása, így az óvodában és az iskolában szükség szerint megvalósulhat az integrált oktatás, amennyiben a jogszabályi feltételek rendelkezésre állnak.

A településen nem megfelelően biztosított a fogyatékos tanulók oktatásának feltételei, mivel az épületek akadály mentesítése megoldott, de speciális eszközök, hang- és fényjelzések, berendezések hiányoznak.

A közoktatásban megvalósítandó esélyegyenlőségi feladatok végrehajtása az érintett intézmények feladatköréhez tartozik. Ezek a célok és feladatok a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési tervben kerülnek meghatározásra a határidők és felelősök megnevezésével.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 056	1 088	2144	49,25 %	50,75 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			59	2,75%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	132	149	281	6,16%	6,95%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	40	28	68	1,87%	1,31%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Védelembe vételre jellemzően azoknál a gyermekeknél kerül sor, akiket a Családsegítő és Gyermekegészségügyi Szolgálat munkatársai korábban az alapellátásban már gondoztak.

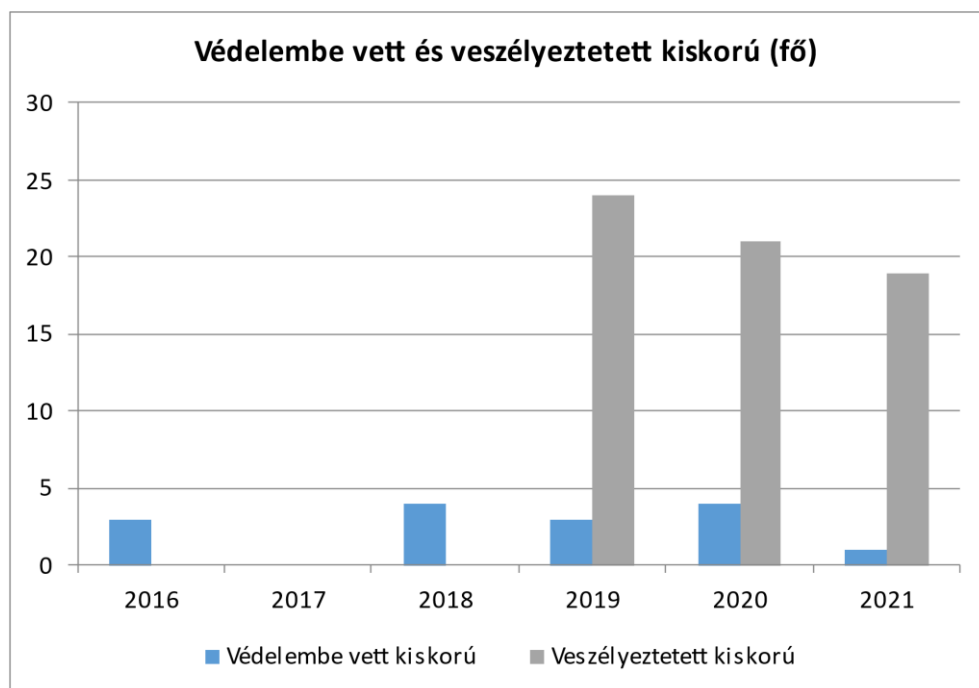
A védelembe vétel legjellemzőbb és leggyakoribb okai:

- a szülők közötti egyre súlyosabb és mélyebb konfliktusok, gyermekek előtt zajló veszekedések, tettelesség

- magatartási problémák, csavargás, bűncselekmény elkövetése, szülő-gyerek közötti felszínes kapcsolat.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	3	n.a.
2017	0	n.a.
2018	4	n.a.
2019	3	24
2020	4	21
2021	1	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

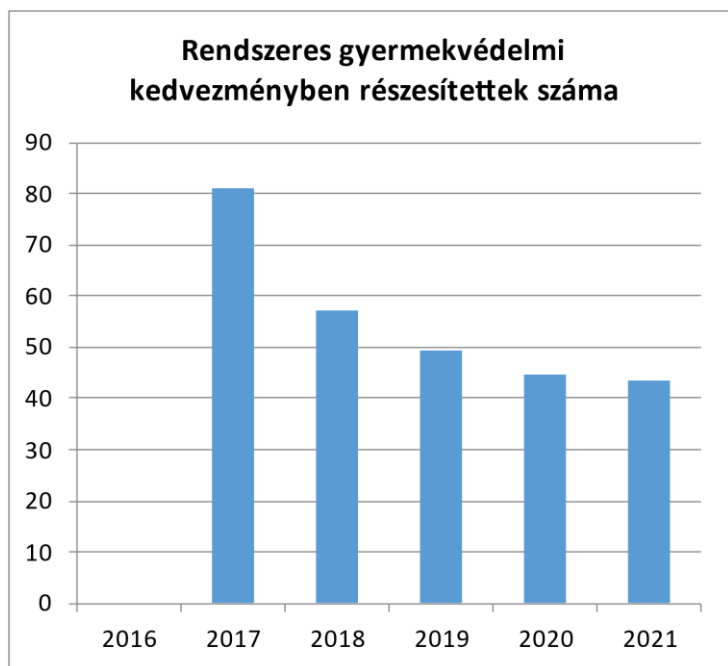
A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. /2013. januártól átkerült a Járási Hivatal **Gyámhivatalához**./ A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiataalkorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve

a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatalok. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A családok anyagi helyzete egyre romlik, nő a munkanélküliség, családi konfliktusok alakulnak ki, ezáltal fizikai, érzelmi bántalmazás egyre több, és a veszélyeztetett gyermekek száma is nő.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	81
2018	57
2019	50
2020	45
2021	44

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája:

a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény

b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén, illetve november 1-jén fennáll)

c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

Továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek jogosult:

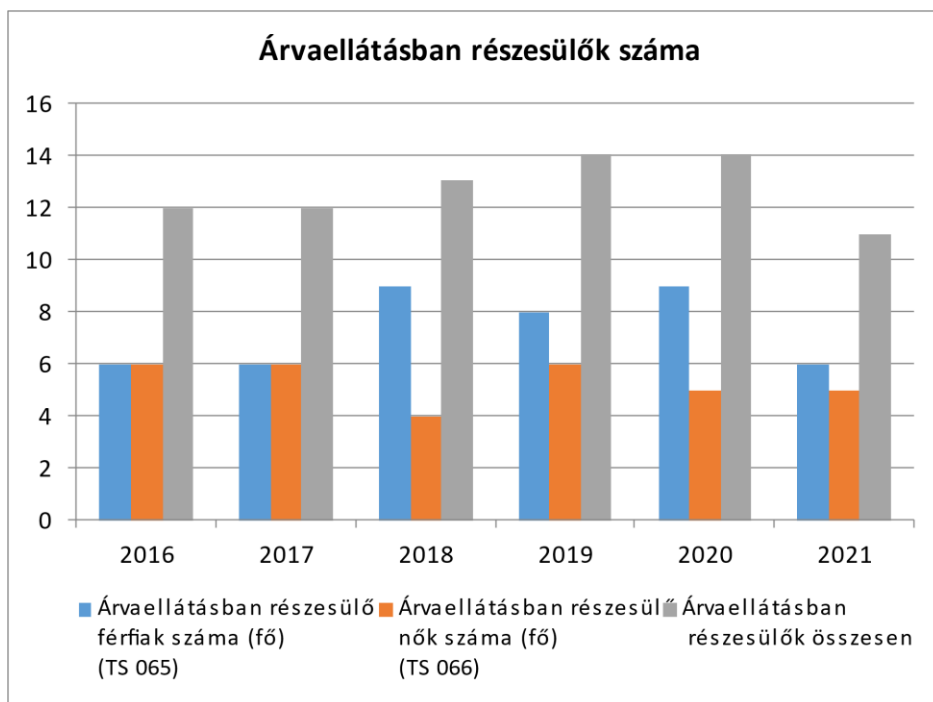
- az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban:Gyvt.) 21/B §-a és a szünidei gyermekétkeztetésre a Gyvt. 21/C §-a alapján
- a Gyvt. 20/A §-ban meghatározott pénzbeli támogatásra
- külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményekre.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma csökken. Helyi nyilvántartásból kiténik, hogy a támogatást évek óta ugyanazok a családok veszik igénybe.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

d) 4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	6	6	12
2017	6	6	12
2018	9	4	13
2019	8	6	14
2020	9	5	14
2021	6	5	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

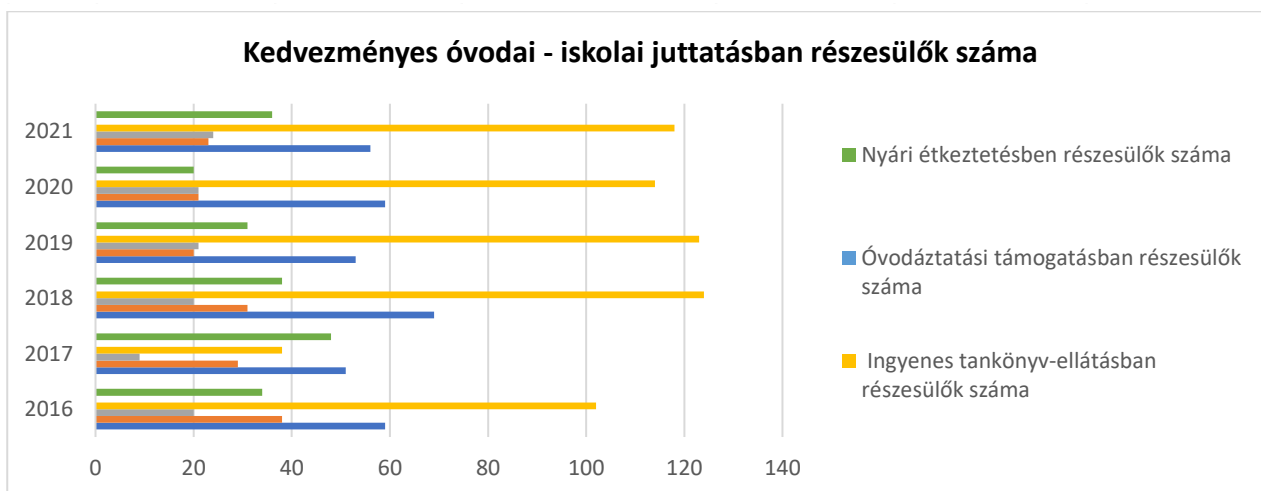

e) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
	59	38	20	102	0	34
	51	29	9	38	0	48
	69	31	20	124	0	38
	53	20	21	123	0	31
	59	21	21	114	0	20
	56	23	24	118	0	36

f) Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik.

Jelenleg minden óvodás gyermekek ingyen étkeznek, az iskoláskorúak mintegy harmada étkezik ingyen.

Ingyenes az iskolai étkezés a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számára, 50%-os támogatottságú a tartósan beteg, vagy fogyatékos gyerekek számára. Ingyenes tankönyvellátásban a fenti két csoportba tartozók részesülhetnek. A szünidei étkezést a 2H és 3H-s gyermekeknek ingyenesen kell biztosítani, melyet igénybe is vesz a többség.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Településünkön nincs magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Településünkön nincs ilyen.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nincs telep, szegregátum településünkön.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen élő gyermekek védőnői ellátását egy fő teljes állású védőnő foglalkoztatásával látja el a település. A családokkal fenntartott napi kapcsolat során sikert tudnak elérni a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetésében. A védőnő feladatai közé tartozik a várandós anyák a gyermekágyas anyák gondozása, a 0-7 éves korú gyermekek, az iskoláskorú gyermekek gondozása, családgondozás. A védőnő a gyermekágyas anyák gondozását mindenkor állapotuknak és szükségleteiknek megfelelően végzi. A gondozás során folyamatos, igény szerinti gondozást végez. Tanácsot ad a felmerült problémák rendezéséhez, fokozott figyelemmel kíséri az újszülöttek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek fejlődését. Felkészíti a családot a beteg csecsemő és kisgyermek ápolására. Elvégzi a kötelező szűrővizsgálatokat, közvetlen kapcsolatban van a gyermek házi gyermekorvosával, feladata az iskola-egészségügyi ellátás, intenzív egészségnevelést végez és szervez annak érdekében, hogy az életkorhoz kötött védőoltásokat időben megkapja a gyermek. Segíti a szülő-gyermek kapcsolat kialakulását, a gyermeknevelést, a gyermek állapotának és korának megfelelő táplálását az egészséges fejlődés érdekében.

Tevékenysége során szakmailag együttműködik az egészségügyi alap- és szakellátás, a közoktatás,

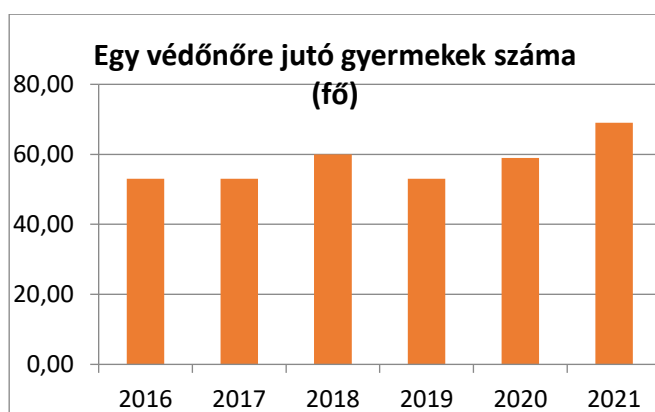
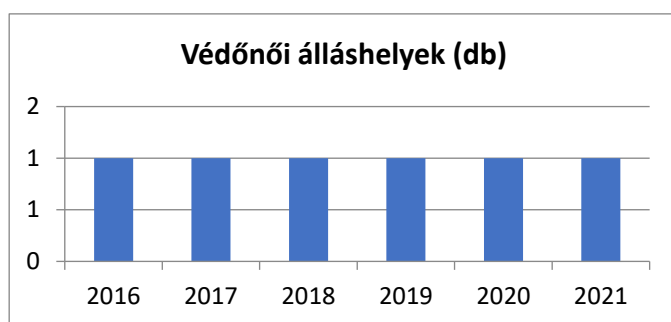
a

gyermekjóléti, a szociális és családsegítést végző intézmények illetékes szakembereivel. Állandó kapcsolatban van a települési önkormányzattal, polgármesterrel.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma
--

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	53	53,00
2017	1	53	53,00
2018	1	60	60,00
2019	1	53	53,00
2020	1	59	59,00
2021	1	69	69,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnő számára kialakított tanácsadói iroda rendelkezik internet és telefon kapcsolattal. A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a védőnői ellátásról. A fenti adatok az egy védőnőre jutó 0-3 éves korú gyermekek átlag gyerekszámát mutatja. Ehhez a 3-6 éves korosztályt is nézni kell az ellátottak kapcsán, így összességében az egy védőnőre jutó ellátottak száma átlagban 100-120 gyermek. A védőnő ellátja az óvodai és iskolai szűréseket is. A 2022. december 31-i létszámadatok alapján a 0-14 éves gyermekek száma 312 fő.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői					
Év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Háziiorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012				220	
2013				221	
2014				212	
2015				198	
2016				203	
2017				207	

Forrás: TEIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Gyermekorvos településünkön nincs, a háziiorvos látja el azokat a gyermekeket, akiknek nincs választott gyermekorvosuk. Ezek elsősorban a hátrányos helyzetűek. Havonta egy alkalommal az önkormányzat gyermekorvosi ellátást biztosít számukra.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

0–7 éves korúak speciális egészségügyi-szociális-oktatási ellátási igényeire tekintettel az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékoságot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szervezzük meg. Az óvoda- és iskolapedagógusaink felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Az óvoda és iskola infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A család- és gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat (amely a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény által meghatározott gyermekjóléti szolgáltatási, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által meghatározott családsegítési tevékenységet foglalja magába) és a család- és gyermekjóléti központhoz rendelt feladatokat 2016. január 1-től a Komáromi Tám-Pont Család- és Gyermekjóléti Intézmény két szervezeti egysége, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ látja el.

Az intézmény Mocsán 1 fő szociálpedagógus végzettségű családsegítővel biztosította. Az ő heti munkaidőkerete 2016 nyarától Mocsá és Kisigmánd között megoszlik olyan módon, hogy heti 40 óra munkaidejéből Mocsán heti 34, Kisigmándon heti 6 órában biztosítja a család- és gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás a lakóhely szintű minimumszolgáltatásokat, vagyis a professzionális szociális munkán alapuló általános segítő feladatok ellátását jelenti. Ebbe a körbe tartozik az információnyújtás, a pénzügyi és természetbeni ellátásokhoz való hozzáférés segítése, a

jelzőrendszer működtetése, a kríziskezelés, a szociális, életvezetési, mentális, háztartási-gazdálkodási tanácsadás, az egyéni esetkezelés (esetmunka), a szociális csoportmunka és a közösségfejlesztés, valamint az általános gyermekvédelmi prevenciók tevékenység.

-A **Magyar Élelmiszerbank Egyesület** több áruházlánccal kötött arra vonatkozó megállapodást, hogy az áruházakból a minőség-megőrzési idő lejártának közeledtével visszaszedett, de fogyasztásra alkalmas élelmiszereket adnak át adományként az Egyesület részére. Ezt az Egyesület együttműködő partnerei segítségével juttatja el ingyenesen rászorulóknak részére.

-A Szolgálat mások számára feleslegessé vált ruhaneműt, cipőt, tanfelszerelést, lakástextilt, játékot, kisebb lakásfelszerelési cikkeket, gyermekgondozáshoz szükséges kellékeket és kisbútorokat gyűjt folyamatosan azzal a céllal, hogy azokat rászorulóknak ossza szét.

A Család- és Gyermekjóléti Központ végzi a szociális esetmunka hatósági jellegű feladatait, így a gyermek védelembe vételével, ideiglenes hatályú elhelyezésével, valamint a nevelésbe vétellel kapcsolatos esetmenedzseri feladatokat, mint például a javaslattevést, a gyámhatóság előtti megjelenést, illetve bizonyos esetekben részben vagy egészben a hatósági intézkedést követően a családgondozást, és a családjából kiemelt gyermek vér szerinti családjába való visszahelyezését követő utógondozói munkát is.

A központ által biztosított, a komáromi telephelyen, a kisigmándi és mocsai lakosok számára is igénybe vehető speciális szolgáltatások a következők:

-A **pszichológiai tanácsadás** keretében az intézményt felkereső személyek problémáinak és ezek okainak pszichológiai módszerekkel való feltárása és korrigálása történik.

- A Központ **jogi tanácsadás** keretében a vele a szolgáltatásra megállapodást kötött ügyvédi iroda útján tanácsadást, irat- és beadványszerkesztést biztosít az igénybevevők számára kísérés és jogi képviselő nélkül.

- A **mediáció** konfliktusmegelőző és konfliktuskezelő szolgáltatás, amelynek során az érintett felek vitájának rendezésében egy semleges, pártatlan szakember működik közre. A mediáció során a felek álláspontjának konstruktív egyeztetése zajlik olyan módon, hogy végeredményül egy közösen kialakított, mindkét fél észéről felvállalt és teljesíthető megegyezés jöjjön létre.

- A **kapcsolattartási ügyelet** és ezzel összefüggő közvetítői eljárás célja a gyermek és külön élő szülője problémamentes kapcsolattartásának elősegítése mediáció, kapcsolattartásra alkalmas semleges hely és szakember biztosításával. Amikor a helyzet engedi, a szolgáltatást a Komáromi Tám-Pont Család- és Gyermekjóléti Intézmény egy speciális módszer, a Kapcsolatügyelet módszerével biztosítja, amely elősegíti a gyermek és a külön élő szülője közötti kapcsolat fejlődését, egyúttal előrelépést biztosít a kapcsolattartás terén.

- A **készenléti ügyelet** céljára a Központ egy állandóan hívható telefonszámot biztosít a nyitvatartási időn túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítségnyújtás, tanácsadás vagy tájékoztatás céljából. 2017-től a készenléti ügyelet új feladata az otthonából kihülés miatt kórházba került, ott ellátott személy hazabocsátásával összefüggő tevékenység megszervezése is.

- Az **óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység** az óvodás és iskolás gyerekek fejlődését segíti szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával. A munka fókuszában a prevenció áll, de cél a hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik részére személyes támogatást nyújtani a sikeres iskolai munka és a továbbtanulás érdekében, a hátrányos helyzetű gyerekek szükségleteiből és az adott intézményben megjelenő problémáiból kiindulva aktív és célirányos szociális munka

keretében támogatni a hátrányos helyzetű gyermekek családjainak problémakezelését, illetve megoldását. További cél a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, családi nevelő háttér formálása, illetve a gyermekek szociális technikáinak fejlesztése annak érdekében, hogy képesek legyenek saját környezetük szociális problémájának megoldására. Az iskolai szociális munkás fő munkaformája az egyéni esetkezelés (tanácsadás nehéz élethelyzetekben, konfliktushelyzetek esetén, szociális problémák rendezéséhez nyújtott segítség, pályázati tanácsadás, továbbirányítás stb.), a családokkal végzett szociális munka (tanácsadás, információnyújtás iskolával, óvodával kapcsolatos kérdésekben, nehéz élethelyzetek esetén stb.), a szociális csoportmunka (osztályközösségek támogatása csoport-módszerekkel, problémaspecifikus csoportfoglalkozások, pályaorientációs csoportok stb.), valamint a közösségi munka (együttműködés a diákönkormányzattal, szülői munkaközösségekkel, programok tervezése és szervezése a szabadidő hasznos eltöltésére, illetve egymás támogatására, részvétel az iskolai túrákon, osztálykirándulásokon, projektekben és pedagógiai napokon, információs rendezvények tanároknak stb.). Az iskolai év óvodai szociális segítő tevékenység elérhető a mocsai óvodában és általános iskolában is.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településükön családi napközi nem működik. Mini bölcsőde pályázati forrás segítségével 2022-ben elkészült. Nyolc férőhelyes bölcsőde maximális kihasználtsággal működik, már most több férőhelyre lenne szükség.

f) gyermekvédelem;

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó: *Szociális helyzet:* A hátrányos helyzetű gyerekek több mint felénél jelen van a szociális helyzetből adódó veszélyeztettség.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérré is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következtetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya - tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségeik miatt rendszeresen gyógyszerrel foglalkozó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Családsegítói közbenjárással vehetők igénybe ezen szolgáltatások

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A település iskolájának nincs tornaterme, a gyerekek rendelkezésére áll egy füves-, és egy rekortán focipálya, és egy kézilabdapálya. Ezek tanórai, sportköri és szabadidős használata folyamatosan biztosított, valamint a tanórán kívüli tevékenységek keretében szervezett mozgáskultúrát növelő sportok, sportolási lehetőségek nyitottak a gyermekek felé is.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekétkeztetést az önkormányzat az óvoda konyhájának igénybevételével biztosítja, szem előtt tartva a gyerekek életkorának és szükségleteinek megfelelő étrend biztosításának lehetőségeit. Az ingyenes, vagy kedvezményes gyermekétkeztetéshez településünkön minden rászoruló hozzá jut. A szünidei gyermekétkeztetés lehetőségével élnek is a rászorulók.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Művelődési Ház, Egyházak szervezésével vehetők igénybe ezek a programok, jáászóházak, nyári táborok.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Adatokkal nem rendelkezünk.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Adatokkal nem rendelkezünk.

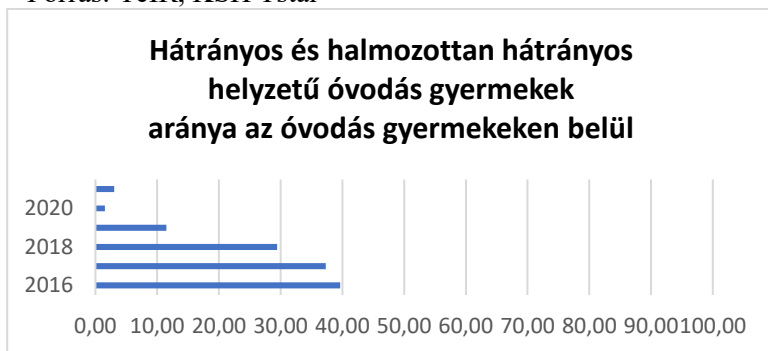
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	53	21	39,62
2017	59	22	37,29
2018	68	20	29,41
2019	61	7	11,48
2020	66	1	1,52
2021	66	2	3,03

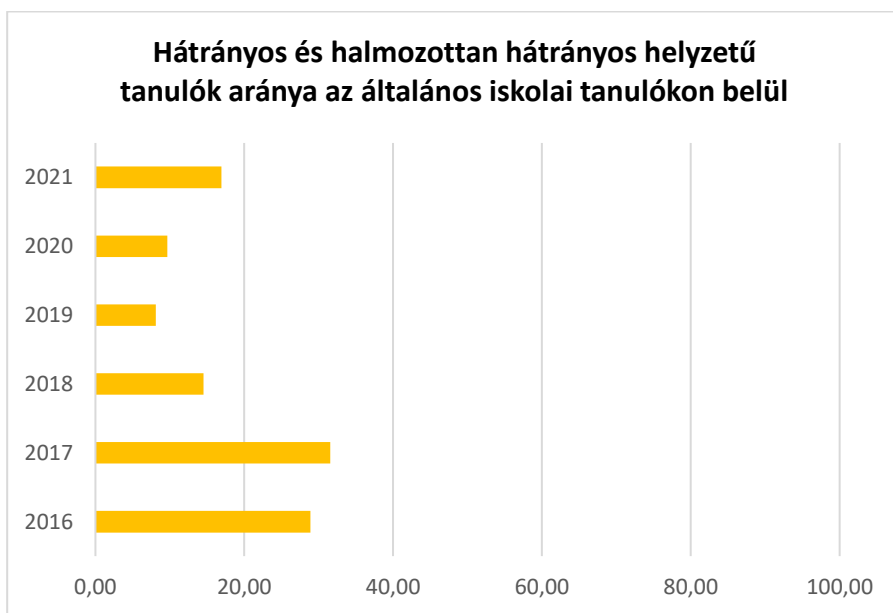
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	39	28,89
2017	n.a.	47	31,54
2018	n.a.	18	14,52
2019	n.a.	10	8,13
2020	n.a.	11	9,65
2021	n.a.	20	16,95

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	31	45
2017	24	47
2018	25	25
2019	21	21
2020	17	20
2021	14	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

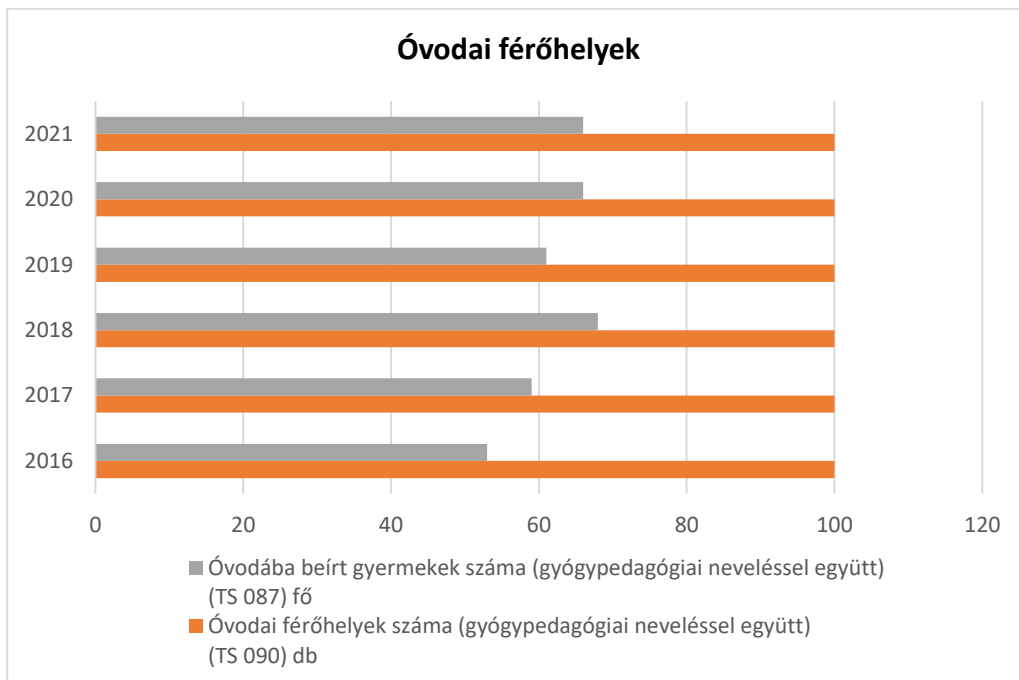
4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	75	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	5.30	17
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	3 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	6	n.a.
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	0	n.a.
Dajka/gondozónő	4	n.a.
Kisegítő személyzet	4	n.a.

Az óvodánk kihasználtsága nem maximális, így helyhiány miatt gyermeket nem kellett még elutasítani és a jövőre nézve is biztosítottak tűnik az elegendő férőhelyek száma.

Az óvodai nevelésre vonatkozó táblázatok alapján elmondható, hogy az ellátás e téren a településünkön kielégítő.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	3	100	1	53	0	0	18
2017	n.a.	3	100	1	59	0	0	20
2018	n.a.	3	100	1	68	0	0	23
2019	n.a.	3	100	1	61	0	0	20
2020	n.a.	3	100	1	66	0	0	22
2021	n.a.	3	100	1	66	0	0	22

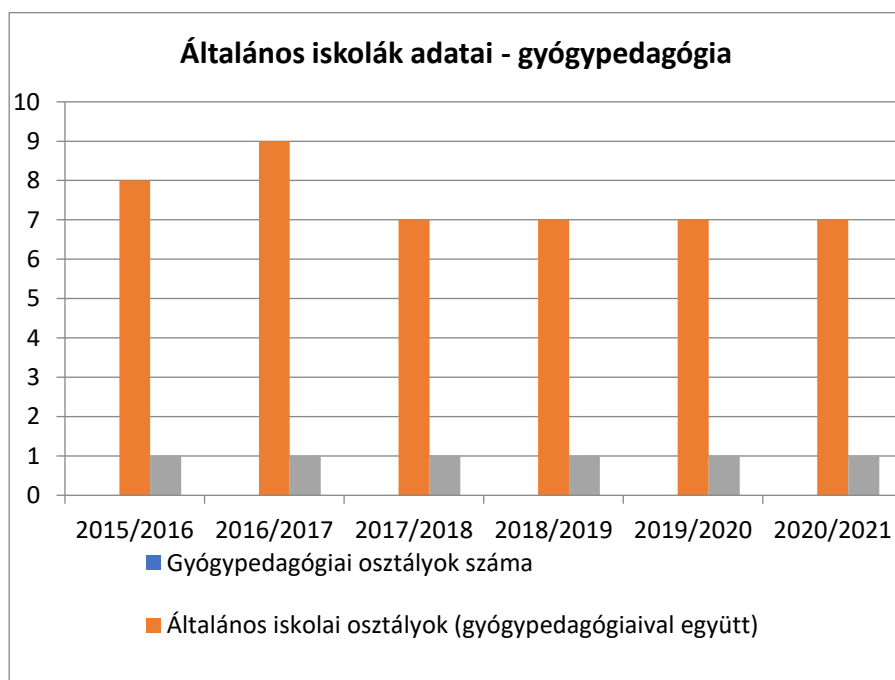
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	8	1	16,88	0,00
2017	0	9	1	16,56	0,00
2018	0	7	1	17,71	0,00
2019	0	7	1	17,57	0,81
2020	0	7	1	16,29	1,75
2021	0	7	1	16,86	5,93

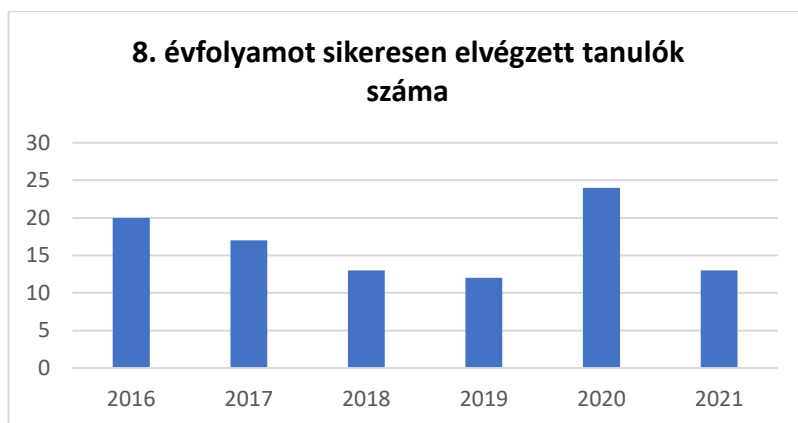
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	20
2017	17
2018	13
2019	12
2020	24
2021	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar

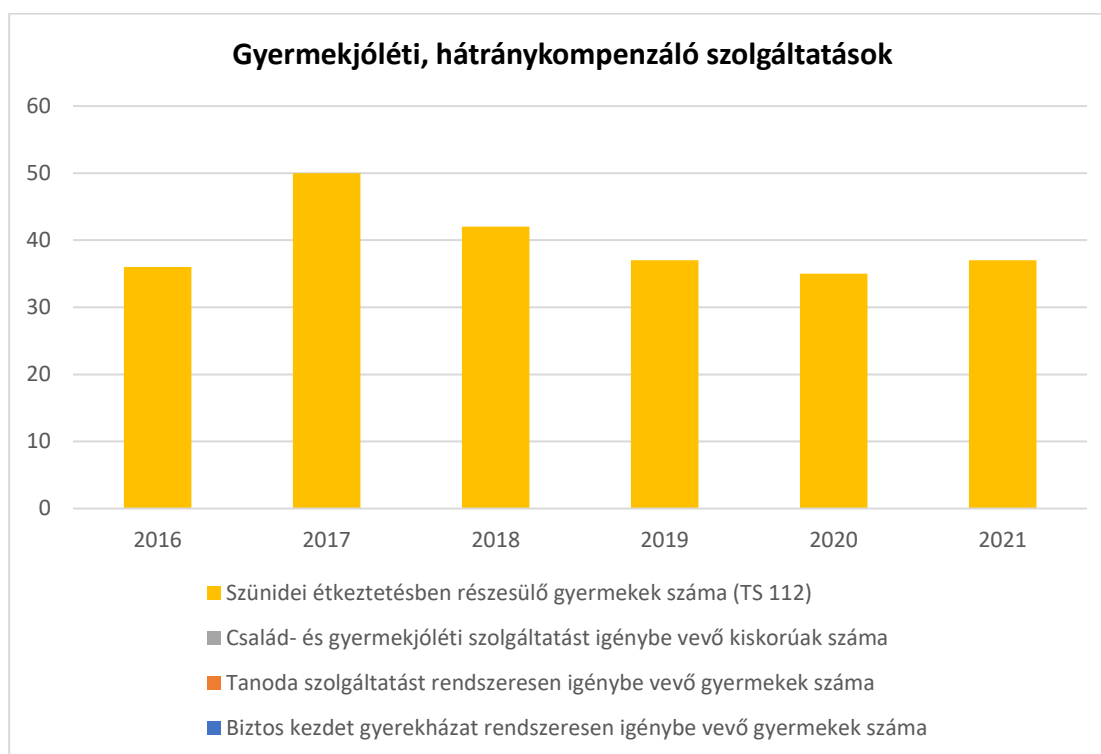

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;
Adatokkal nem rendelkezünk.
- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;
Adatokkal nem rendelkezünk.
- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	36
2017	n.a.	n.a.	n.a.	50
2018	n.a.	n.a.	n.a.	42
2019	n.a.	n.a.	n.a.	37
2020	n.a.	n.a.	n.a.	35
2021	n.a.	n.a.	n.a.	37

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A hatékonyabb, eredményesebb munkavégzést mozdítaná elő, ha pedagógiai asszisztens segíthetné a pedagógusok munkáját. Fontos lenne a pszichológus általi további terápiás fejlesztés egyénileg és csoportokban is, mely a társas kapcsolatok alakulására, később pedig a társadalomba való beilleszkedés elősegítésére is szolgálna. A pedagógusok továbbképzéseinek támogatása a pszichés zavarokkal küzdő gyermekek integrálását könnyítené meg. Ezt a feladatot a mozgásfejlesztő eszközök folyamatos fejlesztésének is kísérnie kellene.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<i>HH gyermekek foglalkoztatása, étkeztetése, felügyelete szünetidőben</i>	<i>strukturált időtöltés</i>
<i>Környezetvédelem, baleset megelőzés személyi higiénia egészséges tápl.</i>	<i>egészséges életmód, környezettudatos magatartás kial. minél szélesebb körben elterj.</i>
<i>Egészséges tápl.</i>	<i>naponta gyümölcsökhöz, tejtermékhez jutnak a hátrányos gyermekek</i>
<i>egészségmegőrzés</i>	<i>drogprevenció, egészsz. megőrzés, balesetvédelem</i>
<i>A gyerekek nem jutnak időben a megfelelő szűrővizsgálathoz.</i>	<i>Gyermekek egészségének, fogaik épségének megőrzése, időben kezelése.</i>
<i>A HH gyerekek nem tudnak tov. tanulni</i>	<i>A HH gyerekek segítése tov. tan. folytatásához</i>
<i>Nincs pontos kimutatás ill. hiányos a HHH gyerekekről</i>	<i>HHH családok segítése, gyerekek fejlesztése</i>
<i>Nem jutnak megfelelő játékhöz, ajándékhoz, élelmiszerhez a családok</i>	<i>Családok megsegítése</i>
<i>Iffjúsági Klubhelység nem áll rendelkezésre</i>	<i>Iffjúsági Klubhelység kialakítása</i>
<i>Játszótér állapota nem megfelelő</i>	<i>Játszótér felújítása</i>
<i>Buszjáratok gyakorisága nem megfelelő, nehézséget okoz a településen élő gyerekek számára</i>	<i>Buszjáratok gyakoriságának sűrítése a felsőoktatásban résztvevő gyermekek számára</i>
<i>Úszásoktatás helyben nem elérhető a gyermekek számára</i>	<i>Úszásoktatás elérhetőségének biztosítása</i>
<i>szabadidős, és sportolási lehetőségek korlátozottak, nincs megfelelő helyszín</i>	<i>művelődési ház lehetőségeinek kihasználása, játszótér, sportpark kialakítása</i>
<i>A gyermekek számára nyári táborok, napközis foglalkozások nem biztosítottak</i>	<i>A gyermekek számára nyári táborok, napközis foglalkozások nem biztosítottak</i>
<i>A gyermekek helyi identitástudata csökken</i>	<i>A gyermekekben növekszik a helyi identitástudat, kötődés a településhez</i>
<i>A gyerekek nemzeti identitástudata csökken</i>	<i>A gyermekek honismerete javul, növekszik a nemzeti identitástudat</i>
<i>Középiskolás diákok számára a nyári szabadidő hasznos eltöltésének biztosítása.</i>	<i>A középiskolás diák célcsoport számára a nyári szabadidő hasznos, munkával való eltöltésének biztosítása, kisebb jövedelem szerzése.</i>
<i>Néptánc- és népdal kör hosszú távú, folyamatos működtetése gyermekek részére.</i>	<i>A népzene, a népdal, a néptánc és a népi játékok lehetőséget nyújtanak a gyermekek zenei- és mozgáskultúrájának fejlesztésére, személyiségük formálása.</i>

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, (ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény 66. § és 70. § és a Munka Törvénykönyv 5. §) de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági szerepe jelentős változásokon ment keresztül az elmúlt évtizedekben Ezen felül a munkaerőpiacon megfigyelhető egy erőteljes generációváltás, mely jelentős kihívás elé állítja mind a munkáltatókat, mind a munkavállalókat. A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény

12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni.

Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A nők és a férfiak munkaerőpiaci esélyegyenlőségének alapvető feltételei közé tartoznak a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolását lehetővé tevő családtámogatási ellátások, az elérhető és megfelelő minőségű gyermekgondozási, illetve gondozásra szoruló családtagellátását segítő szolgáltatások, valamint a családi kötelezettségeket rugalmasan figyelembe vevő munkaszervezetek és foglalkoztatási formák elterjesztése.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

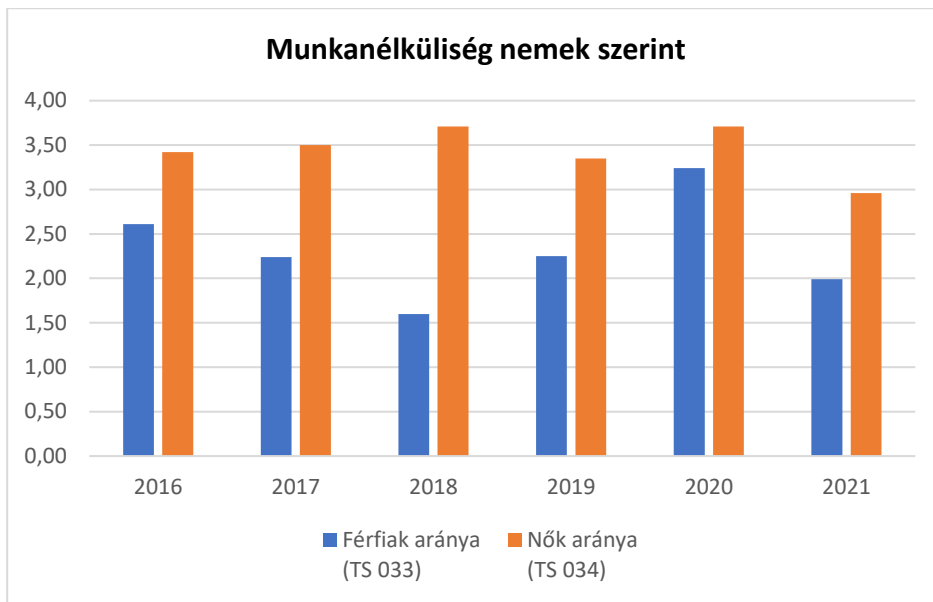
- a 50 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	2,61	3,42	3,02%
2017	2,24	3,5	2,87%
2018	1,6	3,71	2,66%
2019	2,25	3,35	2,80%
2020	3,24	3,71	3,48%
2021	1,99	2,96	2,48%

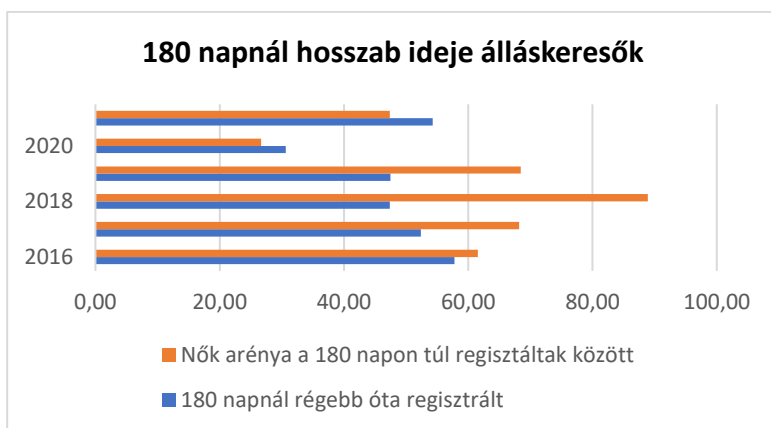
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	57,78	61,54
2017	52,38	68,18
2018	47,37	88,89
2019	47,5	68,42
2020	30,61	26,67
2021	54,29	47,37

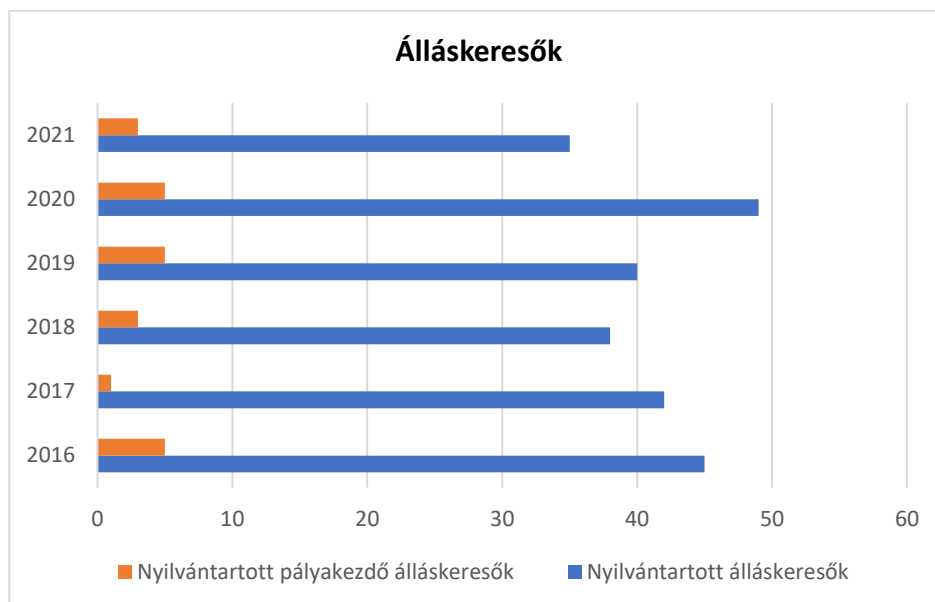
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	45	5
2017	42	1
2018	38	3
2019	40	5
2020	49	5
2021	35	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

A gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Tapasztalataink szerint a nők nagyobb hajlandósággal vesznek részt a foglalkoztatást segítő programokban, képzésekben. Az önkormányzat (könyvtáros) közreműködésével a településen szervezett informatikai képzéseken is a nők vesznek részt nagyobb arányban.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony végzettségű nők elhelyezkedési esélyeit nem elsősorban végzettségük, hanem családi, szociális helyzetük rontja. Az alacsony iskolai végzettség gyakran együtt jár a rossz szociális helyzettel, aszociális hátrányok pedig öröklődnek az egymást követő generációkban.

Egy egyedülálló alacsony végzettségű nő nagyobb eséllyel talál munkát az ipari parkokban pl. operátorként, mivel vállalni tudja a több műszakot, vagy a folyamatos munkarendet. Míg ezt egy családos, kisgyermekes nő kevésbé teheti meg.

Fontosnak tartjuk ezért a gyermekek napközbeni elhelyezésének segítségét, ezzel növelve a nők munkaerőpiacra való visszatérésének esélyeit.

A nők képzése, továbbképzése szintén megoldást jelenthet, a nyelvi, informatikai képzések elősegíthetik a távmunkában, vagy rugalmas munkaidőben való elhelyezkedést.

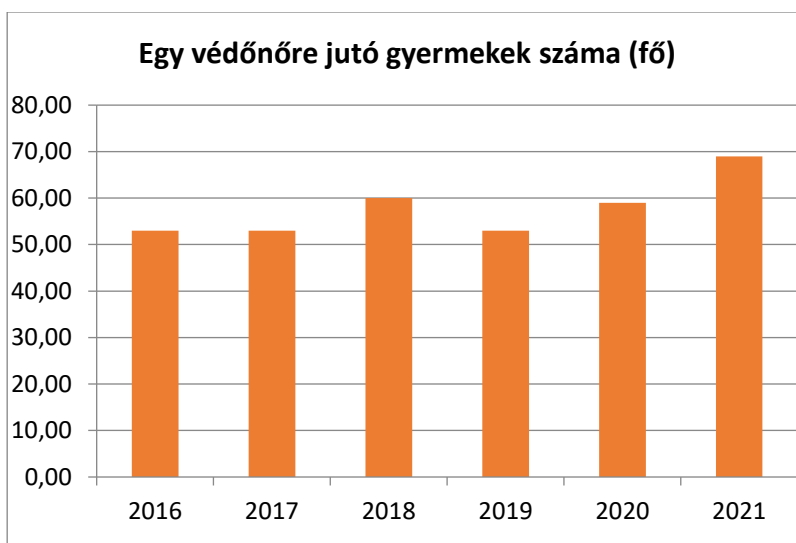
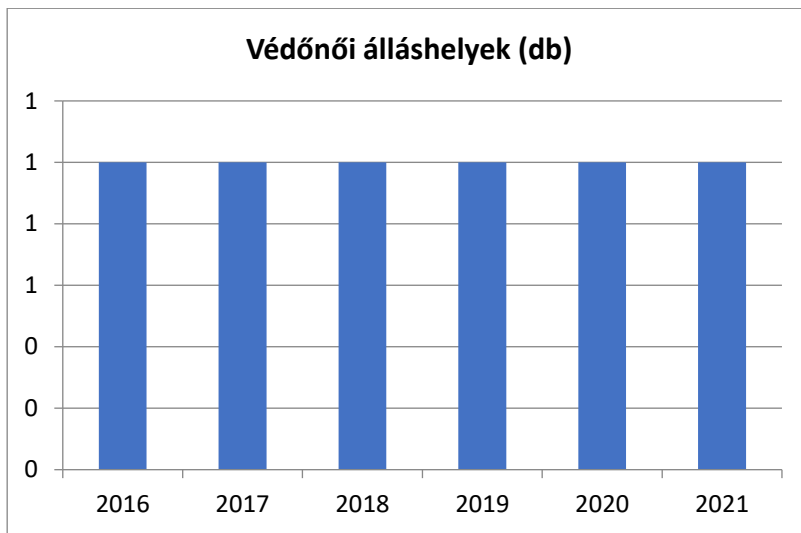
d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos helyzetével nemcsak foglalkoztatás, hanem a jövedelmi viszonyok terén is találkozhatunk. Magyarországon az alkalmazásban álló férfiak és nők átlagos fizetése között mintegy 20-25% különbség tapasztalható a férfiak javára.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	53	53
2017	1	53	53
2018	1	60	60
2019	1	53	53
2020	1	59	59
2021	1	69	69

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekvállalás, a kisgyermeknevelés nagymértékben befolyásolja a nők munkaerő-piaci esélyeit. A munkavállalást hátráltatja a szolgáltatási hiányosságok elégtelen száma.

Öregedőben lévő településként, - öregedési index évről évre nő- ahol a nemzet gyarapodását is szem előtt tekintik, igyekeznünk kell olyan megoldások, gyakorlatok kimunkálására, meghonosítására, hogy a bő gyermekáldás valóban áldás legyen, és ne mondjanak le a párok gyermekek vállalásáról, csak, mert nincs bölcsőde, vagy az egyik szülő minél korábban vissza akar térni a munka világába.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnő szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordít. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdi: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújt a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Nagyon fontos, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások lehetőségéről és elérhetőségéről mindenki tudomást szerezhessen. A krízishelyzetben lévő nők számára fontos tényező az idő, de a sokszor várólistával működő szállók nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Ezért fontos a megfelelő tájékoztatás az igények és a kapacitás összhangba hozása. A közelben nincs anyaoththon. A legközelebbiek Győrben, Székesfehérváron illetve a fővárosban vannak. Családok átmeneti otthona a megyében Kisbéren, Oroszlányban és a megyeszékhelyen található.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzatunk példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. Önkormányzati képviselők körében 7 tagból 2 nő. Arányaiban nézve 29 % nő 71 % férfi. A Polgármesteri Hivatal dolgozóit, és az önkormányzati intézmények dolgozóit vizsgálva, 90 % a nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 50 év feletti nők hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőekkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Mellesleg nem elvetendő elmélet az, hogy a nők szerepe az anyaság, a család szempontjából az egyik legfontosabb hivatás. A mai nő számára lehetőség van a választásra elméletileg (anyagilag legtöbbször nem, mert az egykeresős családmódel nálunk nem élhető létforma), hogy anya vagy felső vezető legyen, de ez utóbbi viszont hazánkban a sajnálatosan csökkenő népességszámot nem fogja megállítani.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát, és teljesen más életformába csöppen, ahol a gyermek áll a középpontban. Ezért az önkormányzatnak a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kell teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is.

A védőnő szervezésével Baba-Mama Klub működik, az iskolában női torna, a könyvtárban Életmód klub, Művelődési Házban egyéb szabadidős tevékenységek várják az érdeklődőket.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<i>A településen élő nők nem jutnak hozzá a megfelelő szűrésekhez.</i>	<i>Nők egészségének megőrzése, minél magasabb részvétel a szűrésen</i>
<i>A családon belüli erőszak áldozatainak nem rendelkeznek minden esetben elegendő információval</i>	<i>A családon belüli erőszak áldozatainak tájékoztatása</i>

<i>Kevés a nők egészségvédelmére irányuló programok.</i>	<i>A tájékoztató programok, szűrővizsgálatok számának növelése, prevenció népszerűsítése. Egészséges nők, anyák</i>
<i>A közintézmények, közterületek babakocsival nem megközelíthetők</i>	<i>A település járdáinak, közintézményeknek babakocsival való megközelítésének biztosítása</i>
<i>Nem megoldott a térítésmentes szűrővizsgálatok szervezése és széles körű propagálása</i>	<i>Minél több nő jusson el térítésmentes szűrővizsgálatra, esetleges betegség időben felismerhető és kezelhető legyen</i>
<i>Gyermekvállalás nagy anyagi terhet jelent a családnak</i>	<i>Születések számának növekedése, családalapítás anyagi terheinek csökkentése</i>
<i>Egészséges életmód címmel foglalkozások megtartása, egészséges ételek készítése, kipróbálása a foglalkozáson. A foglalkozáshoz alapanyagok beszerzése pályázati forrásból.</i>	<i>A foglalkozás célja, hogy a nők, az édesanyák megismerjék olyan egészséges ételek elkészítését, melyekkel hozzájárulnak családjuk egészséges táplálkozásához.</i>
<i>Egy közösség, ahol figyelnek Rád, értik, miről beszélsz, elmondhatod hétköznapi problémáidat, tapasztalatot cserélhetsz, kicsit kikapcsolódhatsz, tanácsokat kaphatsz.</i>	<i>A szülők tanácsokat, segítséget kaphatnak gyermekeikkel kapcsolatos nehézségek megoldásához.</i>

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Mocsán a lakosság közel 20 %-a tartozik a 65 év feletti korcsoportjába. Arányuk – az országos átlagnak megfelelően – emelkedő tendenciát mutat. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma. (Jelenleg 136 fő 60 év feletti él egyedül) Ezek nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják. Az, hogy az idősök hogyan élnek meg az évek múlását, az egyedüllétet, az nagymértékben függ a környezet által nyújtott életkörülményektől, az idősökkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól.

Nehezíti a helyzetet, hogy a család aktív tagjai távol vannak, vagy a megélhetési gondok miatt több mint nyolc órát dolgoznak, így kevés idő marad az idősök gondozására, a velük való törődésre. Ennek hatására megnő a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény, ami az önkormányzat elé állít megoldandó feladatokat.

Mocsa község önkormányzata alapellátás keretében biztosítja a szociális étkeztetést és a házi segítségnyújtást. Ennek keretén belül megoldja az ebéd házhoz szállítását és a házi gondozást. A településen a lakosság összlétszámához viszonyítva jónak mondható az időskorúak szociális segítése és a társadalmi szervezetek által történő felkarolása.

A civil szervezetek közül említésre méltó a Nyugdíjas Klub, amely rövid kihagyás után új tagokkal újra szerveződött. Havi rendszerességgel tartják összejöveteleiket. Az idei évi tervek között szerepel több előadás szervezése, egymás hobbjának megismerése, hagyományápolás, kitekintés a faluból a környékre való kirándulások által. Szeretnék az előző Nyugdíjas Klub által összegyűjtött emlékeket megmenteni, elérni, hogy ismét méltó helyen látogathassák a

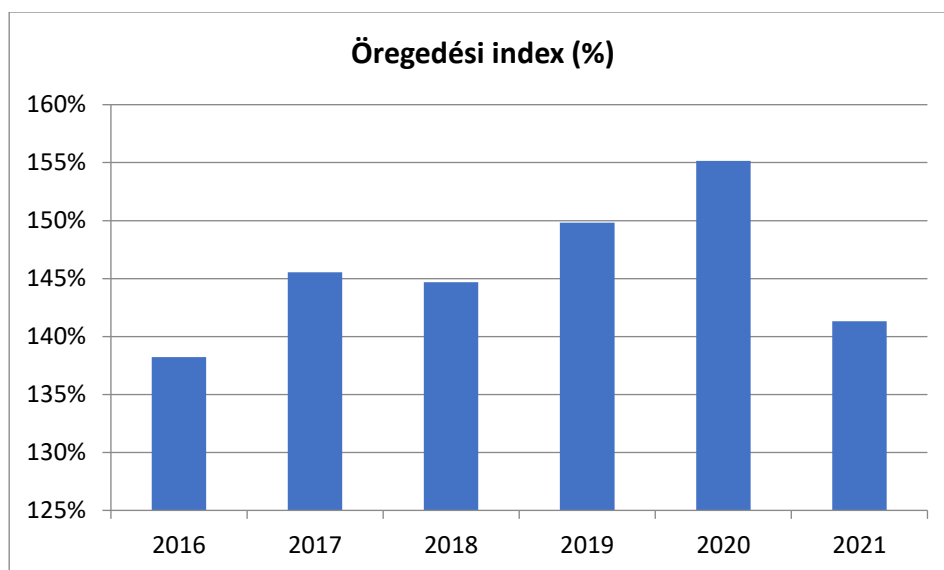
gyűjteményt. Néhány fehér asztalos összejövetelet is terveznek. Kapcsolatot alakítottak ki más nyugdíjas szervezetekkel.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	387	280	138,21%
2017	393	270	145,56%
2018	408	282	144,68%
2019	421	281	149,82%
2020	436	281	155,16%
2021	431	305	141,31%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index (%)

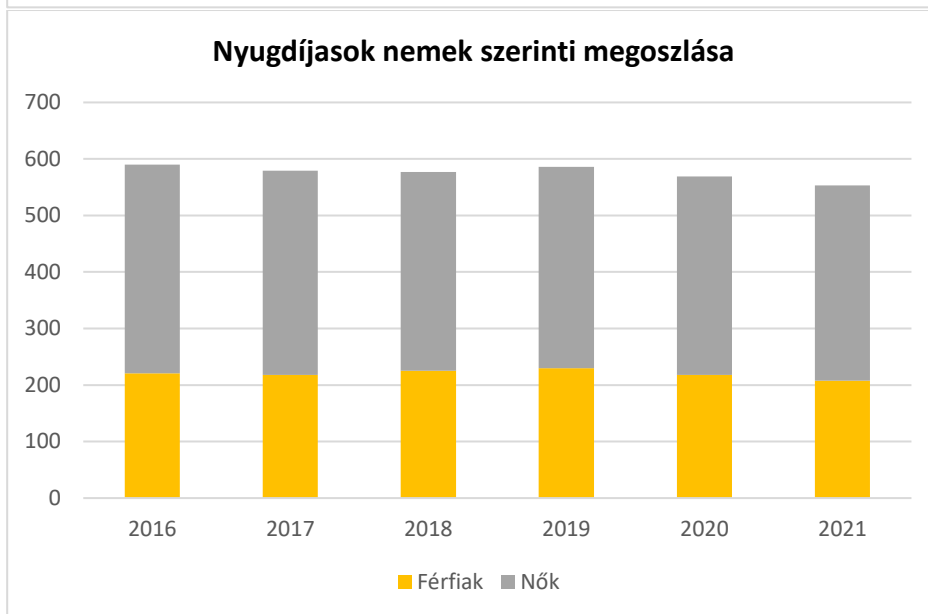
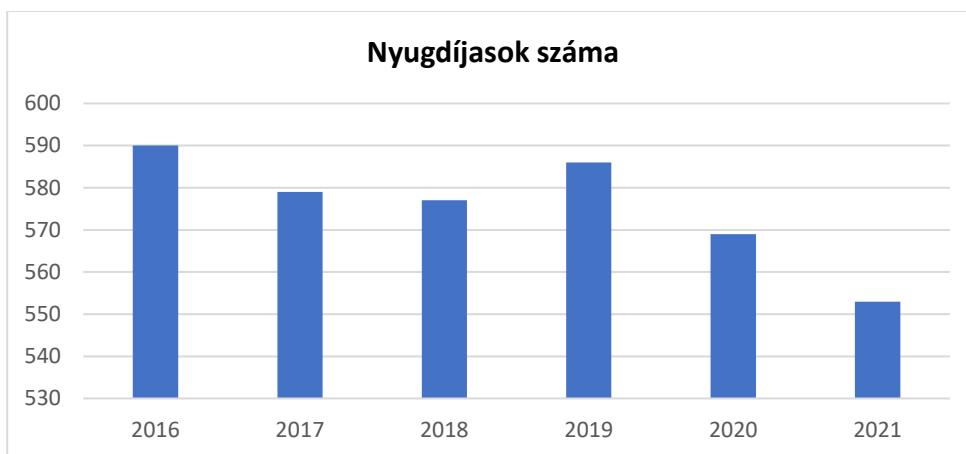

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	221	369	590
2017	218	361	579

2018	225	352	577
2019	230	356	586
2020	218	351	569
2021	208	345	553

Forrás: TeIR, KSH Tstar

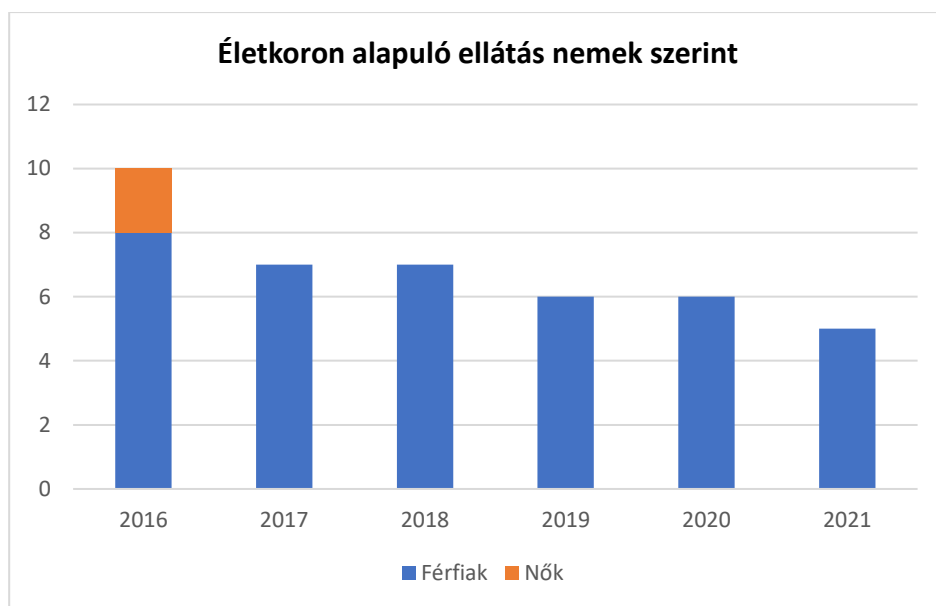

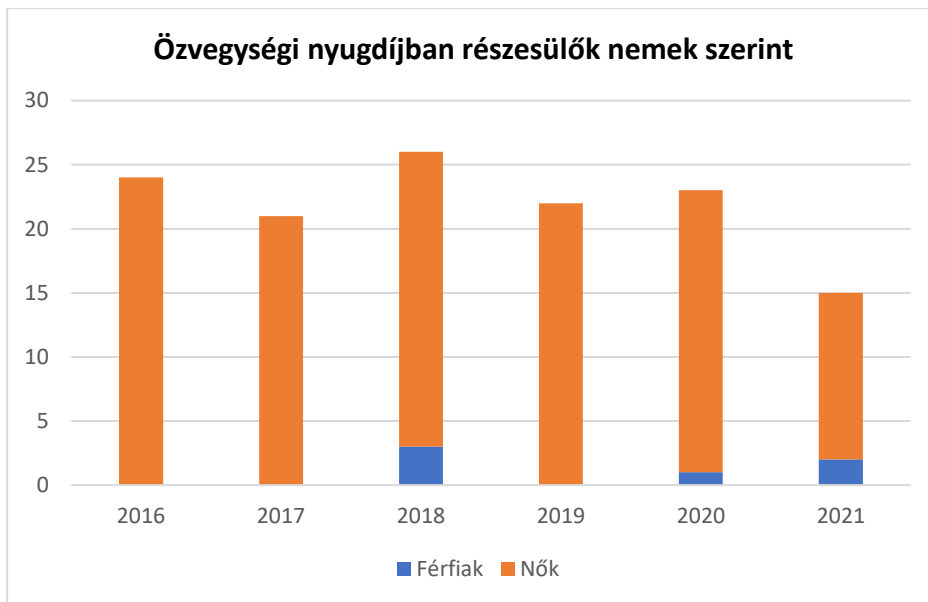
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	8	2	170	286	0	24	n.a.
2017	7	0	166	290	0	21	0
2018	7	0	171	285	3	23	1

2019	6	0	177	290	0	22	1
2020	6	0	166	283	1	22	1
2021	5	0	159	290	2	13	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A nyugdíjasok foglalkoztatására a TB törvény változásai kedvezően hatnak, lehetőség van nyugdíj mellett munkaviszony létesítésére. A rokkantsági nyugdíj a jelenlegi törvény szerint rokkant és rehabilitációs ellátás lett. Az idősekhez az öregségi nyugellátás tartozik. A változások a [társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. \(Tny.\) törvényben](#) megtalálhatóak

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		45	42	38	40	49
41-45 év (TS 042)	Fő	3	7	5	4	7	2
	%	6,67%	16,67%	13,16%	10,00%	14,29%	5,71%
46-50 év (TS 043)	Fő	6	5	6	6	7	9
	%	13,33%	11,90%	15,79%	15,00%	14,29%	25,71%
51-55 év (TS 044)	Fő	3	5	3	3	3	2
	%	6,67%	11,90%	7,89%	7,50%	6,12%	5,71%
56-60 év (TS 045)	Fő	3	5	3	3	6	6
	%	6,67%	11,90%	7,89%	7,50%	12,24%	17,14%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	8	7	6	2	5	6
	%	17,78%	16,67%	15,79%	5,00%	10,20%	17,14%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Településünkön a közszolgáltatások elérhetőek a nyugdíjas korosztály számára is. A művelődési ház és könyvtár rendszeresen szervez informatika képzést, előadást, kiállítást a nyugdíjas klub kirándulásokat.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

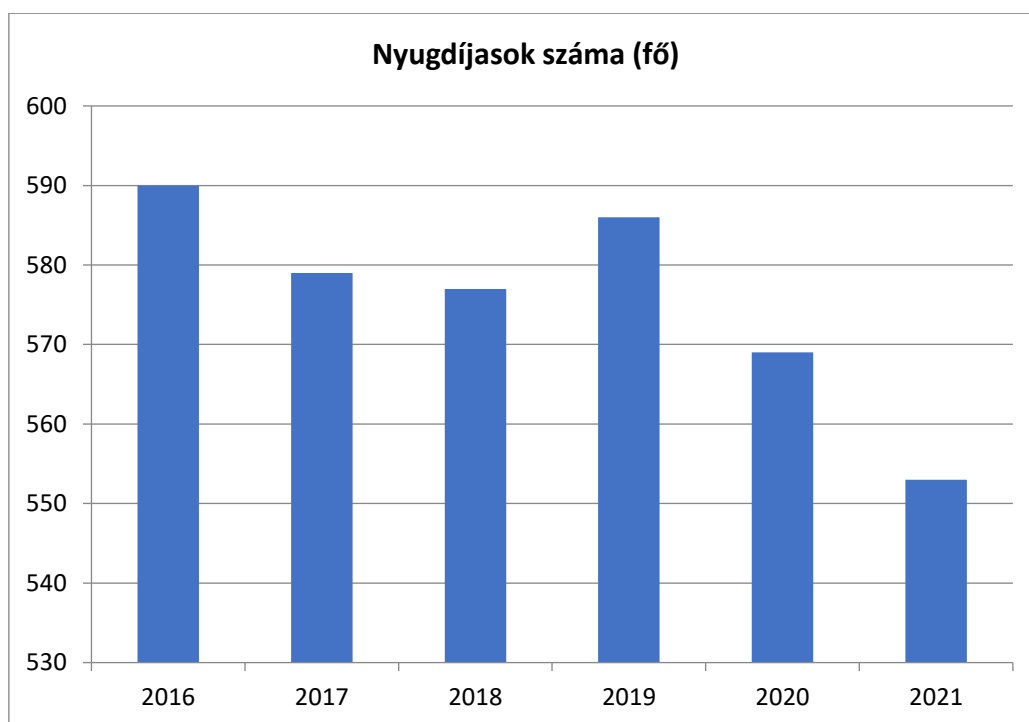
A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	221	369	590
2017	218	361	579
2018	225	352	577
2019	230	356	586
2020	218	351	569
2021	208	345	553

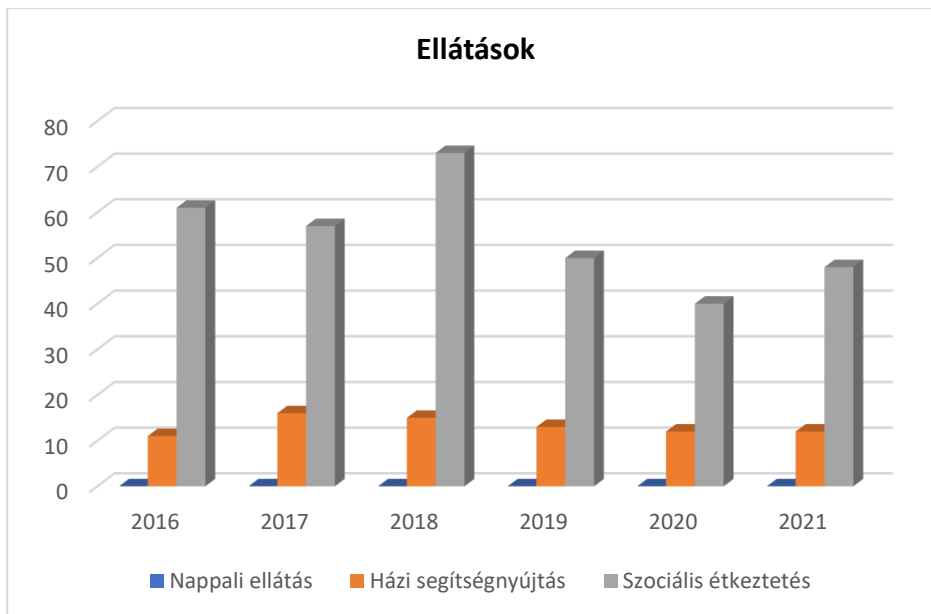
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	387	0	11	61
2017	393	0	16	57
2018	408	0	15	73
2019	421	0	13	50
2020	436	0	12	40
2021	431	0	12	48

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A helyi közszolgáltatások terén az idősokkal való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. A szolgáltatások köre rendkívül színes képet mutat.

Az önkormányzat igyekszik eleget tenni minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedések lehetőségét is megvizsgálja, hogy különös figyelemmel legyen az idősök irányába. Ezt tükrözi a szépkorúak köszöntése, a 70 év felettiek megvendégelése, megajándékozása.

Alapvető célunk az idős korosztály tekintetében az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése és nem kevésbé jelentős az idősebbek élettapasztalata során szerzett szellemi, szakmai tőkéjük átörökítése sem az utódoknak.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az idősebb korosztály rendszeresen részt vesz a község rendezvényein, ünnepeken, havi rendszerességgel működik a nyugdíjas klub.

c) idősök informatikai jártassága;

A könyvtárban lehetőség van számítógép, internet használatára. Az idősök informatikai jártasságára vonatkozóan nincs kimutatásunk, de a tanfolyamokon való részvételből látjuk, hogy igény van rá. Az általános iskola informatika termében is szokott lennioktatás, ezen az oktatáson az érdeklődő idősebb korosztály is részt vehet. A könyvtárban is szervezett a könyvtáros több alkalommal számítógépes oktatást a részükre, amelynek nagy sikere volt.

d) a generációk közötti programok.

Az idősöknek szervezett programokon a fiatalabb generáció is aktívan részt vesz. (pl. Nyugdíjas klub által szervezett kirándulás) A Falunapon, egyéb rendezvényeken, vagy a MOFE által szervezett programokon is részt vesz fiatalabb és idősebb generáció egyaránt.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Évente idősök napjának megszervezése, idősök karácsonya, szűrő programok, védőoltás. Nyugdíjas klub támogatása. Kirándulások, egyéb rendezvények támogatása. (Éves költségvetésbe betervezve)

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<i>Idősek, egyedül élők magas száma.</i>	<i>Egyedüllét, magány feloldása</i>
<i>Egyedül élők száma magas</i>	<i>Egyedüllét, magány feloldása</i>
<i>Idősek Klubja épületének állapota energetikai szempontoknak nem megfelelő</i>	<i>Idősek Klubja épületének energetikai korszerűsítése</i>
<i>Idős korosztály biztonságérzete növekedne a kamerarendszer bővítésével</i>	<i>Térfigyelő kamerarendszer bővítése, felújítása</i>
<i>Támogatottság</i>	<i>Az idősek nappali ellátásának nagyobb anyagi támogatás biztosítása</i>
<i>Idősekhez nem jutnak el információk, elszigetelődés veszélye</i>	<i>Idős korosztály informatikai jártassága javul, elszigetelődés csökken</i>
<i>Az idős korosztály elmagányosodása, elszigetelődése</i>	<i>Elszigetelődés, elmagányosodás csökkentése</i>
<i>Idősek számára nem biztosított a térítésmentes szűrővizsgálat</i>	<i>Minél több idős ember jusson el térítésmentes szűrővizsgálatra, betegségeik időben felismerhetők, kezelhetőek legyenek</i>
<i>Élelmiszersegély biztosítása rendkívül alacsony jövedelmű időskorú személyek számára</i>	<i>Alacsony jövedelmű időskorú személyek életminőségének javítása</i>
<i>A fűtési szezon megnövekedett költségei miatt gázár támogatás - mely kizárólag állami támogatással oldható meg -, az alacsony jövedelemmel rendelkező időseknek, akik fával, fizikai, egészségi állapotuk miatt nem tudnának fűteni, valamint otthonukba a gáz épp ezzel az indokkal már bevezetésre került. Ők a szociális tűzifa helyett gázár támogatásban részesülhetnének.</i>	<i>Alacsony jövedelemmel rendelkező időskorú személyek fűtés költségeinek támogatása.</i>

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

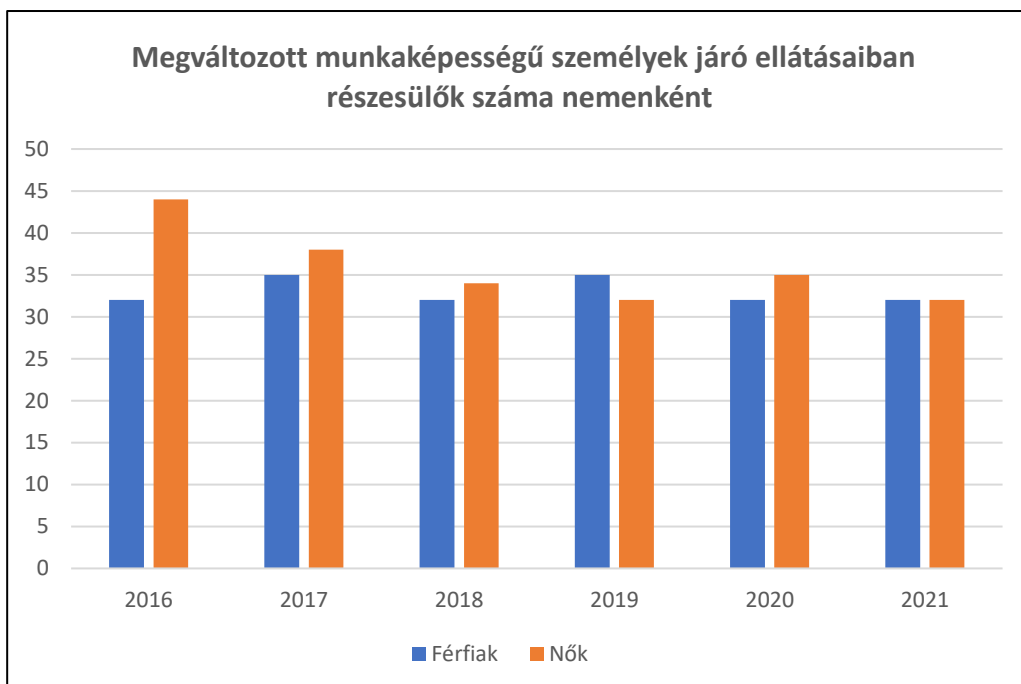
A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. A népesség fogyatékoságtípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékos népességben belül továbbra is a mozgássérültek a legnépesebb csoport.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	32	44	76
2017	35	38	73
2018	32	34	66

2019	35	32	67
2020	32	35	67
2021	32	32	64

Forrás: TeIR, KSH Tstar

**7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő
fogyatékkal élők száma**

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

- a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élők munkaerőpiacon való megjelenésének előmozdítása érdekében szükséges a fogyatékkal élők számára az akadálymentes környezet kialakítása, továbbá a közlekedési nehézségek miatt esetlegesen a távmunka biztosítása. A fogyatékkal élők saját lakókörnyezetükben élnek. A településen számukra nincs nappali ellátás, lakóotthon, gondozóház. Viszont, akik mozgásképesek és társaságra vágnak a Nyugdíjas Klub szívesen látja őket, de szükség esetén a házi segítségnyújtás is rendelkezésükre áll, mint gondozási lehetőség. Jelenleg az érintettek ellátása, ápolása általában családon megoldott. A Máltai Szeretetszolgálat is részt vesz a gondozásban. A házi segítségnyújtás a rászorultak saját környezetében (lakásán) nyújt segítséget.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Az önkormányzat a lehetőségeihez mérten segíti a fogyatékosok munkavállalását, munkaközvetítéssel, ajánlatok megjelenítésével.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Ezen a területen nem állnak rendelkezésünkre értékelhető statisztikai adatok. A foglalkoztatás akadályát képezheti a kevés foglalkoztatási lehetőség illetve, hogy a munkáltatóknál többnyire nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Községünkben nincs önálló életvitelt támogató helyi intézmény.

Községünkben a megváltozott munkaképességű személyek száma kisebb csökkenést mutat. Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékosok esetén még jelentősebb.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátásai átkerültek a Megyei Kormányhivatal hatáskörébe. Önkormányzati szinten külön nekik szóló támogatási forma nincs. A fogyatékos személyek az önkormányzatnál megfelelő információhoz jutnak a jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról. Tudomásunk szerint ezeket igénybe is veszik. Alapellátásként amennyiben igénylik a következő szociális alapszolgáltatások biztosítottak helyben: - szociális étkeztetés, - házi segítségnyújtás, - családsegítés. Ápolást-gondozást nyújtó intézmény, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon a településen nincs.

2017. január 1-től a gépjárműadóról szóló törvény alapján már nem csak a súlyos mozgáskorlátozott adóalany mentesülhet a gépjárműadó megfizetése alól, hanem az egyéb fogyatékosokkal élő, így súlyos látás-, illetve halláskárosodásban, értelmi akadályozottságában, kromoszóma rendellenességgel született adóalany, illetve a súlyos mozgáskorlátozott vagy egyéb fogyatékosokkal élő személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő közeli

hozzátartozó adóalany is. Súlyos mozgáskorlátozottság címén az adóból évente legfeljebb 13 000 Ft kedvezmény érvényesíthető.

Parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki

1. közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, autistának, mozgásszervi fogyatékosnak minősül
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek
4. aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékosokról szóló 5/2003. (II.19) SzCsM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, érzékelhető és biztonságos épített környezetre. A fogyatékos személyek számára a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú rendezvények látogatása biztosított. Parkolás nem okozhat gondot, a mozgáskorlátozottak részére

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadály-mentesítettsége

Az önkormányzati tulajdonban lévő középületek részben akadálymentesítettek. Jelenleg akadálymentes az általános iskola, óvoda, a művelődési ház, a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat és az egészségház, valamint részben akadálymentes a polgármesteri hivatal, a könyvtár.

- c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadály-mentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadály-mentesítettsége

Mocsa legnagyobb része akadálymentesített, elérhetőek a közszolgáltatások, és a különböző rendezvények helyszínei. Azonban a teljes mértékű akadálymentesítés eléréséhez még felül kell vizsgálni a település más területeit is.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Nincs tudomásunk ilyen adatról. Az önkormányzati intézmények akadálymentesek (Egészségház, Gyógyszertár, Iskola, Óvoda, Bölcsőde, Művelődési Ház, Polgármesteri Hivatal)

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadály-mentesítettsége

A közösségi közlekedés és a járdák akadálymentesítése nem teljesen megoldott településünkön. A járdák állapotának javítása, felújítása a lehetőségekhez mérten folyamatos, mint önkormányzati feladat. Pályázati lehetőségek kihasználása (Kocsi utca járdafelújítása 2020.)

- f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Településünkön nincs a fogyatékkal élők számára nappali intézmény, illetve nem rendelkezünk speciális közlekedési eszközökkel, megoldásokkal. Az önkormányzat gépjárművével is segíti a rászorulókat eljutni az egészségügyi intézményekbe.

- g) *előnyben részesítés* (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Mocsa Község Önkormányzata igyekszik támogatni minden olyan kezdeményezést, amivel a településünkön fogyatékkal élők helyzetét, mindennapjait komfortosabbá, biztonságosabbá tehetjük.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Ilyen speciális programokat a kevés számú érintett miatt nem szervez az önkormányzat.

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Ilyen speciális programokat a kevés számú érintett miatt nem szervez az önkormányzat.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
<i>Nem tudják, hogyan viselkedjenek a fogy. társaikkal</i>	<i>Az egészségesek hozzáállása fogy. társaikhoz</i>
<i>Akadálymentesítés csak részben megoldott</i>	<i>Teljes körű akadálymentesítés</i>
<i>Az óvodás és iskolás gyerekek körében szükséges az érzékenyítés</i>	<i>Érzékenyítés</i>
<i>Élelmiszersegély biztosítása szociálisan rászoruló megváltozott munkaképességű személyek számára állami pályázatból</i>	<i>A településen élő megváltozott munkaképességű, alacsony jövedelemmel rendelkező személyek életszínvonalának emelése.</i>

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Az önkormányzat fontos szerepet tulajdonít a településen működő civil szervezeteknek, egyesületeknek, önszerveződő csoportoknak, kluboknak, akikkel szorosan együttműködik. /Mocsai Sportegyesület, Nyugdíjas klub, Református Egyház, Római Katolikus Egyház, Mocsai Faluszépítők Egyesülete / A képviselőtestület elismeri és támogatja azt a tevékenységet, amelyet a településen élő vagy dolgozó állampolgárok önszerveződő közösségei végeznek az önkormányzati feladatok megvalósítása, a polgárok közéletbe való bevonása, a település fejlesztése és szépítése, a környezetvédelem, az arra rászorulókat támogatása, a kultúra és a hagyományok ápolása, a lakosság művelődése, oktatása, szórakozása, sportolása érdekében. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek által szervezett programokon.

A településen az alábbiakban részletezett civil szervezetek működnek. Az önkormányzat a költségvetésben meghatározottak szerint támogatja a szervezeteket, és azok rendezvényeit.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat szorosan együttműködik a településen működő civil szervezetekkel. Minden évben a költségvetésből is biztosít pénzbeli támogatást részükre.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Mocsa Község Önkormányzata nagyon jó kapcsolatot ápol a környező települések önkormányzataival. Ünnepeinken, megemlékezéseinken, szervezett hagyományőrző programjainkon minden alkalommal részt vesznek az önkormányzat dolgozói, képviselői. A hétköznapi életben is segítjük egymást, akár telefonon, akár személyesen segítséget nyújtunk a mindennapi problémák kezelésében, megoldásában.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön nemzetiségi önkormányzat nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az a) pontban felsorolt szervezetek együttműködnek egymással, illetve az önkormányzattal és intézményeivel annak érdekében, hogy az egyes esélyegyenlőségi területeken szerepet vállaljanak. (anyagi támogatással, természetben nyújtott támogatással, önkéntes munkával).

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az esélyegyenlőség megvalósításának egyik kiemelt feladata a for-profit szereplők bevonása a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásába.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére.

A helyi esélyegyenlőségi Programot az Önkormányzat, széleskörű összefogással az Általános Iskola, az Óvoda, a Védőnő, a Gyermekjóléti Szolgálat, a Családsegítés, a könyvtáros, a háziorvos, bevonásával kívánja megvalósítani .

A dokumentum készítéséhez szükséges adatok, információk gyűjtését a település intézményeinek dolgozói/vezetői segítségével gyűjtöttem össze.

E tevékenységbe bekapcsolódtak az Önkormányzat és Polgármesteri Hivatal dolgozói, az egészségügyi alapszolgáltatásban résztvevők, a szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmény, a közművelődést szervező intézmény, köznevelési intézmények.

Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere az online, illetve telefonos kapcsolattartásra épült, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd az elkészült dokumentum-tervezet véleményezésére koncentrált.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek
a) visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Mocsa Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja a község honlapján közzétételre kerül.

(www.mocsa.hu), valamint a polgármesteri hivatalban ügyfélfogadási időben bármikor a lakosok rendelkezésére áll, így a község teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Település	<p><i>Egészséges életmód, táplálkozás fontosságára való felhívás</i></p> <p><i>Nem jutnak hozzá a speciális szűrésekhez</i></p> <p><i>Egyedül élő idősök kiszolgáltatottsága, áldozattá válása</i></p> <p><i>Községben a bel- és külterületi utak állapota nem megfelelő.</i></p> <p><i>Hagyományörző programok megrendezéséhez szükséges források hiánya</i></p> <p><i>Testvér-települési kapcsolatok fenntartásához, továbbfejlesztéséhez szükséges forráshiány</i></p> <p><i>Szabadtéri színpad létesítése, lefedése</i></p> <p><i>Művelődési Ház energetikai állapota nem megfelelő</i></p> <p><i>Tűzoltó szertár épülete beázik, nem megfelelő nagyságú az eszközök tárolásához, felújítása és bővítése szükséges</i></p> <p><i>A településen a ravatalozó állapota nem megfelelő, felújítása aktuálissá vált</i></p> <p><i>Járdák állapota nem megfelelő, több helyen balesetveszélyes - járda burkolatok töredezttek</i></p> <p><i>A településen jelentős probléma a belvíz.</i></p> <p><i>A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása nem megoldott</i></p> <p><i>A településen nincs kijelölt ipar- és fejlesztési terület a vállalkozók számára</i></p> <p><i>Az iskolai udvarának állapota nem megfelelő, burkolása, játszótér kialakítása indokolt.</i></p> <p><i>A településen található közutak és gyalogjárók nem biztonságosak</i></p> <p><i>A lakosság bizonytalan a környezettudatos magatartási formákban</i></p> <p><i>Település központjában nincs gyalogátkelőhely, ezért balesetveszélyes a közlekedés</i></p> <p><i>A településen a közvilágítás állapota nem megfelelő</i></p> <p><i>A településen a csapadékvíz elvezetés nem teljesen megoldott</i></p> <p><i>Közösségi tér hiánya</i></p>	<p><i>Egészséges életmód minél szélesebb körben való terjesztése.</i></p> <p><i>Egészségmegőrzés, prevenció, betegségek kiszűrése</i></p> <p><i>- egymásra figyelés erősítése, fokozottabb törődés, odafigyelés az idősebb korosztályra: „Jó szomszéd” program kialakítása -az idős emberek közbiztonságának javítása, a lopások, betörések számának csökkenése, segélyhívó rendszer működtetése -biztonságosabb életér kialakítása településünkön,</i></p> <p><i>A település bel- és külterületi (önkormányzati) úthálózatának javítása.</i></p> <p><i>Pályázati forrás felhasználásával meglévő hagyományos rendezvények megszervezése</i></p> <p><i>Testvér-települési kapcsolatok fenntartása</i></p> <p><i>Szabadtéri színpad tetőfedése</i></p> <p><i>Művelődési Ház energetikai korszerűsítése</i></p> <p><i>Tűzoltó szertár épületének felújítása és bővítése</i></p> <p><i>Ravatalozók felújítása</i></p> <p><i>Pályázati forrás felhasználásával meglévő járdák felújítása</i></p> <p><i>Belterületi vízrendezés</i></p> <p><i>A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása</i></p> <p><i>Ipar- és fejlesztési terület kialakítása</i></p> <p><i>Az iskola udvarának burkolása, játszótér kialakítása</i></p> <p><i>Közlekedés biztonságának növekedése, új utak kialakítása</i></p> <p><i>A lakosság körében a környezettudatos életmód elterjedése, kevesebb illegális szeméttelhelyezés, növekvő zöldfelületek</i></p> <p><i>Gyalogátkelőhely kialakítása a település központjában</i></p>

	<p><i>A szolgálati lakás állapota nem megfelelő</i> <i>Az iskola és az óvoda környékén, a biztonságos közlekedés nem megoldott, parkolóhely hiánya miatt. faluközpontban rendezvények ideje alatt, temetéskor a temető környékén kevés a parkolóhely</i> <i>A településen nincs teljesen kialakítva kerékpárút</i> <i>Műemlékek, régi épületek állapota nem megfelelő. Így a régi épületek kihasználtsága kevés</i> <i>Az autóbusz forduló különösen fontos része a településnek, hiszen a lakosság nagy része igénybe veszi a buszközlekedést. Ezért különösen fontos feladatként szerepel a település céljai között a buszforduló felújítása, valamint akadálymentesítése.</i> <i>Falunap és egyéb rendezvények helyeként szolgáló, az önkormányzat által létrehozott szabadidőpark a lakosság életében kiemelkedő helyet foglal el, ezért felújítása, fejlesztése folyamatosan szükséges.</i> <i>Kerékpár- és gyalogtúrák szervezése a lakosság számára a szabadidő hasznos eltöltése érdekében.</i> <i>Védőnő által végezhető lakossági szűrések - pl. koleszterin, vérsír - megszervezése, ehhez szűrőeszközök beszerzése pályázati forrásokból.</i> <i>Közösségi, hagyományőrző programok megtartása vendéglátással a lakosság részére, kézműves foglalkozások a gyermekek számára.</i> <i>Kézműves foglalkozásokhoz eszköz- és alapanyag beszerzés.</i> <i>Újabb területek fásítása, virágosítása, kipusztult fák, bokrok, virágok pótlása. parkok nem töltik be a közösségi terektől elvárható funkciót parkok, közterületek megújítása (padok kihelyezése, nyilvános WIFI)</i> <i>A megnövekedett gépjármű forgalom miatt a biztonságos közlekedés megoldása, hogy a gyermekek és szüleik által az óvoda és az iskola megközelítése balesetmentesen megtörténhessen.</i> <i>A közlekedési előírások függvényében az illetékes hatóság által gyalogátkelő és/vagy sebességmérő és/vagy fekvőrendőr stb. létrehozása, működtetése.</i></p>	<p><i>A közvilágítás állapotának javítása közvilágítás korszerűsítése fenntartható, energiatakarékos kialakításúra</i> <i>Csapadékvíz elvezetésének megfelelő kiépítése - vízelvezető árkok tisztítása, mélyítése</i> <i>Közösségi tér létrehozása</i> <i>Szolgálati lakás állapotának javítása praktizáló házi orvos nyugdíjazása miatt orvos hiány megelőzésére önkormányzati bérlakások belső felújítása, korszerűsítése</i> <i>Parkolóhelyek kialakítása az iskolai és az óvoda közelében</i> <i>Az egész településen kerékpárút kialakítása</i> <i>Műemlékek felújítása, régi épületek kihasználtságának növelése turisztikai célokra.</i> <i>Felújított buszforduló, akadálymentesítés</i> <i>Az önkormányzat célja, hogy a rendezvényeket minél korszerűbben lehessen lebonyolítani.</i> <i>Az egészséges életmód elősegítése minden célcsoport tekintetében.</i> <i>A helyben elvégezhető szűrésekhez a szűrőeszközök biztosítása, a betegségek megelőzése, vagy idejében történő felfedezése.</i> <i>A közösségi élet fenntartása a településen, a gyermekek számára is hasznos és szórakoztató tevékenységgel.</i> <i>A településkép szebbé, vonzóbbá tétele</i> <i>Balesetmentes közlekedés a Csillag- és Kocsi utcában és az iskola-óvoda környékén.</i></p>
<p>Romák és/vagy mélyszegénységben élők</p>	<p><i>Nehéz anyagi helyzetben lévő családok megsegítése</i> <i>Munkanélküliség</i> <i>A településen is élnek rászoruló családok</i></p>	<p><i>Hátrányos családok megsegítése</i> <i>A mélyszegénységben élők foglalkoztatásának javítása a közmunkaprogramban részvétellel</i> <i>Élelmiszer- és ruha segélyek, szociális tűzifa eljutnak az érintettekhez</i></p>
<p>Gyermekek</p>	<p><i>HH gyermekek foglalkoztatása, étkeztetése, felügyelete szünidőben</i> <i>Környezetvédelem, baleset megelőzés személyi higiénia egészséges tápl.</i> <i>Egészséges tápl.</i> <i>egészségmegőrzés</i></p>	<p><i>Nők egészségének megőrzése, minél magasabb részvétel a szűrésen</i> <i>A családon belüli erőszak áldozatainak tájékoztatása</i> <i>A tájékoztató programok, szűrővizsgálatok számának növelése,</i></p>

	<p><i>A gyerekek nem jutnak időben a megfelelő szűrővizsgálathoz.</i></p> <p><i>A HH gyerekek nem tudnak tov. tanulni</i></p> <p><i>Pontos kimutatás a HHH gyerekekről</i></p> <p><i>Nem jutnak megfelelő játékhöz, ajándékhoz, élelmiszerhez a családok</i></p> <p><i>Iffúsági Klubhelység nem áll rendelkezésre</i></p> <p><i>Játszóter állapot nem megfelelő</i></p> <p><i>Buszjáratok gyakorisága nem megfelelő, nehézséget okoz a településen élő gyerekek számára</i></p> <p><i>Úszásoktatás helyben nem elérhető a gyermekek számára</i></p> <p><i>szabadidős, és sportolási lehetőségek korlátozottak, nincs megfelelő helyszín</i></p> <p><i>A gyermekek számára nyári táborok, napközis foglalkozások nem biztosítottak</i></p> <p><i>A gyermekek helyi identitástudata csökken</i></p> <p><i>A gyerekek nemzeti identitástudata csökken</i></p> <p><i>3 év alatti gyermekek napközbeni felügyelet nem megoldott, gyermekek szünidei szabadidejének hasznos eltöltése</i></p> <p><i>Középiskolás diákok számára a nyári szabadidő hasznos eltöltésének biztosítása.</i></p> <p><i>Néptánc- és népdal kör hosszú távú, folyamatos működtetése gyermekek részére.</i></p>	<p><i>prevenció népszerűsítése. Egészséges nők, anyák</i></p> <p><i>A település járdáinak, közintézményeknek babakocsival való megközelítésének biztosítása</i></p> <p><i>Minél több nő jusson el térítésmentes szűrővizsgálatra, esetleges betegség időben felismerhető és kezelhető legyen</i></p> <p><i>Születések számának növekedése, családalapítás anyagi terheinek csökkentése</i></p> <p><i>A foglalkozás célja, hogy a nők, az édesanyák megismerjék olyan egészséges ételek elkészítését, melyekkel hozzájárulnak családjuk egészséges táplálkozásához.</i></p> <p><i>A szülők tanácsokat, segítséget kaphatnak gyermekeikkel kapcsolatos nehézségek megoldásához.</i></p>
Idősek	<p><i>Idősek, egyedül élők magas száma.</i></p> <p><i>Egyedül élők száma magas</i></p> <p><i>Idősek Klubja épületének állapota energetikai szempontoknak nem megfelelő</i></p> <p><i>Idős korosztály biztonságérzete növekedne a kamerarendszer bővítésével</i></p> <p><i>Támogatottság</i></p> <p><i>Idősekhez nem jutnak el információk, elszigetelődés veszélye</i></p> <p><i>Az idős korosztály elmagányosodása, elszigetelődése</i></p> <p><i>Idősek számára nem biztosított a térítésmentes szűrővizsgálat</i></p> <p><i>Élelmiszersegély biztosítása rendkívül alacsony jövedelmű időskorú személyek számára</i></p> <p><i>A fűtési szezon megnövekedett költségei miatt gázár támogatás - mely kizárólag állami támogatással oldható meg -, az alacsony jövedelemmel rendelkező időseknek, akik fával, fizikai, egészségi állapotuk miatt nem tudnának fűteni, valamint otthonukba a gáz épp ezzel az indokkal már bevezetésre került. Ők a szociális tűzifa helyett gázár támogatásban részesülhetnének.</i></p>	<p><i>Egyedüllét, magány feloldása</i></p> <p><i>Egyedüllét, magány feloldása</i></p> <p><i>Idősek Klubja épületének energetikai korszerűsítése</i></p> <p><i>Térfigyelő kamerarendszer bővítése, felújítása</i></p> <p><i>Az idősek nappali ellátásának nagyobb anyagi támogatás biztosítása</i></p> <p><i>Idős korosztály informatikai jártassága javul, elszigetelődés csökken</i></p> <p><i>Elszigetelődés, elmagányosodás csökkentése</i></p> <p><i>Minél több idős ember jusson el térítésmentes szűrővizsgálatra, betegségeik időben felismerhetőek, kezelhetőek legyenek</i></p> <p><i>Alacsony jövedelmű időskorú személyek életminőségének javítása</i></p> <p><i>Alacsony jövedelemmel rendelkező időskorú személyek fűtés költségének támogatása.</i></p>
Nők	<p><i>A településen élő nők nem jutnak hozzá a megfelelő szűrésekhez.</i></p> <p><i>A családon belüli erőszak áldozatai nem rendelkeznek minden esetben elegendő információval</i></p> <p><i>Kevés a nők egészségvédelmére irányuló programok.</i></p>	<p><i>Nők egészségének megőrzése, minél magasabb részvétel a szűrésen</i></p> <p><i>A családon belüli erőszak áldozatainak tájékoztatása</i></p> <p><i>A tájékoztató programok, szűrővizsgálatok számának növelése,</i></p>

	<p><i>A közintézmények, közterületek babakocsival nem megközelíthetők</i> <i>Nem megoldott a térítésmentes szűrővizsgálatok szervezése és széles körű propagálása</i> <i>Gyermekvállalás nagy anyagi terhet jelent a családnak</i> <i>Egészséges életmód címmel foglalkozások megtartása, egészséges ételek készítése, kipróbálása a foglalkozáson. A foglalkozáshoz alapanyagok beszerzése pályázati forrásból.</i> <i>Egy közösség, ahol figyelnek Rád, értik, miről beszélsz, elmondhatod hétköznapi problémáidat, tapasztalatot cserélhetsz, kicsit kikapcsolódhatsz, tanácsokat kaphatsz.</i></p>	<p><i>prevenció népszerűsítése. Egészséges nők, anyák</i> <i>A település járdáinak, közintézményeknek babakocsival való megközelítésének biztosítása</i> <i>Minél több nő jusson el térítésmentes szűrővizsgálatra, esetleges betegség időben felismerhető és kezelhető legyen</i> <i>Születések számának növekedése, családalapítás anyagi terheinek csökkentése</i> <i>A foglalkozás célja, hogy a nők, az édesanyák megismerjék olyan egészséges ételek elkészítését, melyekkel hozzájárulnak családjuk egészséges táplálkozásához.</i> <i>A szülők tanácsokat, segítséget kaphatnak gyermekeikkel kapcsolatos nehézségek megoldásához.</i></p>
Fogyatékkal élők	<p><i>Nem tudják, hogyan viselkedjenek a fogy. társaikkal</i> <i>Akadálymentesítés csak részben megoldott</i> <i>Az óvodás és iskolás gyerekek körében szükséges az érzékenyítés</i> <i>Élelmiszersegély biztosítása szociálisan rászoruló megváltozott munkaképességű személyek számára állami pályázatból</i></p>	<p><i>Az egészségesek hozzáállása fogy. társaikhoz</i> <i>Teljes körű akadálymentesítés</i> <i>Érzékenyítés</i> <i>A településen élő megváltozott munkaképességű, alacsony jövedelemmel rendelkező személyek életszínvonalának emelése.</i></p>
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	<p><i>Közösségi tér hiánya</i></p>	<p><i>Közösségi tér kialakítása, ahol mindegyik célcsoport tud együttes kapcsolatot kialakítani</i></p>

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Település	<p><i>Életmód Klub szervezése.</i> <i>Egészségnap megszervezése</i> <i>Polgárőrség</i> <i>Az úthálózat javítása</i> <i>Hagyományőrző programok</i> <i>Testvér-települési kapcsolatok</i> <i>Szabadtéri színpad fedettség</i> <i>Művelődési Ház</i> <i>Tűzoltó szertár</i> <i>Ravatalozók állapota</i> <i>Járdák állapota</i> <i>Belvíz</i> <i>Illegális szemét felszámolása</i> <i>Ipar- és fejlesztési terület kialakítás</i> <i>Az iskola udvara</i></p>	<p><i>Polgármester, jegyző, polgárőrség vezetője, könyvtáros</i></p>

	<p><i>Közutak, járdák biztonságossá tétele</i> <i>Környezettudatosság erősítése</i> <i>Gyalogátkelőhely</i> <i>Közvilágítás</i> <i>Csapadékvíz elvezetés</i> <i>Közösségi tér létrehozása</i> <i>Szolgálati lakás felújítása</i> <i>Parkoló létrehozása</i> <i>Kerékpárút fejlesztése</i> <i>Műemlékek, régi épületek állapota</i> <i>Autóbusz forduló felújítása</i> <i>IV. A Művelődési Ház színpadának és a nagyterem faburkolatának felújítása</i> <i>Szabadidőpark fejlesztése</i> <i>Kerékpár- és gyalogtúrák szervezése</i> <i>Védőnő által végzett lakossági szűrések</i> <i>Közösségi, hagyományőrző programok megtartása vendéglátással, kézműves foglalkozásokkal a gyermekek számára</i> <i>Parkok fűsítése, virágosítása a településen</i> <i>Csillag utca és Kocsi utca biztonságos közlekedésének megoldása</i></p>	
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p><i>Baba-mama börze</i> <i>Közmunkaprogram működtetése</i> <i>Élelmiszer- és ruhasegélyezés, szociális tűzifa</i></p>	<i>Polgármester, jegyző, családsegítő, védőnő</i>
Gyermekek	<p><i>Egészségre nevelés az óvodában</i> <i>Iskola gyümölcs és iskolatej program</i> <i>Iskolai prevenciós előadások</i> <i>Iskolafogászat megszervezése</i> <i>Bursa Hungarica Felsőoktatási Önk.</i> <i>Ösztöndíjrendszer</i> <i>HHH adatgyűjtés</i> <i>Nagycsaládosok karácsonya</i> <i>Iffúsági Klubhelység</i> <i>Játszóter</i> <i>Buszjáratok gyakorisága</i> <i>Úszásoktatás</i> <i>Mozgásban a gyerekek</i> <i>Nyári szünidei foglalkoztatás</i> <i>Gyermekek bevonása a település civil életébe</i> <i>Ismeretterjesztő kirándulások, nyári gyermek tábor szervezése évente</i> <i>Nyári diákmunka program</i> <i>Néptánc- és népdal kör működtetése</i></p>	<i>Polgármester, pedagógusok, családsegítő védőnő, intézményvezetők</i>
Idősek	<p><i>Idősek napja</i> <i>Karácsonyi csomagosztás.</i> <i>Idősek Klubja épületének állapota</i> <i>Kamerarendszer</i> <i>Az idősek nappali ellátásának támogatása</i> <i>Idősek informatikai képzése</i> <i>Idős korosztály bevonása a település életébe</i> <i>Térítésmentes szűrővizsgálatok</i> <i>Élelmiszersegély pályázati forrásból</i> <i>Gázár támogatás pályázati forrásból</i></p>	<i>Polgármester, háziorvos, jegyző</i>

Nők	<i>Nőgyógyászati szűrés megszervezése Családon belüli erőszak Nők egészségéért Tértésmentes szűrővizsgálatok Születési támogatás Egészséges táplálkozás a családban Szülőklub a páros heteken</i>	<i>Polgármester, jegyző, óvodai és iskolai szociális segítő, védőnő</i>
Fogyatékkal élők	<i>Érzékenyítés Élelmiszersegély pályázati forrásból</i>	<i>Polgármester, jegyző, pedagógusok, intézményvezető</i>

Jövőképünk

Az állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a lokálpatriotizmus, a társadalmi szolidaritást,
- kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára,
- tudatos és partnerségen alapuló intézkedései hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák számára van munkalehetőség.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők élethelyzetén, életminőségén javítsunk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek hátrányos megkülönböztetésének csökkentését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek, egyedül élők biztonságára.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmódban való részesítést.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyi szintű esélyegyenlőségének megteremtésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Életmód Klub szervezése.	Egészséges életmód, táplálkozás fontosságára való felhívás	Egészséges életmód minél szélesebb körben való terjesztése.	Egyéni terv	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Felhívás, tájékoztatás, előadások szervezése, bonyolítása	Könyvtáros	2028. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve Folyamatos	felmérés résztvevőkről	előadók költsége	3 év	Nem releváns
2	Egészségnap megszervezése	Nem jutnak hozzá a speciális szűrésekhez	Egészségmegőrzés, megelőzés, betegségek kiszűrése	költségvetési konc.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	lebonyolításhoz szüks. helyszín (Falunap) biztosítása, szükség esetén háznál	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap) Részben elvégezve, folyamatos	kimutató részvevőkről, kérdőív	Pályázati, humán és önkormányzati erőforrás	3 év	Nem releváns
3	Polgárőrség	Egyedül élő idősök kiszolgáltatottsága, áldozattá válása	- egymásra figyelés erősítése, fokozottabb törődés, odafigyelés az idősebb korosztályra: „Jó szomszéd” program kialakítása - az idős emberek közbiztonságának javítása, a lopások, betörések számának csökkenése, segélyhívó rendszer működtetése - biztonságosabb életter kialakítása településünkön,		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Önkorm. együttműködik a Polgárőrséggel, idősök szubjektív biztonságérz. növelő személyes gondoskodás.	polgármester polgárör. vezetője	2028. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve Folyamatos	Biztonságérzet növekedése, Havi rendőrségi jelentés alapján kimutatás az intézkedésekről, visszajelzés az idősök részéről	Humán és pénzügyi erőforrás	3 év	Nem releváns

4	Az úthálózat javítása	Községben a bel- és külterületi utak állapota nem megfelelő.	A település bel- és külterületi (önkormányzati) úthálózatának javítása.	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	Pályázati forrás keresése, pályázati dokumentáció elkészítése, település úthálózatának javítása.	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Felújított utak mennyisége	Pályázati forrás, költségvetés	3 év	Nem releváns
5	Hagyományőrző programok	Hagyományőrző programok megrendezéséhez szükséges források hiánya	Pályázati forrás felhasználásával meglévő hagyományos rendezvények megszervezése	Pályázati dokumentáció, költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	Pályázati forrás keresése meglévő hagyományos rendezvények megszervezéséhez, pályázati dokumentáció készítése, rendezvények megszervezése	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Hagyományőrző rendezvények száma	Pályázati forrás	3 év	Nem releváns
6	Testvér-települési kapcsolatok	Testvér-települési kapcsolatok fenntartásához, továbbfejlesztéséhez szükséges forráshiány	Testvér-települési kapcsolatok fenntartása	Pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	Pályázati forrás keresése Testvér-települési kapcsolatok fenntartásához, továbbfejlesztéséhez, pályázati dokumentáció készítése, programok szervezése	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Programok száma	Pályázati forrás, humán erőforrás	3 év	Nem releváns
7	Szabadtéri színpad létesítése, fedettség	Szabadtéri színpad létesítése, lefedése	Szabadtéri színpad létesítése, tetőfedése	Pályázati dokumentáció, Településfejlesztési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	Pályázati forrás keresése, szabadtéri színpad létesítése, vizesblokk kialakítása	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Szabadtéri színpad korszerűsítésének mértéke	Pályázati forrás	3 év	Nem releváns
8	Művelődési Ház	Művelődési Ház energetikai állapota nem megfelelő	Művelődési Ház energetikai korszerűsítése	Költségvetési koncepció, pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	TOP pályázati forrás felhasználásával a Művelődési Ház energetikai korszerűsítése	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Energetikai korszerűsítés mértéke	Pályázati forrás	3 év	Nem releváns
9	Tűzoltó szertár, Irattár épület	Tűzoltó szertár épülete beázik, nem megfelelő nagyságú az eszközök tárolásához,	Tűzoltó szertár épületének felújítása és bővítése	Pályázati dokumentáció	Országos Fejlesztési Koncepció	Pályázati forrás keresése, Tűzoltó szertár épületének	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Felújítás, bővítése mértéke	Pályázati forrás	3 év	Nem releváns

		felújítása és bővítése szükséges				felújítása és bővítése						
10	Ravatalozók állapota	A településen a ravatalozók állapota nem megfelelő	Ravatalozók felújítása	Pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	Pályázati forrás keresése ravatalozók felújítása	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Felújítás mértéke	Pályázati forrás	3 év	Nem releváns
11	Járdák állapota	Járdák állapota nem megfelelő, több helyen balesetveszélyes járda burkolatok töredezettek	Pályázati forrás felhasználásával meglévő járdák felújítása	Költségvetési konceptió, Településfejlesztési konceptió, Pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	Pályázati forrás keresése, meglévő járdák felújítása	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Felújított járdák mennyisége	Pályázati forrás, költségvetés	3 év	Nem releváns
12	Illegális szemét felszámolás a	A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása nem megoldott	A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása	Pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása pályázati forrás segítségével	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Illegális szemét mértéke a településen	Pályázati forrás	3 év	Nem releváns
13	Ipar- fejlesztési terület kialakítása	A településen nincs kijelölt ipar- és fejlesztési terület a vállalkozók számára	Ipar- és fejlesztési terület kialakítása	Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési konceptió	---	A településen ipar- és fejlesztési terület kialakítása TOP pályázat segítségével	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Ipar- és fejlesztési terület mértéke	TOP pályázati forrás	3 év	Nem releváns
14	Az önkormányzati intézmények, iskolák, udvara	Az intézmények, iskolai udvarának állapota nem megfelelő, burkolása, játékpark, parkoló kialakítása indokolt.	Az intézmények, orvosi rendelő, iskola udvarának burkolása, játékpark, kialakítása	Pályázati dokumentáció, költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	Forrás keresése, állapotfelmérés, az iskola udvarának burkolása, játékpark kialakítása.	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)		Pályázati forrás	3 év	Nem releváns
15	Közutak, járdák biztonságos sá tétele	A településen található közutak és gyalogjárók nem biztonságosak	Közlekedés biztonságának növekedése, új utak kialakítása	Településrendezési terv, új pályázati dokumentáció, vagyonhasznosítási terv, Gazdasági Program	---	Pályázati források és önerő igénybevitelével az utak, járdák felújítása, szilárd, biztonságos burkolattal ellátása	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Felújított utak, új utak mértéke	Pályázati forrás	3 év	Nem releváns
16	Környezeti datosság erősítése	A lakosság bizonytalan a környezettudatos	A lakosság körében a környezettudatos		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási	Egyes rendezvényeken környezettudatos	Polgármester, MOFE	2028. 12. 31. (vasárnap)	csökken az illegális szemétkerakás,	hivatal, képviselő- testület, civil szféra,	3 év	Nem releváns

		magatartási formákban	életmód elterjedése, kevesebb illegális személtelhelyezés, növekvő zöldfelületek		Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	s életmódról ismeretterjesztés, szemétyűjtő akció, zöldítési program			növekszik a települési zöldfelület	pályázati forrás, önkormányzati támogatások		
17	Gyalogátkelőhely	Település központjában nincs gyalogátkelőhely, ezért balesetveszélyes a közlekedés	Gyalogátkelőhely kialakítása a település központjában	Pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	Forrás keresése, település központjában gyalogátkelőhely kiépítése	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Gyalogátkelőhelyek száma	Pályázati forrás	3 év	Nem releváns
18	Közvilágítás	A településen a közvilágítás állapota nem megfelelő	A közvilágítás állapotának javítása közvilágítás korszerűsítése fenntartható, energiatakarékos kialakításra	Pályázati dokumentáció, Gazdasági program	---	Forrás keresése, közvilágítási problémák feltérképezése, közvilágítás állapotának javítása	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)		Pályázati és önkormányzati forrás	3 év	Nem releváns
19	Csapadékvíz elvezetés	A településen a csapadékvíz elvezetés nem teljesen megoldott	Csapadékvíz elvezetésének megfelelő kiépítése vízvezető árkok tisztítása, mélyítése	Pályázati dokumentáció, gazdasági program	---	Pályázati forrás keresése, csapadékvíz elvezetésének megfelelő kiépítése	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)		Pályázati forrás	3 év	Nem releváns
20	Közösségi tér létrehozása	Közösségi tér hiánya	Közösségi tér létrehozása	Költségvetési koncepció, gazdasági program, pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	Pályázati forrás keresése, igényfelmérés, közösségi tér létrehozása	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Közösségi terek száma	Pályázati és önkormányzati forrás	3 év	Nem releváns
21	Régi könyvtár épületének felújítása	Az ingatlan állapota nem megfelelő	Az épület állapotának javítása önkormányzati ingatlan belső felújítása, korszerűsítése,	Költségvetési koncepció, gazdasági program, pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	Pályázati forrás keresése, szolgálati lakás felújítása	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Felújítás mértéke	Pályázati és önkormányzati forrás	3 év	Nem releváns
22	Parkoló létrehozása	Az iskola és az óvoda környékén, biztonságos közlekedés nem megoldott, parkolóhely hiánya miatt. faluközpontban rendezvények ideje	Parkolóhelyek kialakítása az iskolai és az óvoda közelében	Parkolóhelyek kialakítása az iskolai és az óvoda közelében	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	Forrás keresése, parkolóhelyek kialakítása	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Parkolóhelyek száma	Pályázati forrás	3 év	Nem releváns

		alatt, temetéskor a temető környékén kevés a parkolóhely										
23	Kerékpárút fejlesztése	A településen nincs teljesen kialakítva kerékpárút	Az egész településen kerékpárút kialakítása	Költségvetési koncepció, gazdasági program, pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	Kerékpárút hiányának feltérképezése, forrás keresése, kerékpárút kialakítása	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Kerékpárút mennyisége	Pályázati önkormányzati forrás	és 3 év	Térségi pályázati lehetőség összehangolása
24	Műemlékek, régi épületek állapota	Műemlékek, régi épületek állapota nem megfelelő. Így a régi épületek kihasználtsága kevés	Műemlékek felújítása, régi épületek kihasználtságának növelése turisztikai célokra.	Pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030),	Forrás keresése, műemlékek, régi épületek állapotának feltérképezése, szakszerű felújítás elvégzése, kivitelezése, kihasználtság növelése turisztikai célokra	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Műemlékek állapotának javulása	Pályázati forrás	3 év	Nem releváns
25	Autóbusz forduló felújítása	Az autóbusz forduló különösen fontos része a településnek, hiszen a lakosság nagy része igénybe veszi a buszközlekedést. Ezért különösen fontos feladatként szerepel a település céljai között a buszforduló felújítása, valamint akadálymentesítése.	Felújított buszforduló, akadálymentesítés		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Pályázati források felkutatása, megvalósítás megszervezése	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A jelenlegi buszforduló 100 %-os felújítása, akadálymentesítése	Pénzügyi források: humán erőforrás: pályázati, szervező és koordináló személy, vállalkozó a munka elvégzéséhez.	3 év	Térségi pályázati lehetőség összehangolása
26	IV. Művelődési Ház színpad felújítása	A Szintén település szintű probléma, hogy a Művelődési Ház színpad faburkolata elavult, felújításra szorul.	A Művelődési Házat a település minden generációja igénybe veszi, a rendezvények központi helyszíne, ezért fontos annak felújítása, folyamatos karbantartása.		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Pályázati források felkutatása, megvalósítás megszervezése	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A színpad és a nagyterem faburkolatának 100 %-os felújítása.	Pénzügyi források: humán erőforrás: pályázati, szervező és koordináló személy, vállalkozó a munka elvégzéséhez.	3 év	Nem releváns

27	Szabadidőpark fejlesztése	Falunap és egyéb rendezvények helyeként szolgáló az önkormányzat által létrehozott szabadidőpark lakosság életében kiemelkedő helyet foglal el, ezért felújítása, fejlesztése folyamatosan szükséges.	Az önkormányzat célja, hogy a rendezvényeket minél korszerűbben lebonyolítani.	pályázati program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Pályázati források felkutatása, megvalósítás megszervezése	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A rendezvények megvalósításához szükséges infrastruktúra kialakítása, a meglévő játszótéri eszközök felújítása, és további eszközök megvásárolása.	Pénzügyi források: pályázatok, humán erőforrások: pályázati, szervező és koordináló személy, vállalkozó a kivitelezéshez.	3 év	Nem releváns
28	Kerékpár- és gyalogtúrák szervezése	Kerékpár- és gyalogtúrák szervezése lakosság számára a szabadidő hasznos eltöltése érdekében.	Az egészséges életmód elősegítése minden célcsoport tekintetében.	Pályázati program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Pályázati források felkutatása, igényfelmérés, szervezés, megvalósítás	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Évente több kerékpár túra, és gyalogtúra megszervezése	Pénzügyi erőforrások: pályázati források, szervezéshez humán erőforrás, technikai eszközök - kerékpárok.	3 év	Nem releváns
29	Védőnő által végzett lakossági szűrések	Védőnő által végzhető lakossági szűrések - pl. koleszterin, vérsír - megszervezése, ehhez szűrőeszközök beszerzése pályázati forrásokból.	A helyben elvégezhető szűrésekhez a szűrőeszközök biztosítása, a betegségek megelőzése, vagy idejében történő felfedezése.	Pályázati program	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Pályázati források felkutatása, igényfelmérés, szervezés, lebonyolítás	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Évente 2 alkalommal szűrések elvégzése.	Pályázati pénzügyi források az eszközök beszerzéséhez, humán erőforrás a szervezéshez, valamint szakember (védőnő) a szűrések lebonyolításához.	3 év	Nem releváns
30	Közösségi, hagyományőrző programok megtartása vendéglátással, kézműves foglalkozások megtartása gyermekek számára	Közösségi, hagyományőrző programok megtartása vendéglátással, kézműves foglalkozások a gyermekek számára. Kézműves foglalkozásokhoz eszköz- és alapanyag beszerzés.	A közösségi élet fenntartása a településen, a gyermekek számára is hasznos és tevékenységgel.	Pályázati program	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Pályázati források felkutatása, szervezés, lebonyolítás	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A lakosság 70 %-ának bevonásával évente több közösségi és hagyományőrző program megtartása vendéglátással	Pénzügyi erőforrások: önkormányzati és/vagy pályázati forrás, humán erőforrás: pályázati forrás, szervezési és lebonyolítási feladatokhoz, technikai erőforrások: épület, kültéri közösségi tér, étkezéshez tárgyi feltételek, alapanyagok, kézműves eszközök és alapanyagok.	3 év	Nem releváns
31	Parkok fásítása, virágosítása	Újabb területek fásítása, virágosítása, kipusztult fák, tetele	A településképpé szembé, vonzóbbá tételére	Pályázati program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási	Pályázati lehetőségek felkutatása,	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A település parkosított részeinek 100	Pénzügyi erőforrások: pályázati forrásokból, humán	3 év	Nem releváns

	a településen	bokrok, virágok pótlása. parkok nem töltik be a közösségi terektől elvárható funkciót parkok, közterületek megújítása (padok kihelyezése, nyilvános WIFI)			Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	szervezés, megvalósítás				%-án végzendő tevékenység	erőforrás pályázatíráshoz, a szervezéshez és a lebonyolításhoz, technikai, tárgyi eszközök: kertészeti eszközök és növények a munka elvégzéséhez.		
32	Csillag utca és Kocsi utca biztonságos közlekedésének megoldása	A megnövekedett gépjármű forgalom miatt a biztonságos közlekedés megoldása, hogy a gyermekek és szüleik által az óvoda és az iskola megközelítése balesetmentesen megtörténhessen. A közlekedési előírások függvényében az illetékes hatóság által gyalogátkelő és/vagy sebességmérő és/vagy fekvőrendőr stb. létrehozása, működtetése.	Balesetmentes közlekedés Csillag- és Kocsi utcában és az iskola-óvoda környékén.	Pályázati program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Pályázati lehetőségek felkutatása, szervezés, lebonyolítás	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Csillag- és Kocsi utca 100% -os, teljes hosszában a biztonságos közlekedés megoldása.	Pénzügyi erőforrások: pályázati forrásokból, humán erőforrás szervezési feladatokhoz, szakhatóság szakemberei a kivitelezéshez.	3 év	Nem releváns	
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége													
1	Baba-mama börze	Nehéz anyagi helyzetben lévő családok megsegítése	Hátrányos családok megsegítése	Védőnő egyéni terve, helyi rendeletek	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Ruhagyűjtés, adomány	védőnő, családsegítő	2028. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve elvégezve, minden évben folyamatosan	Börzék száma	Humán erőforrás	3 év	Nem releváns	
2	Közmunkaprogram működtetése	Munkanélküliség	A mélyszegénységben élők foglalkoztatásának javítása a közmunkaprogramban részvétellel	Gazdasági Program, helyi rendeletek, pályázati dokumentáció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Új Roma Stratégia(2019-2030)	Közmunkaprogramban részvétel biztosítása	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Legalább a korábbi évekhez hasonló számú közfoglalkoztatott alkalmazása	Állami támogatás, önkormányzati költségvetés	3 év	Nem releváns	
3	Élelmiszer- és ruhasegélyezés, szociális tűzifa	A településen is élnek rászoruló családok	Élelmiszer- és ruhasegélyezés, szociális tűzifa eljutnak az érintettekhez	szolgáltatástervezési koncepció	Új Roma Stratégia(2019-2030)	Élelmiszer ruhasegély akciók szervezése, szociális tűzifa kiosztása az	Polgármester, jegyző, családsegítő	2028. 12. 31. (vasárnap)	több személyhez jut el az információ a lehetőségről	Pályázati, önkormányzati forrás	3 év	Nem releváns	

						érintettek számára						
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Egészségre nevelés az óvodában	Környezetvédelem, baleset megelőzés személyi higiénia egészséges tápl.	egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakítása minél szélesebb körben elterjed.	Óvoda éves munkaterve	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Egészséges életmódra nevelés, programok szervezése (versenyek, jutalmazás, díjak, ételkóstolás)	intézményvezetők	2028. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve Megvalósulás folyamatos	jelenléti ívek a programokról, fényképek, videók kiállítás az elkészült munkákról stb.	Humán(pedagógusok) és technikai (óvoda biztosítja) erőforrás	3 év	Nem releváns
2	Iskola gyümölcs és iskolatej program	Egészséges tápl.	naponta gyümölcshöz, tejtermékhez jutnak a hátrányos gyermekek	Iskola munkaterve	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Pályázati forrás támogatásával iskolai gyümölcs és iskolatej program beindítása	intézményvezetők	2028. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve Feladat elvégezve, folyamatos		Pályázati erőforrás	3 év	Nem releváns
3	Iskolai prevenció előadások	egészségmegőrzés	drogprevenció, egészs. megőrzés, balesetvédelem	Iskola éves munkaterve	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Egyeztetés intézm. vezetőikkel, előadások megszervezése: Alsós osztályoknak: 1. Személyi higiénia 2. Egészséges ember-egészséges környezet 3. Balesetvédelem 4. Egészséges életmód Felsőss osztályoknak: 1. Szenvedélybetegségek 2. Balesetvédelem-elsőségi 3. Betegségek megelőzése 4. Családi életre nevelés 5. Egészséges életmód	iskolaigazgató	2028. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve folyamatos	kérdőívek, tesztek, jelenléti ívek a programokról, fényképek, videók	Szükséges eszközök költséget az intézmény biztosítja, humán erőforrás	3 év	Nem releváns
4	Iskolafogászat, fogászati szűrés	A gyerekek nem jutnak időben a megfelelő szűrővizsgálathoz.	Gyermekek egészségének, fogai egészségének	Iskola munkaterve	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Egyeztetés fogorvossal, iskolafogászat üzemeltetése	intézményvezetők	2028. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve folyamatos		humán erőforrás	3 év	Nem releváns

			megőrzése, időben kezelése.										
5	Bursa Hungarica Felsőoktatási Önk. Ösztöndíjrendszer	A HH gyerekek nem tudnak tov. tanulni	A HH gyerekek segítése tov. tan. folytatásához	Önk. költségvet. koncepciója	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Pályázati forrás felhasználásával ösztöndíjrendszer működtetése	jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve Folyamatos	további években beérkező pályázatok száma	pályázati önkormányzati erőforrás	és 3 év	Nem releváns	
6	HHH adatgyűjtés	HHH gyerekekről pontos kimutatás	HHH családok segítése, gyerekek fejlesztése	Óvoda, iskola munkaterve	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	kérdőívek kitöltése szülők részéről	isk., óvoda vez.	2028. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve folyamatos	kimutatás, napra kész nyilvántartás	humán erőforrás	3 év	Nem releváns	
7	Gyermekek (nagycsaládok) karácsonya	Nem jutnak megfelelő játékhöz, ajándékhöz, ételkészítéshez a családok	Családok megsegítése	Gyermekjóléti Szolg. munkaterve, költségvet.	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Adomány gyűjtés, Családok értesítése, vendéglátása, műsor szervezése	Családsegítő	2028. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve Folyamatos	kimutatás a résztvevőkről	adományok, felajánlások	3 év	Nem releváns	
8	Ifjúsági Klubhelység	Ifjúsági Klubhelység nem áll rendelkezésre	Ifjúsági Klubhelység kialakítása	Költségvetési koncepció, gazdasági program, pályázati dokumentáció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Pályázati forrás keresése, Ifjúsági Klubhelység kialakítása	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)		Pályázati forrás költségvetés	3 év	Nem releváns	
9	Játszótér	Játszótér állapota nem megfelelő	Játszótér felújítása, új játékok beszerzése	Költségvetési koncepció, pályázati dokumentáció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Pályázati forrás keresése, játszótér felújítása	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap) folyamatban	Felújítás mértéke	Pályázati forrás költségvetés	3 év	Nem releváns	
10	Buszjáratok gyakorisága	Buszjáratok gyakorisága nem megfelelő, nehézséget okoz a településen élő gyerekek számára	Buszjáratok gyakoriságának sűrítése a középiskolások és a felsőoktatásban résztvevő gyerekek számára		„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Kapcsolatfelvétel, forrás keresés, buszjáratok gyakoriságának sűrítése	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Buszjáratok száma		3 év	Nem releváns	
11	Úszásoktatás	Úszásoktatás helyben nem elérhető a gyermekek számára	Úszásoktatás elérhetőségének biztosítása,	Pályázati dokumentáció, költségvetési koncepció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Forrás keresése, Úszásoktatás elérhetőségének biztosítása	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)		Pályázati forrás költségvetés	3 év	Nem releváns	
12	Nyári szünidei foglalkoztatás	A gyerekek számára nyári táborok, napközis foglalkozások nem biztosítottak	A gyerekek számára nyári táborok, napközis foglalkozások nem biztosítottak	gyermekvédelmi beszámoló, helyi rendeletek, pályázati dokumentáció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	nyári szünidei táborok, napközis táborok szervezése igényfelmérés alapján, forrás keresése	Polgármester, pedagógusok	2028. 12. 31. (vasárnap) folyamatos	Táborok résztvevők száma	Önkormányzati forrás, humán erőforrásként pedagógusok alkalmazása	és 3 év	Nem releváns	

13	Gyermekek bevonása a település civil életébe	A gyermekek helyi identitástudata csökken	A gyermekekben nővekszik a helyi identitástudat, kötődés a településhez	gyermekvédelmi beszámló	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	A gyermekek számára megfelelő programok biztosítása a rendezvényeken, ifjúsági klub kialakítása, önszerveződésük támogatása	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap) folyamatos	a gyerekek növekvő számban vesznek részt a település életében	civil szféra, pályázati forrás, önerő, támogatások	3 év	Nem releváns
14	Ismeretterjesztő kirándulások	A gyerekek nemzeti identitástudatának növelése	A gyermekek honismerete javul, növekszik a nemzeti identitástudat	Pedagógiai Program, helyi rendeletek, gyermekvédelmi beszámló, pályázati dokumentáció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	kirándulások szervezése, utazás biztosítása	Polgármester, pedagógusok	2028. 12. 31. (vasárnap)	Kirándulások száma, résztvevők száma, gyermekek ismeretei bővülnek	civil szféra, pályázati forrás, önerő, támogatások	3 év	Nem releváns
15	Mocsai Mini Bölcsőde bővítés	3 év alatti gyermekek napközbeni felügyelete nem megoldott, szükséges a több férőhely. Gyermekek szünidejének hasznos eltöltése	A szolgáltatások folyamatos működtetése a problémák megoldása érdekében	Pályázati program	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Igények felmérése, szükséges intézkedések előkészítése, együttműködés kialakítása az érintett intézménnyel, a szolgáltatások megvalósításához szükséges pénzügyi források felkutatása	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A településen élő 3 év alatti gyermekek 100%-ának a lehetőség biztosítása a bölcsődei elhelyezésre.	Pénzügyi források: pályázatból és/vagy önkormányzati forrásból, humán erőforrás: pályázatíró, bölcsődei nevelők, napközi tábort nevelői, tárgyi feltételek: épület a bővítéshez, napközis tábortba játékok, könyvek stb.	3 év	Nem releváns
16	Nyári diákmunka program	Középiskolás diákok számára a nyári szabadidő hasznos eltöltésének biztosítása.	A középiskolás diák célcsoport számára a nyári szabadidő hasznos, munkával való eltöltésének biztosítása, kisebb jövedelem szerzése.	Pályázati program	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Pénzügyi, pályázati források felkutatása, diákmunka megszervezése és lebonyolítása	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Maximum 10 fő középiskolás diák alkalmazása nyári diákmunkában.	Pályázati pénzügyi forrás, humán erőforrás: pályázatíró, szervező és koordináló személy	3 év	Nem releváns
17	Néptánc- és népdal körműködés, Pajta Színház működtetése	Néptánc- és népdal kör hosszú távú, folyamatos működtetése gyermekek részére.	A népzene, a népdal, a néptánc és a népi játékok lehetőséget nyújtanak a gyermekek zenei-és	Pályázati program	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Pályázati források felkutatása, igényfelmérés, szervezés, lebonyolítás	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve folyamatos	Hetente foglalkozás megtartása, néptánc együttes ruhájának beszerzése,	Pénzügyi erőforrások: pályázati források a folyamatos működtetéshez, humán erőforrás - néptánc oktató munkadíja, technikai	3 év	Térségi pályázati lehetőség összehangolás

			mozgáskultúrájának fejlesztésére, személyiségük formálása.						néptánc oktató foglalkoztatása	erőforrás - terem bérlés, tárgyi eszközök: ruhák stb.		
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nőgyógyászati szűrési meg szervezése	A településen élő nők nem jutnak hozzá a megfelelő szűrésekhez.	Nők egészségének megőrzése, minél magasabb részvétel a szűrésen	védőnő éves munkaterve	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	vizsgálat megszervezése, értesítés	védőnő	2028. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve Folyamatos	kimutatás a résztvevők számáról	szükséges eszközök beszerzése	3 év	Nem releváns
2	Családon belüli erőszak	A családon belüli erőszak áldozatainak nem rendelkeznek minden esetben elegendő információval	A családon belüli erőszak áldozatainak tájékoztatása		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Plakát kihelyezése, település honlapján az elérhetőségek feltüntetése	Polgármester, jegyző, családsegítő	2028. 12. 31. (vasárnap)	Tájékoztatottság mértéke	Hivatali erőforrás igénybevétele, költségvetés	3 év	Nem releváns
3	Nők egészségéért	Kevés a nők egészségvédelmére irányuló programok.	A tájékoztató programok, szűrővizsgálatok számának növelése, prevenció népszerűsítése. Egészséges nők, anyák	Védőnői egyéni programja, Pályázati dokumentáció	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Előadók, szakemberek meghívása, szűrővizsgálatok szervezése. Szóróanyagok, média felhívások. Személyes motiválás. Programok megvalósítása.	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztvevők, szűrővizsgálók, programok száma	humán erőforrás (védőnői), pénzügyi háttér biztosítása, tárgyi feltételek	3 év	Nem releváns
4	Téritésmentes szűrővizsgálatok	Nem megoldott a téritésmentes szűrővizsgálatok szervezése és széles körű propagálása	Minél több nő jusson el téritésmentes szűrővizsgálatra, esetleges betegség időben felismerhető és kezelhető legyen	védőnői beszámoló	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Évente egy alkalommal szűrési szervezése, érintettek kiértesítése	Polgármester, jegyző, védőnő	2028. 12. 31. (vasárnap)	résztvevők száma	hivatal, védőnői és állami és önkormányzati támogatás	3 év	Nem releváns
5	Születési támogatás	Gyermekvállalás nagy anyagi terhet jelent a családoknak	Születések számának növekedése, családalapítás anyagi terheinek csökkentése	gyermekvédelmi beszámoló, helyi rendeletek	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Gyermekvállalás esetén települési támogatás biztosítása	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap) folyamatos	Támogatottak száma	Állami és önkormányzati forrás	3 év	Nem releváns

6	Egészséges táplálkozás a családban	Egészséges életmód címmel foglalkozások megtartása, egészséges ételek készítése, kipróbálása foglalkozáson. Alapanyagok beszerzése pályázati forrásból.	A foglalkozás célja, hogy a nők, az édesanyák megismerjék olyan egészséges ételek elkészítését, amelyekkel hozzájárulnak családjuk egészséges táplálkozásához.	Pályázati program	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Pályázati források felkutatása, igényfelmérés, szervezés, lebonyolítás	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A településen élő nők 50 %-ának bevonása.	Pénzügyi erőforrásból, humán erőforrás szervezéshez és lebonyolításhoz, technikai erőforrások: helység, eszközök és alapanyagok az ételek készítéséhez.	3 év	Nem releváns
7	Szülőklub páros heteken	Egy közösség, ahol figyelnek Rád, értik, miről beszélsz, elmondhatod hétköznapi problémáidat, tapasztalatot cserélhetsz, kicsit kikapcsolódhatsz, tanácsokat kaphatsz.	A szülők tanácsokat, segítséget kaphatnak gyermekeikkel kapcsolatos nehézségek megoldásához.	Pályázati program	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Igényfelmérés, szervezés, megvalósítás	Polgármester, Óvodai és iskolai szociális segítő, védőnő	2028. 12. 31. (vasárnap)	Havonta alkalommal szülőklub megtartása.	Pénzügyi erőforrásból, önkormányzati költségvetésből. Humán erőforrás - óvodai és iskolai szociális segítő és védőnő szakember a szervezéshez és a megtartáshoz. Technikai erőforrások: helység.	3 év	Nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Idősek napja	Idősek, egyedül élők magas száma.	Egyedül, magány feloldása	költségvetési konc.	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Felmérés az idősek számáról, Karácsonyi program megszervezése, lebonyolítása.	Polgármester, házi segítségny. Királyné V Zs	2028. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve Folyamatos	visszajelzés az idősek részéről, elégedettségi kérdőív	Adományok, önkormányzati forrás	3 év	Nem releváns
2	Karácsonyi csomagosztás.	Egyedül élők száma magas	Egyedül, magány feloldása	Költségvetés	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Felmérés az egyedül élőkről, karácsonyi csomag osztása	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap) Elvégezve Folyamatban	visszajelzés az idősek részéről, elégedettségi kérdőív	Adományok, ajándékok, költségvetés	3 év	Nem releváns
3	Kamerarendszer	Idős korosztály biztonságérzete növekedne kamerarendszer bővítésével	Térfigyelő kamerarendszer bővítése, felújítása	Pályázati dokumentáció	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Pályázati forrás keresése a meglévő térfigyelő kamerarendszer bővítésére, felújítására	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Kamerák száma	Pályázati forrás, humán erőforrásként informatikus alkalmazása	3 év	Nem releváns
4	Az idősek nappali ellátásának támogatása	Támogatottság	Az idősek nappali ellátásának nagyobb anyagi támogatás biztosítása	Költségvetés, pályázati dokumentáció, gazdasági program	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Információgyűjtés, forrás keresése a támogatottság mértékének növeléséhez.	Polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Támogatottság mértéke	Pályázati forrás, költségvetés	3 év	Nem releváns

5	Idősek informatikai képzése	Idősekhez nem jutnak információk, elszigetelődés veszélye	Idős korosztály informatikai jártassága javul, elszigetelődés csökken	Gazdasági Program, helyi rendeletek, pályázati dokumentáció	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Forrás keresése, képzés szervezése	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap) folyamatos	Képzés száma, résztvevők száma	Pályázati forrás, Humán erőforrás	3 év	Nem releváns
6	Idős korosztály bevonása település életébe	Az idős korosztály elmagányosodása, elszigetelődése	Elszigetelődés, elmagányosodás csökkentése		Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Az idősök igényeinek felmérése. Programok megszervezése. Személyes motiválás.	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)		Önkéntesek bevonása, civil szervezetekkel való együttműködéssel. Pályázati lehetőségekkel.	3 év	Nem releváns
7	Térítésmentes szűrővizsgálatok	Idősek számára nem biztosított térítésmentes szűrővizsgálat	Minél több idős ember jusson el térítésmentes szűrővizsgálatra, betegségeik időben felismerhetőek, kezelhetőek legyenek	Gazdasági program, helyi rendeletek	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Forrás keresése, igényfelmérés, szűrés szervezése, érintettek tájékoztatása	Polgármester, háziorvos	2028. 12. 31. (vasárnap)	Szűrések, résztvevők száma	Pályázati és önkormányzati forrás	3 év	Nem releváns
8	Élelmiszersegély pályázati forrásból	Élelmiszersegély biztosítása rendkívül alacsony jövedelmű idős korú személyek számára	Alacsony jövedelmű idős korú személyek életminőségének javítása	Pályázati program	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Pályázati források felkutatása, élelmiszersegély kiosztása	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A településen élő, rendkívül alacsony jövedelmű idős korú személyek 100 %-ának élelmiszersegély biztosítása	Pályázati pénzügyi forrás, humán erőforrás: pályázatíró, szociális ügyintéző, családsegítő szervezési feladatokhoz.	3 év	Nem releváns
9	Gázár támogatás pályázati forrásból	A fűtési szezon megnövekedett költségei miatt gázár támogatás - mely kizárólag állami támogatással oldható meg -, az alacsony jövedelemmel rendelkező idősöknek, akik fával, fizikai, egészségi állapotuk miatt nem tudnának fűteni, valamint otthonukba a gáz épp ezzel az indokkal már bevezetésre került. Ők a szociális tűzifa helyett gázár	Alacsony jövedelemmel rendelkező idős korú személyek fűtési költségeinek támogatása.	Pályázati program	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Igényfelmérés, pályázati lehetőségek felkutatása	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A település által meghatározott összeghatárnak megfelelően alacsony jövedelemmel és gáz bekötéssel rendelkező idősök 100 %-ának támogatása.	Pénzügyi erőforrás: Pályázati források. Humán erőforrás: pályázatíró, szociális ügyintéző, családsegítő.	3 év	Nem releváns

		támogatásban részeshetnének.										
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Érzékenyítés	Az óvodás és iskolás gyerekek körében szükséges az érzékenyítés	Érzékenyítés	Pedagógiai program, pályázati dokumentáció	Országos Fogyatékosügyi Program (2015- 2025)	Forrás keresése, érzékenyítő programok megszervezése szakemberekkel	Polgármester, jegyző, pedagógusok	2028. 12. 31. (vasárnap)	Programok száma	Humán erőforrás: szakemberek, pedagógusok Pályázati forrás	3 év	Nem releváns
2	Élelmiszer- segély pályázati forrásból	Élelmiszersegély biztosítása szociálisan rászoruló megváltozott munkaképességű személyek számára állami pályázatból	A településen élő megváltozott munkaképességű, alacsony jövedelemmel rendelkező személyek életszínvonalának emelése.	Pályázati program	Országos Fogyatékosügyi Program (2015- 2025)	Igényfelmérés, élelmiszersegély kiosztása	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A településen élő szociálisan rászoruló megváltozott munkaképességű személyek 100 %-ának támogatása.	Pénzügyi erőforrás: pályázati források, humán erőforrás: pályázati író, szociális ügyintéző, családsegítő	3 év	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Mocsai Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Mocsai Község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a /2023. számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Mocsa, 2023. 05.

Udvardi Marianna
polgármester

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA